

**Šećerna repa
izdržala sve
nedaće**

**Baranja - novi
zalet u biznis**

Hvarske breskve

**Povrtlari
uzdignute
glave**

FILON

Jednim zamahom protiv **slakoperke i broćike!**

- ◆ Pouzdano i dugotrajno djelovanje na širok spektar **jednogodišnjih korova**.
- ◆ Jedinstven u djelovanju na **slakoperku i broćiku** (*Galium*), **slakoperku** suzbija u vrlo **niskim dozama** (**2,5 – 3 l/ha**).
- ◆ Djeluje na korove koji su **u fazi nicanja**.
- ◆ **Vrijeme primjene**: od nicanja pšenice do faze 3 lista.
- ◆ Osim na **slakoperku i broćiku** Filon dobro djeluje na **mišjakinju, pastirsku torbicu, poljsku čestoslavicu i mrtvu koprivu**.

LOGRAN

Ekonomično i praktično rješenje protiv **širokolisnih korova** u žitaricama!

- ◆ Djeluje **preko lista i preko korijena** (na iznikle korove i one koji tek niču).
- ◆ Dobro podnosi **niske temperature** - mogućnost upotrebe pri noćnim temperaturama ispod 0°C.
- ◆ Vrlo je djelotvoran u suzbijanju širokolisnih korova: **kamilice, broćike, čestoslavice, mrtve koprive** i dr.
- ◆ **Vrijeme primjene**: Od nicanja žitarica i korova pa sve do faze 2. koljenca.
- ◆ **Cijenom vrlo povoljan herbicid** - izniman odnos cijene i dobiti!

FILON

kontrola

syngenta

Prednosti kombinacije **Filon & Logran**

- ◆ Idealno se nadopunjuju u načinu djelovanja i širini spektra djelovanja na korove.
- ◆ Iznimno **širok spektar djelovanja** (svi jednogodišnji travni i širokolisni korovi, uključujući **slakoperku i broćiku**).
- ◆ Djelovanje na korove **u nicanju i one koji su već nikli**.
- ◆ **Dugotrajno** (rezidualno) **djelovanje** oba herbicida.
- ◆ Rano odstranjena konkurencija korova i više vremena za proljetne radove.
- ◆ Pakiranja oba pripravka prilagođena su **malim i velikim potrošačima**.

+

=

**Cjelovita zaštita u idealnom roku
za postizanje najviših prinosa!**

**Samo cjelovitim suzbijanjem
korova u žitaricama postižu se
dobri rezultati i visoki prinosi!**

Za detaljnije informacije obratiti se:
Syngenta Agro d.o.o., Samoborska cesta 147
10090 Zagreb, tel.: 01/3887 670, fax: 01/3887 671

PIONEER

PIONEER
A DUPONT COMPANY

Poljodjelci,

vrijeme je da razmislite o nabavi sjemena uljane repice za sjetvu!

Pioneer Vam nudi trenutno najbolji svjetski sortiment uljane repice.

U ponudi ove godine imat ćemo četiri konvencionalna hibrida: PR46W09, PR46W10, PR46W14, PR46W15 te jedan polupatuljasti Maximus® hibrid PR45D03.

Tehnologija koja daje više!®

® Zaštitni znak registriran ili primjenjen u državama svijeta od strane: Pioneer Hi-Bred International Inc., Des Moines, Iowa, USA

■ IZMEĐ MEĐE	4
NEUREDNA KULTIVACIJA	
Gola Pokosica na traktoru	
■ RATARSTVO	8/9
POKUSNA POLJA POLJOOPSKRBE MEĐUNARODNE TRGOVINE	
Eureka Eastbread za bolje klasove i veće prinose u ovom dijelu Europe	
■ OBIČAJI	11/13
U EUROPSKU UNIJU SOBOM UNOSIMO I NAŠU TRADICIJU, OBIČAJE I PONOS	
Županijska priča o kruhu - žetva i vršidba u prošlosti	
■ PODRUMARSTVO	14/17
BARANJSKO SELO, PADINE UZ DUNAV DIO SU GRADSKJE DJECE, PODUZETNIKA, PRIVUKLE I NATJERALE NA TOTALNU PROMJENU ZANIMANJA	
U novi poslovni život - u Baranju i njezine vinarske čari	
■ ZAŠTITA	18
PINUS AGRO D.O.O. MREŽOM LJEKARNI I STRUČNOM SLUŽBOM NA TERENU OSIGURAO SVOJE MJESTO NA TRŽIŠTU	
Boom efekt totalno neizbježan partner hrvatskih poljoprivrednika	
■ AGROGLAS POLJOPRIVREDNI SAVJETNIK	21
TEGOBE KOD GOVEDA: Papci stradavaju najčešće zbog nemara	
LIMOUSIN GOVEDO: Ponos francuskih stočara	
EKO MASLINARSKI KOMPOST: Biokomposter cijele godine ima posla	
BERBA PAPRIKE: Berba rane paprike	
BOROVNICA: Grmić koji uspjeva na svakom kiselom tlu	
BIJELI LUK: Sadi se dva puta godišnje	
HREN: Redovito okopavati ljeti	
KIVI: Veliki ljubitelj topline	
ŠTETNICI U MASLINICIMA: Paunovo oko	

BOLESTI MASLINA – MASLINOV MEDIČ: Pratiti napad	
ŠTETNICI KUPUSNJAČA I NJIHOVO SUZBIJANJE : Lisne sovce	
BOLEST VINOVE LOZE PRED BERBU: Siva plijesan vinove loze	
BOLEST KOJU TREBA OZBILJNO SHVATITI: Pepelnica vinove loze, oidium	
PERADARSTVO: Osnovni zahtjevi kod gradnje piličarnika	
MIKROKLIMA PERADNJAČA: Idealno od 18 do 23 stupnja	
HRANIDBA KONJA: Oponašati prirodni način hranjenja	
■ VOČARSTVO	38/39
MNOGI ZANEMARUJU ZAŠTITU MLADIH VOČAKA OD GLODOVACA	
Zečeve u šteti sprječava Tubex	
■ VOČARSTVO	40
MARIO RADONIĆ, POLJOPRIVREDNIK IZ STAROGA GRADA NA OTOKU HVARU	
Iskustva s breskvama	
■ VOČARSTVO	42/43
OPG JUG IZ NIZE	
Eko jabuke i sokovi moraju imati stalno mjesto na policama trgovačkih lanaca	
■ AGROBIZNIS	44/45
PROIZVOĐAČI VOČA DOBILI JEDINSTVENU INTERNET BURZU VOČA I POVRČA	
Proizvođači, otkupljivači i prerađivači za istim - online stolom	
■ REPORTAŽA	49/51
KOPRIVNIČKI KRAJ, PODRAVINA I VRIJEDNI LJUDI OBILJEŽILI SU DANE POVRČA	
Podravski povrtlari i nakon poplava uzdignute glave idu u budućnost	
■ AGROAUTO	55/56
Mazda PICK UP	
Terenac koji voli raditi	

Neka bude
zlatna vaša
dolina

**OSIGURANJE
USJEVA**

**25%
DRŽAVNE
POTPORE**

Croatia osiguranje d.d.
Filijala Osijek
Gajev trg 1
tel: 031/223 500
fax: 031/213 460

**CROATIA
OSIGURANJE**
utemeljeno 1884.

Mukotrpnim radom vaše ruke pretvaraju blato u zlato. Vrijednosti koje ste stvorili izložene su utjecaju vremenskih i drugih nepogoda i njihovim posljedicama. Osigurajte usjeve i nasade od raznih vremenskih i drugih nepogoda u Croatia osiguranju i u najkraćem roku nadoknadite nastalu štetu.

www.crosig.hr | [croatiafon 0800 80 10](tel:08008010)

GLAVNI UREDNIK,
DAMIR RUKOVANJSKI, DIPL.ING.AGR.

Ali pa što onda. Imam odličnu opremu, vrhunsku klimaticiju, pravilno izbalansiran obrok. Ni ne znaju ovi u Zagrebu, Banja Luci, Splitu, Novom Sadu koliko im je loše što nemaju točno izbalansiran obrok. Meni ih je jedino žao što se moraju klimati uređajima od dvije tisuće kune, a ne malo skuplje kao što su oni koji su za svinje. I žao mi ih je svih što moraju na televizijskim dnevnicima i naslovnim stranicama stalno gledati debelog Petra Čobankovića, krezuboga Tomislav Pokrovac iz Vukovara, pa Matu Brlošića piskutavoga glasa, pa crvenih obraza ozarenog Lasla. Šteta. Velika šteta. U redu za svojim

stva, s kim je šurovao Emil Tedeschi kome je otac sve stvorio pa i javno mnijenje. Ma najviše mi je žao što na dnevniku ne vidim više Zlatka Canjugu i Ivića Pašalića. Toliko mi fale da ne mogu nikome reći. Zamislite tek njih dvojicu da danas raspravljaju o cijenama pšenice. To bi bila pjesma. Tako nam svima i treba. Umjesto Canjuge gledamo Mamića, umjesto Pašalića Milinovića. Jedino moramo priznati da je ipak bolje posljednjih godina na TV –u vidjeti Čobankovića i Pankrećića, nego li Dominikovića. Sjećate li se Zlatka Dominikovića? Pa on je bio hrana za zagrebačke novinare. Novinare koji su se u poljo-

Gola Pokosica na traktoru

Ma najviše mi je žao što na dnevniku ne vidim više Zlatka Canjugu i Ivića Pašalića. Toliko mi fale da ne mogu nikome reći. Zamislite tek njih dvojicu da danas raspravljaju o cijenama pšenice. To bi bila pjesma

Pfening vamo, pfening tamo. Koliko konvertibilnih maraka za kilogram, koliko za tonu. Sve je to važno. Ali te ljude u Bosni i Hercegovini ništa neće omesti u poslu, u vjeru u svoju zemlju. Vjerujte neće ih ni priče o nabrzinu obogaćenim rođacima u Hrvatskoj uljuljkati. Njih to ne zanima. Svojim ponosom oni rade tu svoju zemlju. Siju pšenicu i kukuruz. Dali im ili ne dali maraka koliko treba. Samo oni s druge strane Save znaju koliko su ostavljeni da brinu o gruntu i svom ponosu. Možda mi kao redakcija koja je u posljednje vrijeme jednako hrvatska koliko i bosansko hercegovačka to i možemo razumjeti bolje nego li drugi u Hrvatskoj, možda smo i previše subjektivni, ali jednostavno seljak sa svih ovih

naših prostora je dokazani borac. Borili se za svoju zaradu, tešku zaradu, ili samo za manji gubitak oni su jednako neshvaćeni. Priča jedan Zagrepčanac neki dan kako bolje automobile voze seljaci nego oni u Zagrebu. Nekako u isto vrijeme na našem Jadranu sretnem starog znanca iz Banja Luke. I on zna kako je u stvari seljacima dobro. Čak i odlično. I sa svih svojih 130 kilograma žive vage poželim da sam svinja a ne čovjek. Jer već sam i sam počeo vjerovati da mi je kao svinji bolje nego li čovjeku. Pa vjerojatno mi je ugodno i dovoljno što imam suvremenu klimatizaciju Big dutchman ili Schauer. Lijepo dišem, imam uravnotežen obrok. Malo imam problema što imam koju kilu više od onih 110 kg pa ću postići nešto lošiju cijenu na tržištu.

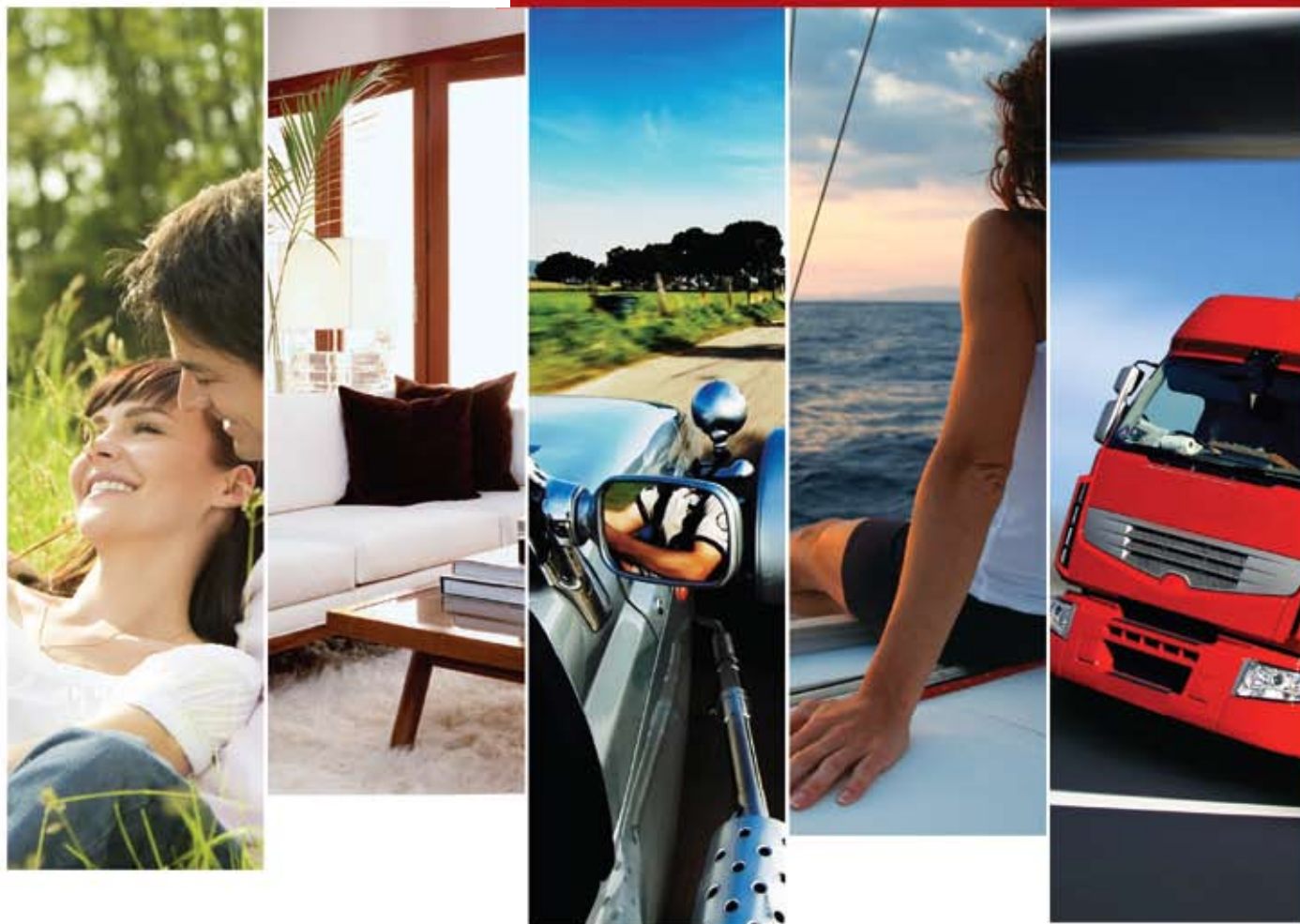
minutama na državnoj televiziji i Novoj TV moraju čekati vrhunski pastusi tipa Ante Gotovca i kobile ala Simone ex.Gotovac. I čak ispred sebe moraju puštati đakovačke lipicance. Ili zamislite naciju koja mora u udarnom terminu gledati poljoprivrednika bez zuba. Ali pa on ima John Deera. Što ih to boli.

A tek kada vidite iskrivljeno lice TV voditelja kada mu je žao što u emisiji nema ništa zanimljivije od problema seljaka. Toliko mu je žao što nam ne može prije pšenice i sardine i plavog dizela emitirati umjetno nasmiješenu facu našeg Josipovića, ili pak sarkastični osmijeh premijerke koju muči neki izrečeni stav o njezinoj vladi. Koga još briga što muči proizvođače hrane u Hrvatskoj. Ma koliko je važno kako je spavao Ministar zdrav-

privredu razumjeli kao lanjski snijeg. Pa kada im je bilo dosadno zabavljali su nas svi s Dominikovićem. A da ih danas pitate koja je razlika. Pa ne bi znali. Pojma ne bi imali. Ali pa kaj, oni su iz Zagreba. Oni vide tko vozi kakve aute. A kakvi automobil vozi Tedeschi, Bandić, ili Nikolina Pišek? Pa oni su toliko bitni cijeloj Hrvatskoj. Pa što bi jadni Hrvati kada ne bi tamo neki Ciganović dao izjavu za novine. Zamislite morali bi gledati krezubavog Tomislava Pokrovca. A što je Ciganović? Zamislite zimanje - Stilist?! Ali pa on je stilist, a onaj pak drugi je traktorist, kombajner, mužak krava... Što je danas teže? Reći da li je Vlatka Pokos dobro obučena. Pa glupsoni ne kuže da je ona najbolje obučena kada nije obučena. Ili jednostavno, zdravo seljački rečeno gola. Zamislite koliko bi se novinara i TV kuća sjatilo da za volanom traktora od 200 tisuća eura, s 36 brzina naprijed i 36 nazad, te satelitskom navigacijom vidimo голу Pokosicu kako asistitira Ciganoviću u toj vožnji.

EUROHERC

Osiguranje kojem vjerujem!

Euroherc osiguranje svoj osiguravateljni program kreira vodeći računa prvenstveno o Vašim potrebama. **Za Vašu potpunu sigurnost** vrlo rado ćemo Vam ponuditi **individualno kreiran paket osiguranja**.

Tako kod nas možete ugovoriti osiguranje motornih vozila (obvezno osiguranje od autoodgovornosti, kasko ili dodatno osiguranje), imovine, od raznih vrsta odgovornosti, od nezgode, transporta i plovila.

Premiju osiguranja za sve police možete platiti odjednom, uz odobravanje dodatnog popusta ili obročno.

Kontinuirano ulaganje u širenje prodajne mreže i ekspeditivno rješavanje odštetnih zahtjeva osigurale su nam stalnu prisutnost u samom vrhu industrije osiguranja.

Tražite pravi savjet? Naš savjet je: Budite sigurni!

Za Vašu ponudu kontaktirajte nas:

OSIJEK

Ulica Hrvatske Republike 45
031 493 001

SLAVONSKI BROD

Sjeverna vezna cesta bb
035 258 301

Info tel.0800 00 22

www.euroherc.hr

10. JESENSKI MEĐUNARODNI BJELOVARSKI SAJAM

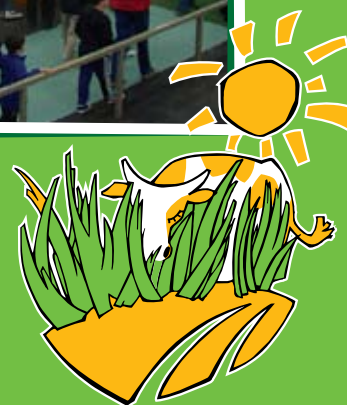
10. - 12. IX. 2010. • Sajamski prostor GUDOVAC

HRVATSKA
HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA

Bjelovarski sajam

Tradicija duža od 500 godina

PRIČA IZ BOSANSKE POSAVINE: U POSJETI TVRTKI RATAR NOVI GRAD IZ ODŽAKA OTKUPLJIVAČA PŠENICE I DRUGE MERKANTILNE ROBE

Nije lagano ali opstati ćemo

Optimizam koji zrači iz poljoprivrednika odžačkog kraja nitko ne može izbrisati. Nitko im ga neće oduzeti. Njih i njihovu vjeru u zemlju i poljoprivredu, njihov grunt neće poremetiti ništa. Tako ni cijena pšenice neće uzdrmati. Sije se ona ovdje već stoljećima i sijati će se

Na području Odžaka u sjevernoj BiH, odnosno Posavini ratarska proizvodnja je za brojna obiteljska gospodarstva je osnovno životno zanimanje. Biti poljoprivrednik danas u BiH nije nimalo lagano, i prema mnogima je barem dvostruko teže nego li u Hrvatskoj. Poljoprivredno dobro Ratar Novi Grad iz Odžaka datira još od 1945. godine. Obradivali smo oko 1200 hektara zemljišta. Bilo je oko 400 ha pšenice, oko 500 kukuruza i ostalo je bilo krmno bilje. Tovili smo oko 300 bikova. U ratu je ova firma doživjela 100 postotnu devastaciju i nakon 1996. godine nastavlja s radom. Naime, tada je nakon potpisivanja Dejtonskog sporazuma ovaj kraj potpao pod Federaciju BiH i stanovništvo se vratilo nazad, u svoja sela, na svoje njive i svoju djedovinu.

Nismo imali mehanizacije ni stoke, a proizvodnja je smanjena na nekih 350 do 400 hektara.

Tovili smo do 150 bikova i na tim malim površinama sijali pšenicu, kukuruz i uljarice. Obavljali smo i karantenu za uvoz priplodnih junica, ističe Suljo Tahirević.

Što se tiče proizvodnje pšenice ona i danas zauzima domi-

nantno mjestu u BiH, a posebice u Federaciji. U općini Odžak sije se približno dvije do tri tisuće hektara ovisno o godini. Cijena ove godine je 0,27 konvertibilnih maraka po jednom kilogramu. Tu cijenu proizvođači imaju još i 0,12 KM po kilogramu federalne premije i 0,1 KM županijske. To znači negdje 41 pfening i naravno da je ta cijena destimulativna. Prošle godine je cijena bila 48 pfeninga ali se cijena sastojala iz četiri dijela. 21 KM su plaćali mlinari a ostalo je namirila država kroz poticaje kao i državne robne rezerve. Ove godine se još nije oglašila ni Vlada ni robne zalihe, ali za očekivati je da će nešto biti i od toga. Naši seljaci imaju 40 pfeninga zagarantirano. Ratar Novi Grad od rata do danas otkupljuje sve tržne viškove merkantilne robe. Otkupimo 150 do 200 vagona tržnih viškova, što znači i do dvije tisuće tona pšenice. Mora se istaći kako bi seljaci bili zadovoljni

kada bi dostigli prošlogodišnju cijenu pšenice.

Na ovom području se najčešće siju zagrebačke i osječke sorte, ali i Agrigenetics dr.Bedea. Ove godine se jako dobrom pokazala i francuska sorta Apač koju proizvođači na nekakav način ilegalno uvoze i ona nije na sortnoj listi BiH. Nešto malo su zastupljene i sorte novosadskog instituta. Na ovom području se ne sije šćerna repa, ali i radi poticajne politike u BiH sijala se često pšenica na pšenicu. Monokultura je bila česti slučaj. Tada je federalno Ministarstvo uvažilo preporuke poljoprivrednih proizvođača i udruga tako da sada i soja ima poticaj sličan pšenici i dosta je rentabilna u ovom području. Prinosi se kreću od tri do tri i pol tone po hektaru. Suncokret nitko u BiH ne radi, a malo se krenulo i s uljanom repicom zbog biodizela, ali na kraju ni od toga ništa.

Planovi Ratara u budućnosti i da povrate pravo na koncesiju svojih 1200 hektara zemljištu, okrenuli bi se fondovima, promijenili mehanizaciju i vratili proizvodnju na nekadašnji nivo. Mora se istaći da je Ratar bio najbolja poljoprivredna firma u Posavini. Rat je ostavio svoju, zemljišta su zakorovljena, kanali zapušteni, velike štete prave poplave. Mora se uložiti prvo u zemlju, a tek tada u krajnju proizvodnju.

Ratar je ostvario odličnu suradnju i s osječkim OLT-om, te su otvorili u svom sjedištu i prodajno mjesto ovog renomiranog hrvatskog proizvođača poljoprivrednih priključaka. Naša želja je da se prošire i da privuku još firmi, te da prodaju mehanizaciju svojim poljoprivrednicima.

VELIKA KOPANICA, BERAČCI, BOŠNJAČKI VJEROVI –
POKUSNA POLJA POLJOOPSKRBE MEĐUNARODNE TRGOVINE

Eureka Eastbred za bolje klasove i veće prinose u ovom dijelu Europe

Radi se o programu Eureka Eastbred koji uz EU financira i hrvatski proračun i zajedno s austrijskim partnerima testiraju utjecaj klimatskih promjena na ječam i pšenicu. Osvrnuli smo se u ovom tekstu na sorte pšenice, šećerne repe i uljane repice s kojima u slijedećoj sezoni na tržište izlazi Poljoopskrba međunarodna trgovina

Velika Kopanica, Beravci, Bošnjački Vjerovi i na kraju Bošnjaci. Dobro poznata putanja pregleda pokusa pšenice, šećerne repe i uljane repice Poljoopskrbe međunarodne trgovine. Ove godine zadržali smo se na pokusima šećerne repe u Kopanici na parcelama Stipe Tobolčevića, inače iz Beravaca, te pokusima pšenice u Beravcima i Bošnjačkim Vjerovima. Oni u Beravcima su na površinama g.Tobolčevića, a u Vjerovima gospodina Maršića.

PMT je već niz godina prisutan i prepoznat na tržištu kao pouzdan partner i dobavljač kvalitetne ratarske i voćarske mehanizacije te sjemenskog i sadnog materijala. Pored sjemena šećerne repe poznatog belgijsko-nizozemskog proizvođača SESVanderHave, tržištu uskoro nude sjeme žitarica poznate oplemenjivačke kuće Saatbau Linz (SBL) iz Austrije (www.saatbaulinz.at). Kvalitetu sjemena SBL sorata potvrđuje njihova prisutnost na tržištima zemalja u regiji kao i velikom broju zemalja zapadne Europe. U 9 EU zemalja SBL ima registrirano preko 45 sorata ozime i jare pšenice, ječma i uljane repice. Veliki broj registriranih sorata u zemljama istočne i jugoistočne Europe potvrđuje odličnu adaptabilnost SBL sorata što osigurava njihov uspjeh i u Hrvatskoj. Kod Tobolčevića smo hodali kroz doista jedinstven pokus s nekoliko desetina sorata, tretiranih, ne tretiranih i slično. Pokus je u sklopu više takvih po ovom dijelu Europe radi istraživanja i traženja naj-

SESVanderHave sorte šećerne repe u dobrom stanju i nakon obilne kiše. Pokus u V.Kopanici

Franjo Dominković obilazi šećernu repu

povoljnijih sorti. Radi se o programu Eureka Eastbred koji uz EU financira i hrvatski proračun i zajedno s austrijskim partnerima testiraju utjecaj klimatskih promjena na ječam i pšenicu. Program se osim u Austriji, Hrvatskoj provodi i u Turskoj. Mi ćemo se kratko osvrnuti na one koje idu na naše tržište. **Ozima pšenica CORNELIUS** osim u Hrvatskoj registrirana u Mađarskoj i Francuskoj. Visokog je prinosa, velike hektolitarske mase, visokog sadržaja proteina, a ističu se po izvršnoj otpornosti na bolesti. Odličnog je kapaciteta busanja i srednje je visine. To je sorta s osjem srednje kasnog dozrijevanja. Sije se u periodu od 5. Do 31.listopada. Sjetvena norma je 330 - 380 sjem./m², 150 - 180 kg/ha. Prednost je mala sjetvena norma a time i manji ulazni troškovi. **Ozima pšenica TACITUS** inače je osim u Hrvatskoj registrirana u Slovačkoj, Poljskoj i Austriji. Bez osja je i srednje visine habitusa i u PMT svakodnevno ističu njezinu otpornost na bolesti. Visoko prinosa je sorta, velike hektolitarske mase i visokog sadržaja proteina. Rok sjetve je 5.-31. Listopada, a sjetvena norma 380 - 430 sjemenki/m², ili pak 180 - 220 kg/ha. Na pokusima još prilikom priznavanja Cornelisu je u prosjeku davao po hektaru 6929 kg, a Tacitus 7464 kg/ha. Tako je bilo prve godine. No, u pokusima prije tri sezone Cornelisu je prosječno ostvarivao 9.209 kg/ha, a Tacitus 10.140.

Osvrnuti ćemo se i na jednu sortu uljane repice, **TOMMY (OO)** koja je registrirana i u Ma-

đarskoj, Srbiji, Poljskoj, Njemačkoj. Ima visoki prinos sjemena, visok sadržaj ulja i dobru otpornost na bolesti i niske temperature. Niskoga habitusa – nije sklona polijeganju i vrlo dobro podnosi manjak vlage i dozrijeva vrlo rano. Rok sjetve je 1.- 15. Rujna. Norma sjetve je 70 – 90 sjem./m², odnosno 3,5 – 5 kg/ha. U pokusima u Virovitici Tommy je imao 11,70 posto vlage i prinos od 5768 kg/ha. Na OPG Dražena Birovljevića Tommy je imao 13,80 posto vlage i prinos od 3820 kg/ha, dok je u Bošnjacima na OPG Maršić Tommy imao na jednom hektaru vlagu 8,30 posto i prinos 3460 kg/ha. Na isom ispitivanju kod Maršića i Hendry je imao 9,6 posto vlage i prinos 3780 kg po jednom hektaru. Ovo što pišemo, napominjemo, radi se o rezultatima od prošle godine. Ove godine tek čekamo rezultate a sudeći prema našem dojmu prigodom pregleda polja za očekivati je jako dobre rezultate bez obzira na velike kiše koje su pratile ovu sezonu

O sortama šećerne repe SE-SVanderHave u posljednjim brojevima smo mnogo pisali. No, u Kopanici nas je oduševilo stanje koje smo zatekli na tim parcelama nakon ogromnih kiša i poslije vremena provedenom pod vodom.

EUROPA, N tip, Cr, R je dvostruko tolerantna kvalitetna sorta sa stabilnim prinosom selekcionirana za klimatske uvjete srednje i južne Europe, a karakterizira ju visok prinos korijena i dobra digestija što rezultira visokim prinosom šećera. Prikladna je za sve površine, kao i za sve

rokove vađenja. **IMPACT, N tip, Cr, R** je vrlo sličan Europi, a karakterizira ju visoka tolerantnost na Cercosporu te vrlo visoka tolerantnost na Rhizomaniju, a ima vrlo visoku kvalitetu gustog soka i nizak sadržaj alfa-amino

dušika. **GIRAF, Z tip, Cr, R** je izrazito šećernata sorta koja ima vrlo visok sadržaj šećera i prinos korijena srednji do visok. Vrlo je izražena čistoća gustog soka i nizak sadržaj alfa-amino dušika, a pogodna je za ranije rokove

vađenja. Ističemo i **CAMEL, N tip, Cr, R** koja ima izbalansiran odnos prinosa korijena i digestije, te je prepoznatljiva po svijetlo zelenim listovima i pogodna je za sve površine kao i za rokove vađenja. **COYOTE, NZ tip, Cr, R** je izrazito visokog prinosa korijena i digestije, te visokotporna na Rhizomaniju i srednje tolerantna na Cercosporu. Optimalna je kombinacija tolerantnosti, iskorištenja i kvalitete, dok je prinos bijelog šećera vrlo visok. Brzo producira listove i zatvara redove i ima vrlo nizak sadržaj nečistoća osigurava veliku iskoristivost. **BOOMERANG, N tip, Cr, R, Rh**. To je trostruko tolerantna sorta u ponudi PMT-a. Pogodna za sjetvu na područjima sa većim opsegom zaraze te u užem plodoredu. Odličnih je tehnoloških karakteristika odnosno, sadrži izrazito male količine nečistoća. Pogodna je za kasnije rokove vađenja. **CONTINENTAL, Z tip, R**, pak ima odličan sadržaj šećera, visok % digestije, dobru iskoristivost šećera, nizak sadržaj nečistoća posebno Na i K, visoke čistoće šećera i odlično je prilagođena svim kontinentalnim agroekološkim uvjetima. **BIATHLON, Z tip, Cr, R, Rh** je diploidna šećernata sorta omogućava da ostvaruje visoke prinose šećera na područjima sa većim opsegom zaraze. Odlične je klijavosti, velike energije klijanja i otpornosti na proraslice. Ima odličan položaj listova koji čuva vlagu tla i osigurava optimalnu osunčanost listova što rezultira velikim količinama šećera u vrećama.

Snimci: D.RUKOVANJSKI/I.PRAŠNJAK

Iako su nekoliko dana prije, a i noć prije, ova polja pogodile led i ogromne količine kiše

Stipa Tobolčević već drugu godinu sije za potrebe pokusa na pšenici i ječmu

Eureka pokusi na pšenici i ječmu u Beravcima

Od ovih sorata se očekuju visoki prinosi u uvjetima istočne Europe

Sorte kojima vjerujemo

Srpanjka

- najraširenija krušna sorta u proizvodnji u Republici Hrvatskoj
- visoke i stabilne urode zrna ostvaruje temeljem velikog broja rodni klasova

	OPG Kovačić Tomašanci	Belje
prinos t/ha (2010.g.)	7,80	7,07

- nova krušna sorta
- izražena stabilnost u proizvodnji
- visok urod zrna i hektolitarska masa

	OPG Kovačić Tomašanci	Belje
prinos t/ha (2010.g.)	7,99	7,32

Felix

Žitarka

- kvalitetna krušna sorta
- standard za kakvoću
- više godina najzastupljenija u proizvodnji u RH

- rana krušna sorta
- visok potencijal za urod zrna

	OPG Kovačić Tomašanci	OPG Hrgović Vaška	OPG Babić Sveti Martin
prinos t/ha (2010.g.)	7,30	7,62	6,71

Lucija

U EUROPSKU UNIJU SOBOM UNOSIMO I NAŠU TRADICIJU, OBIČAJE I PONOS

Županjska priča o kruhu - žetva i vršidba u prošlosti

Kruh naš svagdanji je i blagoslov, i blagdan i žetva i vršidba. To je kruna svega i nije čudo da je u Hrvatskih ljudi taj posao imao posebno mjesto u životu sela

Trenutak žetve u narodu je našem uvijek bio blagdan, veselje, a tek onda veliki i težak posao. Poput ovogodišnjeg srpnja, tako je uglavnom uvijek bilo. Sparina, vrućina, prašina pomiješana sa znojem, zvuk tamburice, kihotanje djece, rzanje konja... Žetva je ipak žetva. Vrhunac posla. I staro i mlado i cijela rodbina, komšije, zasuku rukave i krenu u mobu. To je skupina kosaca, rukovedalja i drugih koji sudjeluju u kosidbi.

Na stanu kod Županje ovogodišnja Žetva u prošlosti doživjela je kao i svake godine svoj izlet u prošlost. Izlet u tradiciju. Put u naše selo kakvo je iskonski nekada i bilo. Žetva je za slavonskog seljaka uvijek bila veoma važan posao ne samo jer se ubirao plod napornog rada već i zbog blagostanja koje je donosila rodna godina. Program projekta «Kruh naš svagdanji-žetva i vršidba u prošlosti», kojeg organizira Turistička zajednica grada Županje donosi upravo prikaz kako se nekada ručno kosilo žito te vršilo s pomoću starih strojeva. To su dreša, levator, traktor.

Na sam dan žetve okuplja se radna skupina Moba koja u tradicijskoj nošnji obavlja posao. Sam prikaz žetve i vršidbe odvija se cijeli dan po pojedinim dijelovima na polju. Kosci kose, rukovedalje srpom skupljaju žito, a muškarci svezano snoplje tovore u za to pripravnja zaprežna kola. No, ubrzo nakon dijela posla, dok se rosa makne s trave, voditelj mobe pozove žene da postave doručak u polju. Na slami. Rašire se na stolnjake po stogovima slame sve ono što

Djevojčice u ljetnim nošnjama

Priprema se doručak

domaćin može pružiti za prvu okrepju. Najčešće je to bio vruć kruh iz krušne peći. A na njemu još vrućem mast namazana i pospена s crvenom mljevenom paprikom i solju. Za prste polizati. Još i luka kad se stavi gore. Pa ako su domaćice u blizini pa na vatri istope malo mast. No, ipak se gledalo kod pravih gazda, poput ovih kod kojih je održana žetva, da na takvom stolu bude kulena, slanina, tankih kobasica, čvaraka, krvavice, švargla. A i svježeg sira i kajmaka, te kiselog mlijeka hladnog. Barem za žene i djecu. Muškarci su radije koristili svoj lijek protiv znojenja. Pili su hladnu šljivovicu. Onako iz iste boce. No, ne treba zaboraviti da je bilo u to doba godine i svježeg paradajza, paprike, luke i da se i on redovito servirao. Jelo se uz priču i pjesmu. Uz pjesmu se i žnjelo.

Muškarci su po povratku na posao već imali dovoljno i snopova za utovar u kola. Konji na toj vrućini, napadani obadima i muvama znali su biti i nervozni. Trebalo je imati znanja i držati ih na uzdama. Dok nisu radili konje su držali u obližnjem šumarku. Nakon toga kočijaš snopove dovozi zaprežnim kolima do guvna, odnosno mjesta vršaja. Bacali su vilama na vrh vršalice gdje je razrezane snopove špajzer ubacivao u bubanj vršalice. Snajka koja je bila isto gore na vršalici je odvezivala snopove. Dreša, dio stroja koji odvaja zrnovlje od košuljice - pljeve. Zrnovlje curi u vreće, a slamu elevator prenosi na kamaru, gdje momci i djevojke ju još jednom prebacivali. I trčali po njoj. Valjali se. Jer i iza toga se dio zrnevlja

Kosci kose, a rukovatelja skuplja

I oni će jednog dana u žetvu

Moba je spremna

mogao pokupiti kada se kamara odnijela. A vršilicu pogoni stari traktor. Na ovakvoj manifestaciji, koja okupi veliki broj gostiju organizirana je bila i dodjela nagrada najboljim ratarima i stočarima, kooperantima Poljoprivredne zadruge Napredak iz Županje. Svirala se i pjevala, i plesalo. Tamburica je bila u punom sjaju.

Na štandovima su bili proizvođači tradicijskih rukotvorina i suvenira poput bošnjačke šlinge, štitarskog zlatoveza, gradištanske šarane tikvice, zatim rakija, vina, meda, sokova od

Beba mora i spavati. Zipka, mamin glas i žamor djece djeluju uspavljujuće

Rukovelja pravi snopove

Djevojčica pravi konop za vezanje snopova

Hladovina šljivika i hladna rakija

Zapregama se vozilo snoplje

Valja pripremiti dosta 'poderanih gaća'

Iz ovog vrča se pila voda

bazge. Gosti su mogli kušati slavonske specijalitete a najveća je pomama bila za langošima koje su pekle snaše iz Štitara. Negdje ih zovu listarićima, pa i poderanim gaćama. I tako uz posao, pjesmu i ples stigao je i žetveni ručak. Gušćji paprikaš, pečenka i masnica. Vjerujemo da 99 posto onih koji ovu čitaju nisu nikada jeli gusku, a još manje gušćji paprikaš.

Tradicionalno se pravio za žetveni ručak. No, ako je koja guska preživjela žetvu moglo se i tijekom godine ovako nešto pripremiti. Jednostavno je za opisati to jelo. Vrhunski doživljaj za nepce. I jednostavna priča koja uvijek završi do kasno u noć.

Tekst i slike: Damir RUKOVANJSKI

Traktor se palio na kurbl

Hladan sok. Sirup od bazge i sok od koprive je odlična okrijepa

Iz kola snoplje se bacalo na vršilicu

I na kraju vaganje

BARANJA U SRCU – BARANJSKO SELO I PADINE UZ DUNAV DIO SU GRADSKE DJECE, PODUZETNIKA, PRIVUKLE I NATJERALE NA TOTALNU PROMJENU ZANIMANJA

U novi poslovni život - u Baranju i njezine vinarske čari

Što je to što je donedavno uspješne osječke ugostitelje, trgovce, obrtnike privukla u nešto sasvim nepoznato. Poznata im je bila jedino Baranja ali kao mjesto odmora i razonode. Svoje dobro uhodane poslove u gradu i stečenu reputaciju preorijentirali su na nešto novo. Na vinograde, gateru, turizam, voćnjake....

Što to ljude vuče u Baranju? Vikend, odmor, sportski ribolov, lov. Oaza za vikendaše. Tako je bilo do ne davno kada su Osječani migrirali vikendom preko rijeke Drave u potrazi za svojim hobijima. Međutim od prije nekoliko godina slika se malo dopunila. Voćarstvom i vinogradarstvom, te seoskim turizmom počeli su se baviti mnogi. No, mnogi svoje dosadašnje uhodane poslove u Osijeku zamjenjuju onim u Baranji, i to upravo u poljoprivredi, odnosno preciznije u Vinogradarstvu, vinarstvu i voćarstvu. Osječanima je oduvijek na spomen imena Čočić bilo jasno da se radi o proizvodnji svijetla. O vrhunskoj proizvodnji. Pokloni, svijetle to je u Gundulićevoj ulici oduvijek bio Salon koji se posjećivalo i kupovalo zbog toga. No, od prije nekoliko godina u taj salon se ide i zbog vrhunskih vina. U tom salonu uz

Vedrana Čočić-Giesler u gateru u Zmajevcu

maloprodaju i veleprodaju poklona i suvenira, mogu se kupiti alkoholna pića iz vlastite proizvodnje. Vino graševina, zatim crna vina, različite rakije, voće u rakiji, orahovac, višnjevača, liker od jaja čokolade, medica, demovi, sir od jabuke i dunje, arancini, kompot od oskoruše, suho voće u medu i slično. No, Cabernet sauvignon, Graševina i Portugizac su ipak traženiji. No, još je ljepši ugođaj u 30-tak kilometara udaljenijem podrumu ih posjetiti i tamo uz degustaciju kupiti vina. Zmajevac, stari gater, antikni namještaj, podrumar i Vedrana Čočić Giesler će vam sasvim sigurno u tom pitoresknom selu na sjeveru Baranje poznatom po proizvodnji vrhunskih vina sasvim sigurno lijepo dočarati vinsku priču. Otac Čočić je porijeklom Kutjevanin, iz vinogradarske obitelji i ove godine ulaganja bio je poriv koji nije mogao za-

Starinski ormar s izloženim bocama

U ovakvom ambijentu starog podruma Čočić ljepše je degustirati ponuđena vina

držati u sebi. Ljubav prema vinu uz pomoć kćeri Vedrane zaživio je upravo u podrumu Čočić. Našim fotografijama pokušati ćemo dočarati ugođaj u podrumu ove obitelji. Prenijeti što smo osjetili na našim nepcima. No, njih u Zmajevcu jednostavno treba posjetiti.

Drugi iz naše priče je poznati osječki električar, odnosno vlasnik dobro poznatog Electronic centra, Slavko Kalazić. Televizori, diode, utičnice, kablovi i dalje su kao i kod Čočića, stari posao koji se ne napušta. No, to nešto. Baranja, vinograd, podrum, vino, turizam nije samo biznis. Poljoprivreda je ogroman, težak i nesiguran posao i mnogo ulaganja. No, Batina, selo na samoj granici s Vojvodinom. Iznad dunava je područje s više sunca tijekom godine nego li mnoga naša turistička odredišta na moru. Pjeskovito tlo, položaj za koje g su još stari Rimljani znali da je bogom dan za uzgoj vinove loze. I tvrtka Kronos iz Osijeka, odnosno Slavko Kalazić prvo se odlučila na kup-

Podrum Čočić u okruženju drugih autohtonih podruma u Zmajevcu

nju vinograda i uzgoj grožđa. Ubrzo je počela i proizvodnja vina. Upravo sada radi se na podizanju suvremene vinarije, ali i turističkog odredišta, prostora uz vinariju, s pogledom na Du-

nav gdje će se vina Kronos piti i gosti biti ugostiteljski posluženi. Kao i kod Čočića, mora se imati na umu da Baranja i vino ne idu bez dobre hrane. Specijaliteta od ribe i divljači, te neka tradi-

cionalna jela baranjski šokaca i mađara su jednostavno nezaobilazni. Kalazić, odnosno tvrtka Kronos agro raspolaže s 25 Ha poljoprivrednog zemljišta na odličnim brdovitim položajima

Vina Kronos spremna za tržište

Tu će uskoro se primati gosti koji će uz vrhunska jela piti vina Kalazić

Inovativna tehnologija za stajsku opremu i automatsku hranidbu

... za svinjogojstvo, govedarstvo i konjogojstvo

Schauer Agra d.o.o.
Josipa Zorica 133
10 370 DUGO SELO
www.schauer.co.at

SCHAUER
UVIJEK JEDNU IDEJU ISPRED

SERVIS - SAVJETOVANJE - PRODAJA: Zvonimir Miklec, Mobil: 098 359871

u Baranji, između mjesta Zmajevac i Batina. Do sada je zasadeni vinograd na oko 16,13 Ha, odnosno, posađeno je 102.100 sadnica loze. Sadnja je vršena u dvije faze: polovica je sadena u proljeće 2004. godine, a druga polovica 2005. godine. Riječ je o modernom koncipiranom nasadu, a za čije je podizanje korišteno iskustvo vinogradara iz vinogradarski najrazvijenijih zemalja. No, danas se šire i vinogradi, a bome na prostoru iznad Batine posjetili smo i već građevinski završeno zdanje u kojem će biti podrum i ugostiteljski objekt. Proizvode samo visokokvalitetna vina klasičnom vinifikacijom. Uz najnoviju tehnologiju, ipak kvaliteta vina proizlazi iz kvalitetnog grožđa.

Bere se samo zdravo i zrelo grožđe. Nakon berbe strojno se odvaja bobica grožđa od peteljke, te se bobice prešaju, nakon čega za bijela vina počinje mace-

U podrumu Kalazićevih kušali smo doista za nepce ugodna vina

vino prepušteno vremenu da mu podari skladnost za sva naša osjetila.

Cabernet sauvignon, Graševina, Sauvignon, Frankovka, Ciconia nira, Pinot sivi, Dea Pan su vina koja će te uvijek poželjeti imati u svojoj čaši. Obitelj Josić iz Osijeka 1999. godine u Baranji kupuje stari vinski podrum iz 1935. godine, dužine 42m. Obnavlja ga, ali zadržava tradicionalni izgled podruma i oprema ga suvremenom tehnologijom. Istovremeno kupuju cca 1,6 ha starih nasada vinove loze. Kvalitetna vina Josićevih proizvode se od autentičnih baranjskih sorti grožđa koja potječu iz njihovih vinograda na Banovoj kosi. No, i Damir Josić u Osijeku je i danas poznat kao vrhunski ugostitelj i iskustvo iz njegove Pizzerie As bilo je presudno za ono što se danas događa u podrumu Josićevih.

Jedan drugi primjer je selo

I Josićev podrum je u autohtonom ambijentu

Damir Josić u podrumu

racija mošta, a to znači otapanje i namakanje bobice u vlastitom moštu, da bi kasnije vino bilo jačeg tijela i izraženijeg okusa. Nakon toga slijedi fermentacija ili burno vrenje, kada mošt izavri i temperatura mu počne rasti. Groždani slador prelazi u alkohol, a vino počinje dozrijevati. Crna vina za razliku od bijelih, zbog boje, traju duže sa masuljem, a kod nas se to odvija u specijalnim vinifikatorima, opremom koja kontrolira da nema neželjene trpkosti i gorčine iz masulja. Poslije je u bačvama

Ivica i Marica ugođaj sela, konja, štale

Karanac. Tamo su se seoskim turizmom također odlučili baviti dečki iz grada. Denis Sklepić pionir je Zimmer frey u Baranji. No, uređenjem interijera, organiziranošću, dočekom gostiju, njegovim angažmanom na kvaliteti njihova boravka ovaj je donedavni Osječanin, a danas bi se moglo reći zakletim Baranjcem u ovom selu je škola kako se radi seoski turizam. Vina, konji, lov, turističke rute. Sve je to u malom baranjskom Karancu ispod baranjske kose. No, za razliku od ostalih iz naše priče nije u svom gradu bio poznat po nekom velikom poslu. No, obitelj Piljić i njihovo imanje Ivica i Marica spadaju u ovu našu priču. Vrhunska trgovina sportskom opremom Sport shop u osječkoj ul. Hrvatske Republike jednostavno je odličan posao. No, želja za nečim novim, za što češćim boravkom cijele obitelji u Baranji, na selu, uz konje, kokoške, pijetlove, pse.

Mi smo mala tročlana obitelj iz Osijeka koja je nakon vrlo

Apartmani Ivica i Marica

užurbanog životnog ritma našla svoj mir u idiličnom Karancu u koji smo se zaljubili na prvi pogled. U želji da naš sin odrasta u što zdravijem okruženju, u Baranji smo nakon dužeg traganja pronašli svoju mirnu oazu. Budimo se uz pjev pijetla i zvona seoske crkve, ptičice cijeli dan cvrkuću, psi trče pod nogama, a sam pogled na prekrasne ko-

nje u koralu oduzima dah, rekli su nam jednom prigodom dok smo s tvrtkom Syngenta bili na jednoj prezentaciji u njihovom dvorištu.

U dvorištu Ivica i Marice nalaze se tri jednosobna i dva dvosobna apartmana. Svaki apartman raspolaže svojom kupaonicom, TV i radio prijemnikom, satelitskom antenom.

Marko Piljić gostima priprema roštilj

Namještaj je izrađen po mjeri od vrlo kvalitetne pjeskarene hrastovine koja cijelom prostoru daje osjećaj topline i duh starine. Svaki apartman je oplemenjen detaljima u nekoj drugoj boji. Tako je jedan u crno bijeloj boji, drugi u smeđoj, treći u bordo, četvrti u lila...

Pisao i slikao:
Damir RUKOVANJSKI

RATAR d.o.o.

TYRE TECHNOLOGY FOR BEST RESULTS

Vinkovačka 43. 31000 Osijek
Tel.031/273-204, fax031/272-902
Skladište veleprodaje. tel/fax .
031/586-140, 031/629-665
e-mail: ratar@os.t-com.hr
web: www.ratar.hr

Prodaja guma za:

- poljoprivredne strojeve
- traktore
- prikolice

Felge i udvojeni točkovi:

Schaad

StocksAG

PINUS AGRO D.O.O. MREŽOM LJEKARNI I STRUČNOM SLUŽBOM NA TERENU OSIGURAO SVOJE MJESTO NA TRŽIŠTU

Boom efekt totalno neizbježan partner hrvatskih poljoprivrednika

Nema tko od poljoprivrednika nije čuo za PINUSOV KLJUČ koji na jednostavan i cjelovit način predstavlja paletu njihovih zaštitnih sredstava i služi kao naputak u voćarstvu, vinogradarstvu, ratarstvu, povrćarstvu i cvjećarstvu

Boom efekt – totalni herbicid kojega nije moguće danas zaobići u suvremenoj poljoprivredi. Riječ je herbicidu tvrtke Pinus koji je svakako broj jedan preparat s kojim se ova slovenska kuća nalazi na hrvatskom tržištu. Osječki Pinus agro sastavni je dio grupe Pinus te je pored preparata matične kuće distributer brojnih svjetskih kuća kada je u pitanju zaštita bilja.

- Već dugi niz godina s našim iskusnim stručnjacima dajemo doprinos unaprjeđivanju poljoprivrednu proizvodnju kroz proizvodnju i distribuciju sredstava za zaštitu bilja, ali i stručno savjetovanje, praćenje primjene i analiziranje rezultata, te uvođenje novih iskustava iz najbolje prakse ističe Zdravko Jozić, direktor Pinus Agro d.o.o. koji se obraća i poljoprivrednicima čija su iskustva, prijedlozi i pitanja od velike koristi i u velikoj mjeri doprinose daljnjem razvoju i unaprjeđenju proizvodnje i primjene sredstava za zaštitu bilja na našim oranicama, voćnjacima i vinogradima.

PINUS TKI d.d. je tvrtka s dugogodišnjom tradicijom u agrokemijskoj industriji čiji počeci sežu još u 1888. Godinu. Njihova se djelatnost danas temelji na proizvodnji sredstava za zaštitu bilja, proizvodnji biodizela i biocida. Svoju odgovornost za očuvanje okoliša izražavaju kroz vrhunsku i kvalitetnu ponudu sredstava za zaštitu bilja, te vlastitom spalionicom za zbrinjavanje opasnog otpada i ambalaže. Pinus grupa sa sjedištem i proizvodnjom u Račama/Mariboru u Sloveniji danas je zaokružena cjelina sa svojim sestrinskim tvrtkama u Hrvatskoj, Srbiji i BiH. Pinus je i dugogodišnji distributer i partner s tvrtkama ka o što

Ekipa Pinus agro spremna odgovoriti na sve izazove

su Du Pont, Bayer CropScience, BASF, Nufarm, United Phosphorous Ltd., GAT Microencapsulation i drugi s kojima ih povezuje razvojna politika s posebnim naglaskom na razvoju tehnologija u iznalaženju boljih rješenja koja su prihvatljivija za čovjeka i pomažu u očuvanju prirode i okoliša. Kao što smo već rekli danas su posebno ponosni na jedan, fantastični, totalni herbicid. Boom Efekt registriran je u velikom broju država Europe. U Osijeku smo posjetili njihovu tvrtku koja tu djeluje već 11 godina. Moramo istaći da je Pinus na prostorima Hrvatske prisutan još od 1959. godine, a od 99. te tu je s vlastitom tvrtkom koja se uvijek isticala svojom kvalitetom i posebnostima kao što su agronomska stručna služba s poljoprivrednim stručnjacima na terenu koji su na raspolaganju kupcima i poljoprivrednim proizvođačima u smislu prezentiranja novih tehnologija i dostignuća u poljoprivrednoj proizvodnji.

Ova prema broju zaposlenih srednja tvrtka ima vrlo dobro razvijenu agronomska stručnu službu na cijelom teritoriju Hrvatske. Na tržištu su prisutni kroz

PINUSOV KLJUČ

Unatoč sve većoj konkurenciji u segmentu fitofarmacije na jednoj kao i povećavanju generičke ponude na drugoj strani, naše poduzeće pokušava svaku godinu povećavati svoju prodajnu paletu i svoj dio prisutnosti na tržištu. Nastavlja se i naša višegodišnja suradnja sa multinacionalnom firmom Bayer CropScience u smislu formulacije, distribucije i logistike Bayerovih robnih maraka, koje se vrše u matičnoj firmi Pinus u Račama. Poduzeće Pinus Agro nudi svojim potrošačima sa svojom paletom suvremenih i kvalitetnih sredstava cjelovita rješenja za uspješno suzbijanje biljnih štetnika, bolesti i korova u obliku programa za tretiranje po kulturama. Unutar programa, koji su obuhvaćeni u poznatoj savjetodavnoj publikaciji PINUSOV KLJUČ posebnu pažnju polazimo na sredstva sa manjim negativnim utjecajima na okoliš. Na taj način doprinosimo razvoju poljoprivrede u hrvatskom prostoru.

maloprodajne i veleprodajne distributivne lance, a posebice kroz gustu mrežu poljoprivrednih ljekarni. Nema tko od poljoprivrednika nije čuo za PINUSOV KLJUČ koji na jednostavan i cjelovit način predstavlja paletu njihovih zaštitnih sredstava i služi kao naputak u voćarstvu, vinogradarstvu, ratarstvu, povrćarstvu i cvjećarstvu. Programi zaštite nastali su na osnovu bioloških ispitivanja i iskustava renomiranih stručnjaka. Sve navedene informacije o proizvodima odnose se na osnovne naputke o njihovoj primjeni uz koje je obavezno pročitati upute koje su priložene svakom preparatu. Terenska stručna služba PINUS AGRO stoji na raspolaganju u pronalaženju sigurnih i efikasnih rješenja u zaštiti vaših usjeva. A Dobro je istaći i njihovu adresu u ulici Sv.Leopolda Mandića bb u Osijeku, kao i telefon 031283077. A razlog je upravo da bi mogli doći i do svoga Pinusova ključa. Gospodin Jozić sa suradnicima ističe i mail adresu infoagro@pinusagro.hr kao odličan način komunikacije i s njima, a posebno stručnjacima te tvrtke.

L.FILIPOVIĆ, Snimio: I.PRAŠNJAK

Boom efekt™

NESELEKTIVNI TRANSLOKACIJSKI (TOTALNI) HERBICID SA SISTEMIČNIM DJELOVANJEM

Uporaba:

- na strništima
- u vinogradima
- u voćnjacima
- u šumskim rasadnicima
- na neobrađenim površinama

Za suzbijanje jednogodišnjih (sjemenskih) uskolisnih i širokolisnih korova koristi se u količini 2 - 4 l/ha. Za suzbijanje višegodišnjih zeljastih i drevnastih korova te korova s izrazito dubokim korijenom i rizomima preporučujemo uporabu 4 – 12 l/ha, ovisno od vrste korova.

pinusagro

Pinus Agro d.o.o. | Sv. Leopolda Bogdana Mandića b.b. | 31000 Osijek | Hrvatska
T: 00385/31/283 009 | F: 00385/31/283 081 | E: infoagro@pinusagro.hr

syngenta

SEEDS

**Hibridi ozime
uljane repice:**

**NK Toccata
NK Petrol**

Elvira Mijić
VODITELJ PRODAJE
Gsm: 099 / 311 6941
E-mail:
elvira.mijic@syngenta.com

Rosana Šimunić
LOGISTIKA
Gsm: 099 / 802 2716

Snježana Horvat
PODRUČNI VODITELJ PRODAJE
ZAPADNE I SREDIŠNJE HRVATSKE
Gsm: 099 / 217 2996
E-mail:
snjezana.horvat@syngenta.com

Syngenta Agro d.o.o.
Samoborska cesta 147
10 090 Zagreb
Tel : 01 / 3887 670
Fax: 01 / 3887 671

www.nk.com
www.syngenta.com

Holstein krave u lang lauf
štali u Negoslavcima nemaju
problema s papcima zbog
stalnog kretanja i nadzora

TEGOBE KOD GOVEDA

Papci stradavaju najčešće zbog nemara

Slabi papci su obično rezultat jednog od dvaju faktora: naslijeđa ili okoline, odnosno nemara. Današnji kiselinski udjeli, visokoproteinska hrana, nepravilne koncentracije omjera neprobavljivih tvari i držanje životinja na betonskim površinama pridonose pojavljivanju laminitisa. Jedan od uzroka hramanja, s obzirom na papke, je prisutnost abnormalnih izraslina među papcima

Podrezivanje papaka je inače najzanemarenija faza u uzgoju stoke koja daje mlijeko. Samo nekolicina farmera se redovito brine o papcima krava. Većina uopće ne vidi potrebu za tim. Slabi papci su obično rezultat jednog od dvaju faktora: naslijeđa ili okoline, odnosno nemara. Potonje je češće glavni razlog. Podrezivanje papaka ne bi trebalo biti ograničeno na sajmove stoke. Stanje u kojemu su papi ima važan utjecaj na korisnost životinje. Papci mogu postati predugački što može dovesti do pucanja i lomljenja.

Često se događa da krave s bolnim papcima proizvode manje mlijeka, gube na težini i budu u opće lošem stanju. Bikovi s bolnim papcima često imaju sjeme niske kvalitete, a događa se i da odbijaju parenje. U slučaju krivih nogu u krave, to se stanje može ispraviti što većim mogućim podrezivanjem vanjskih papaka ili barem većim nego što se podrezuju unutrašnji papci. Tako se postiže prebacivanje većeg udijela težine na vanjsku polovicu papaka što pomaže izravanjanju noge. Kada su papci na stražnjim nogama predugački,

može doći do razvijanja abnormalnog odnosa s tlom. Uslijed toga stražnje se noge mogu iskriviti ili čak dobiti srpast oblik, što prouzrokuje slabljenje životinje u listovima. Zbog mišićnih spojeva na »pinbones?«, može doći i do spuštanja cijelog stražnjeg dijela tijela. Pravilno podrezivanje će uvelike pomoći u izravanjanju zadnjih nogu i podizanja zadnjeg dijela tijela, u slučaju da ove poremećaje uzrokuju bolni papci. Također se vjeruje da kratki, pravilno podrezani prednji papci pomažu u održavanju ramena u pravilnom

položaju. Prvi proučite noge. Prije nego što počnete podrezivanje, morate odlučiti kakav rezultat želite. Ravnoća položaja noge će vam pomoći da utvrdite koliko kratko treba podrezati papke na stražnjim nogama. Ako se noge životinje približavaju tzv. preravnom položaju, morate izbjegavati pretjerano podrezivanje papaka jer bi uslijed toga životinja mogla dobiti tzv. »brak over?«. Na ravnoću noge može se utjecati i podrezivanjem donjeg dijela papaka. Ako je životinji potrebno veće oslanjanje

na članke pomoći će skraćivanje pete. No, u većini slučajeva, ne treba puno podrezivati (stanjivati) petu, ako je zdrava i neoštećena.

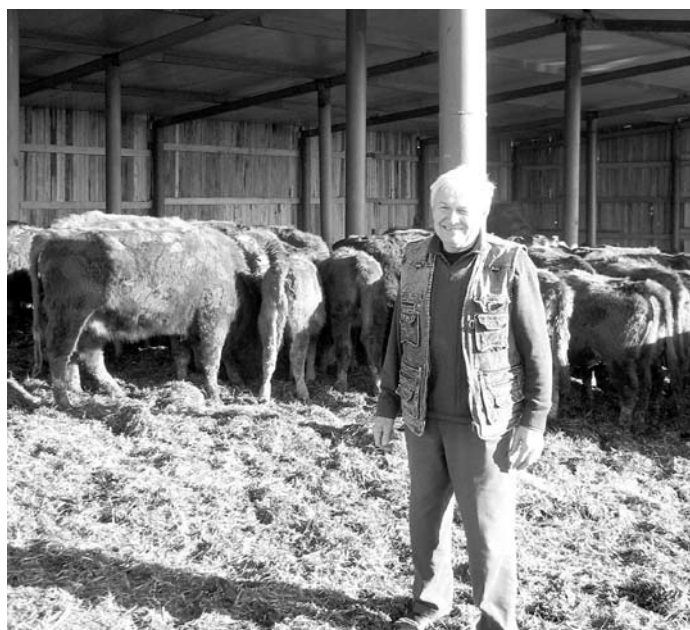
Za podrezivanje papaka potrebno je malo alati. Osnovne su: ravno dlijeto za drvo, dlijeto s T-drškom, tvrdi gumeni malj, obična pila (»rasp?«), klijesta za papaka i noževi za papaka (lijevi i desni). U slučaju da su papci ekstremno tvrdi može se upotrijebiti i blanjica, no treba obratiti pozornost da se njezinim korištenjem papci previše ne zagriju, jer to može prouzrokovati poremećaje slične laminitisu.

Postavite životinju na ploču od šperploče (na čvrstom tlu) VELIČINE 120x240 cm i debljine 6-8 cm. Tako će životinja imati ravnu površinu za stajanje, a vi nećete brzo tupiti dlijeto. U slučaju da životinja odbija suradnju poželjno je koristiti povodnik ili osigurati glavu životinje užetom ili posebnom ulagom. Prvo, režući ravno prema dolje, skratite papke do željene duljine maljem i dlijetom. pazite da ne odrežete pretanko jer bi mogli osakatiti životinju. Uvjerite se da ste uklonili višak odrezanog materijala između papaka tako da se mogu slobodno micati. Kako bi ohrabрили životinju da mirno drži nogu u položaju za podrezivanje, trebao bi vaš pomoćnik trljati suprotnu nogu ili ju povući za papak (»dewclaws?«). Dok podrezujete donji dio papaka, postavite papak na kutiju površine oko 36 kvadratnih cm i visoku 28 cm. Podignite papak i uklonite materijal koji je suvišan T-dlijetom. Ako su papci vrlo tvrdi, morat ćete upotrijebiti klijesta za papke ili blanjicu (pazite na pretjerano zagrijavanje papaka). Prednje noge je relativno lagano podići i smjestiti na kutiju. To će vam biti olakšano ako stavite svoje koljeno između prednjih nogu životinje kako bi preuzeli dio težine. Kada podižete stražnje noge, posignite polako i nježno podignite »dewclaws?« ili »pastern?«. Dok obrezujete stražnje papke, posebice je preporučljivo da pomoćnik sa suprotne strane pridržava rep i nježno trlja stražnje vime. Ako se životinja počne ritati neka pomoćnik pogura životinju pre-

ma osobi koja podrezuje. Uz malo strpljenja posao se može brzo završiti na svakoj životinji. Kad podrezujete petu uklonite malo više s unutrašnjosti nego s vanjske strane tako da peta dobije konkavni oblik. Pazite da ne ozlijedite životinju predubokim rezanjem. Ako niste sigurni gdje bi trebalo sljedeće zarezati. spustite nogu životinje na podlogu kako bi provjerili gdje ostalo više, a gdje manje neobrezanog materijala. Posao će izgledati urednije ako rubove oko papaka ugladite s rašpom ili blanjicom. Ako među papcima ima plikova (žuljeva) potrebno je pozvati veterinara da ih ukloni. U tom je slučaju potrebno ostaviti dovoljno duge papke da bi ih veterinar

vanju laminitisa. Osjetljivi, živi dio papaka u stoke sa sastoji od košanih struktura, veznog i živčanog tkiva, te krvnih putova. Sve to je okruženo i prekriveno tvrdim, rožnatim tkivom, papkom. Ovo tvrdo tkivo je čvrsto pričvršćeno za živi dio papaka tankim laminama koje se protežu uz duž papaka. Ako upala u kravljem papku zahvati osjetljivu laminu i pojavi se otekline, kravu će to jako boljeti jer tu praktično nema mjesta za proširivanje lamine. Laminitis može biti prouzrokovan nizom čimbenika. Sve što uzrokuje upale može biti smatrano uzrokom. Povreda ili infekcija papaka mogu prouzrokovati laminitis, ali ako su bolešću zahvaćene

bavnih smetnji mogu dovesti do laminitisa. Neki farmeri su uočili pojavu laminitisa nakon upotrebe mehaničke rašpe prilikom podrezivanja papaka. Lokalnu upalu prouzrokuje pregrijavanje papaka. Osnovni simptom akutnog laminitisa je hramanje, s naznakom boli. Oboljela stoka se nevoljko podiže, a prvi koraci su bolni. Ako je laminitis prouzrokovala upala, životinje će imati povišenu temperaturu. Oboljela papaka će biti toplija nego inače. Ako možete pronaći arteriju (krava ih u papku ima dvije: jednu iznad vrška papka u uskoj udubini gdje se papako dijeli, i jednu s unutrašnje strane papaka), osjetit ćete da je puna, tvrda i da jako pulsira. Ovu reakciju prouzrokuje pritisak na žive dijelove papaka. U blažim slučajevima, oporavak je moguć za oko 10 dana. U ozbiljnijim slučajevima je mala vjerojatnost oporavka, a bolest može prijeći u kronični oblik. Kod kroničnog laminitisa se mijenja proteinski sastav papaka. Rožnato tkivo slabi, tako da prilikom podrezivanja papaka, izgleda lomljivo. Mogu biti uočene i krvave udubine koje otvaraju put infekciji. Česti su čirevi i otekline na peti. U krave se može razviti subklinički laminitis, a primjetljivi simptomi se znaju pokazati tek nakon 2 do 5 mjeseci oboljenja, nakon čega se pojave otekline i čirevi. Korektivno podrezivanje i ljekoviti povići mogu pomoći, ali papci takvih životinja su obično zauvijek uništeni. Bit će im potrebno konstantno podrezivanje. Uzrok laminitisa bi trebao biti ustanovljen i ispravljen, jer je to bolji način liječenja nego izravno tretiranje bolesti. Hladna tekuća voda ili led koji se primjenjuju direktno na oboljelo mjesto često donose kvalitetne rezultate za kratko vrijeme. Veterinari primjenjuju antihistamine i prtuupalne steroide. Nakon povlačenja akutnih znakova upale, redovito podrezivanje papaka pomaže u obnavljanju strukture papaka do što normalnijeg stanja. Ako upala prouzrokuje promjenu u položaju kosti, male su šanse za povratak u normalu. Još jednom navedimo preventivne mjere u uzgoju kojima se može izbjeći ovakvo stanje:

Stado angusa kod Ivana Enjingija kod Kutjeva nema problema zbog stalnog kretanja

mogao svezati dok ranica ne zaraste. Kada podrezujete papke na životinjama za pokazivanje na sajmu, podrezujte ih najmanje 2 tjedna prije sajma. Najveći učinak pravilne njege papaka može biti postignut podrezivanjem papaka mladoj stoci u razvoju.

LAMINITIS JE POSTAO PRILIČNO RAŠIREN

Kao glavni uzrok za mnoge probleme papaka, laminitis je vrlo ozbiljno stanje. Današnji kiselinski udjeli, visokoproteinska hrana, nepravilne koncentracije omjera neprobavljivih tvari i držanje životinja na betonskim površinama pridonose pojavljivanju

sve četiri noge, uzrok obično nije povreda. Laminitis u stoke se često pojavljuje u svezi s promjenom hranjenja, iako se može pojaviti u bilo koje vrijeme. Češći je kod krava koje se prvi put tele. Povećana zrnatost ili visokoproteinska prehrana, stajanje na betonu, kao i upala maternice ili vimena pridonose razvoju laminitisa. Upala lamina počinje oslobađanjem histamina, koje je poput alergijske reakcije. Uobičajeno je da odmah obole sve 4 noge. Kao u konja, laminitis u stoke se može pojaviti kada zagrijana životinja (krava) popije previše hladne vode. Opća infekcija tijela, bolesti poput upale pluća ili ozbiljni oblik pro-

1. Naviknite svoju kravu na čvrstu podlogu (beton) 2-3 mjeseca prije teljenja
2. Omogućite joj mnogo kretanja prije i nakon teljenja - ne ostavljajte ih danima zatvorene
3. Koristite gumene madrace ili slično u stajama
4. Ne poduzimajte nagle promjene u prehrani 3-4 tjedna uoči i nakon teljenja - postepeno privikavajte životinje na hranu
5. Pazite na kiselinski udio i koncentraciju omjera neprobavljive tvari. Moraju biti u omjeru 40:60 ili 50:50. Budite oprezni u prekomjernom korištenju fermentiranog »silage?« kao neprobavljive tvari.
6. Nakon što životinju nahranite zmastom hranom, omogućite joj odmah pristup neprobavljivoj tvari - to će spriječiti pojavu acidoze u prednjem dijelu želuca (volji) zbog pretjerane količine pojedene zrnaste hrane. Još bolje je dodati u hranu najmanje 19 posto (od ukupne količine) ADF-a (acid detergent fiber)
7. Slobodan pristup soli će često stimulirati dotok salve što stvara više sodinih bikarbodata, prirodnih stabilizatora pH u tom dijelu želuca. Ako vam nije dostupno dosta neprobavljive tvari, dodajte u hranu (najviše

do 1 posto), sode bikarbone, magnezij oksida ili sode bentonita.

8. Pazite na prekomjerno hranjenje sa svježom travom, koje mogu biti kisele ili proizvoditi kiseline - usmjerite pozornost

I ove simentalske krave Krune Viška na farmi kod Koprivnice slobodno se kreću po štali

na količinu vlage, pravilnost reza i starost kad kosite

9. Uzmite u obzir hranjenje sa sijenom dugih vlati, najmanje u omjeru 0,5 kg na 50 kg ukupne tjelesne težine
10. Kontrolirajte metaboličke i upalne poremećaje prilikom teljenja

IZRASLINE MEĐU PAPCIMA

Jedan od uzroka hramanja, s obzirom na papke, je prisutnost abnormalnih izraslina među papcima. Izrasline ili povećanja se razlikuju po veličini, obliku i sadržini. Mogu biti tvrde, meka-

tno je hramanje i bol. Ako dođe do posljedične ozljede ili upale, rezultat je dodatna iritacija. Nije uvijek jednostavno ustanoviti uzrok izrasline, ali mnoge, bez sumnje, rezultiraju od pretjerane iritacije ili trljanja završetaka papaka. Do iritacije dolazi zbog nepravilne strukture hrane, i često indicira naslijeđenu slabost, koja može biti prenesena putem ženskih potomaka muškog roditelja ili obiteljskom linijom. Prilično često ova povećanja među papcima sadrže suvišak masnih jedinica. Akumulacija masnoće može biti još jedan razlog za stimulaciju rasta suvišnog tkiva. Ovakvo stanje je najčešće slučaj kod teških tovnih bikova i krava. Infekcije povećane mase inače može biti liječeno čišćenjem oboljelog mjesta, koristeći antiseptike i zavijanjem papaka. Kirurško odstranjivanje koje izvodi veterinar je najbolja i najefektivnija metoda uklanjanja izvora nevolja. Često se indicira pravilno podrezivanje papaka. Obično je podrezivanje dovoljna metoda za uklanjanje, ali nakon toga se izrasline povremeno vraćaju za par mjeseci ili godinu dana.

Autor: Miralem KAMBEROVIĆ

LIMOUSIN GOVEDO

Ponos francuskih stočara

Odlukuje se dugim trupom, širokim leđima i ekstremno muskuloznim butovima, što čini osnovu za visoke vrijednosti klaoničnih osobina. Telenja bez većih poteškoća. Krave sa završenim porastom su teške oko 800, a bikovi 1.100 kg. Limuzinska rasa se posebno ističe visokim randmanom klanja, od 62 do 65%, i po tome čini sam vrh kod tovnih goveda. Limousine je po značaju druga tovná pasmina u Francuskoj (iza Charolaisa), s udjelom od oko 15% u ukupnom broju tovnih goveda u zemlji. U svijetu se uzgaja u više od 60 zemalja. Karakteristika pasmine je potpuno pigmentirana crveno-smeđa boja dlake tijela, sa svijetlijim krugovima

oko očiju i svjetlijom njuškom i dlakom između butova. Sluznice su ružičaste boje. Ova pasmina živahnog temperamenta odlukuje se dugim trupom, širokim leđima i ekstremno muskuloznim butovima, što čini osnovu za visoke vrijednosti klaoničnih osobina. Relativno duge i blago oborene sapi krava i niže težine teladi pri rođenju (ženska 36 i muška 39 kg), omogućuju telenja bez većih poteškoća. Čak oko 92% porođaja protječe bez potrebe za pomoći, a kod prvotelke teška telenja su ispod 5%. Krave sa završenim porastom su teške oko 800, a bikovi 1.100 kg. Grla limuzinske rase postižu zadovoljavajuće priraste u porastu i tovu. Ako se junad nakon

odbijanja intenzivno hrane, postižu s oko 10 mjeseci tjelesnu masu od 350 do 400 kg, a s 12-14 mjeseci 450-500 kg, ostvarujući dnevne priraste od oko 1.200 g. Limuzinska rasa se posebno ističe visokim randmanom kla-

nja, od 62 do 65 %, i po tome čini sam vrh kod tovnih goveda. Tome doprinose niske proporcije masti i kostiju u trupu. Meso je nježno i finog ukusa, a mast je u njemu povoljno raspoređena unutar i između mišićnih snopi-

ća. Zbog lakih telenja, limuzinski bikovi su naročito pogodni za ukrštanje s drugim rasama, posebno mliječnim. Takva ukrštanja kod nas s crno-bijelim i crveno-bijelim mliječnim kravama dala su meleze koji su imali veće

dnevne priraste u tovu, veći randman trupova i veći udio mišićnog i masnog, a manje koštanog tkiva u polutkama, u odnosu na grla čiji su očevi bili bikovi pasmine Holstein.

AUTOR: F.PRIBIČEVIĆ

VOĆARSTVO : EKO MASLINARSKI KOMPOST

Biokomposter cijele godine ima posla

Prostor u kojem želimo proizvoditi ekološki maslinarski kompost ogradimo, kamenom, drvenim kraticama ili betonskim elementima u visini od 0,5 metra u obliku izduženog pravokutnika, trapeza, širine oko 2 i dužine oko 10 metara, odnosno veličine koja nam je potrebna

Često čujemo apele preradi-vača maslina – uljare, kako im maslinina komina predstavlja problem pa čak i prijetnju zatvaranja pogona zbog neadekvatnog deponiranja ovog vrijednog biološkog ostatka od prerade ploda masline u ekstra djevičansko maslinovo ulje.

A je li to baš tako i mora li biti baš tako? Naravno da ne!

Kompostirati se mogu svi organski ostaci iz maslinika i uljare kao što je komina, usitnjene grane poslije rezidbe i pokošena ili iščupana trava, koju mikroorganizmi uz prisustvo kisika, vlage i topline razgrađuju i pretvaraju u toliko potrebno prirodno gnojivo.

Maslinina komina je čvrsti ostatak koji ostaje od prerade maslina od mljevene koštice, zgnječenog mesa ploda (pulpa), vegetativne vode iz ploda i ostatak još oko 3 – 5 posto maslinovog ulja. Kako se maslinova komina u Hrvatskoj ne iskorištava za dobivanje maslinovog ulja putem ekstrahiranja s organskim otapalima, ona nam ostaje da je iskoristimo za dobivanje vrlo kvalitetnog komposta, organskog gnojiva za naše masline, koje inače na škrtom kamenjaru oskudijevaju s humusom.

Za pripremiti ekološki maslinarski kompost u našem masliniku i tako osigurati svake godine dostatno organskog gnojiva, potrebno nam je malo sredstava i dosta truda, a kako se posao obavlja tijekom jeseni i zime, kada u masliniku, poslije branja

maslina, i tako nemamo mnogo posla dobro će nam doći.

Odmah poslije prerade maslina svu količinu ostatka komine – paščica zamolimo preradi-vača da je kamionom umjesto na ilegalno odlagalište prebaci u određeni prostor u našem masliniku, komina će tu ostati na

kako očistiti ilegalna odlagališta od ostatka komine a ujedno dobiti veliku korist.

Maslinarski kompost odavno je poznat u svijetu, ali tek od nedavno poprimio je velik broj pristaša među maslinarima, koji su se zbog sve skupljih mineralnih gnojiva, ali i radi prelaska na

otvorenom prostoru izložena atmosferskim prilikama sve do ožujka kada krećemo u rezidbu masline.

Rezidba je redovita pomoćna mjera, što znači da je obavljamo svake godine i na taj način odstranjujemo gotovo 50 posto lisne mase, što morat ćete priznati predstavlja veliku količinu lišća i grana koje koristimo za ogrjev, ishranu stoke ili jednostavno spalimo. Paljenje ovolike količine zelene mase uvijek predstavlja problem kako sigurnosni, da ne izazovemo požar, tako i fizički oko spaljivanja granja. Mi vam nudimo ideju,

ekološku proizvodnju ulja priklonili proizvodnji svog komposta. Istina je da spravljanje maslinarskog komposta nailazi na sve veći odziv i mnogi maslinari se sada hvale da su proizvođači najkvalitetnijeg gnojiva u svojim maslinicima.

Danas svaki maslinar zna za strojeve za usitnjavanje grana i lišća, poznati još pod nazivom «Biokomposter», a kako je maslina zimzelena biljka gotovo da cijele godine imamo materijala za izradu komposta. Biokomposter ima električnih, motornih i kao traktorski priključak, snaga im je od 5 do 20 konjskih sna-

ga, a cijena im se kreće od 1 000 do 3 000 Eura, mogu s lakoćom usitnjavati grane promjera do 8 centimetara i svi imaju točkove za prenošenje i premještanje.

Odrežane grane, grančice i lišće, kod usitnjavanja, treba usitniti što bolje, kako bi mikroorganizmi lakše razgradili drvenasti dio, koje tako usitnjene, prenesemo na mjesto gdje ćemo pripremiti kompost. Za izradu ekološkog maslinarskog komposta – organskog gnojiva još nam je potrebna određena količina slame i stajskog gnojiva, a dobro bi došla i komina od grožđa, kuhinjski bio ostatak i drugi sastojci koje obično koristimo za organsko gnojivo. Ovdje još moramo napomenuti da je kompost dobiven obogaćivanjem koprive (*Urtica dioica*) koja se isjecka i pomiješa sa sjeckanim lišćem i granjem masline naročito pogodan za uzgoj mladih tek posađenih maslina kao sredstvo za pospješivanje rasta, a u isto vrijeme kopriva će utjecati i na smanjenje štetnika.

OGRADENI PROSTOR ZA MASLINARSKI KOMPOST

Prostor u kojem želimo proizvoditi ekološki maslinarski kompost ogradimo, kamenom, drvenim kraticama ili betonskim elementima u visini od 0,5 metra u obliku izduženog pravokutnika, trapeza, širine oko 2 i dužine oko 10 metara, odnosno veličine koja nam je potrebna. Ograda nam služi kako se sirovina ne bi prosipala izvan prostora

ra, idealno bi bilo da je prostor u sjeni, odnosno što kraće izložen suncu.

Ukupna količina sirovine, koja se može povećavati ili smanjivati u zavisnosti od prostora ili potreba je 1 000 kg maslinine komine, 350 kg usitnjenog lista i grančica masline (zeleni masa), 100 kg slame (suha masa) i 200 kg stajskog gnojiva, sve ostalo je dobro došlo i korisno. Na dnu kompostare stavi se sloj odrezanih tanjih grana od masline promjera oko jednog centimetra, u sloju debljine oko 20 centimetara, kako bi osigurali prozračnost, zatim maslinine komine debljine ne većem od 20 cm, zatim se doda sloj usitnjenog lišća i grana debljine ne veće od 10 cm, zatim sloj slame i na njega sloj stajskog gnojiva. Sve se dalje ponavlja dokle god imamo sirovinu za spravljanje komposta, s tim da se masa završi, odnosno da se na vrh stavi sloj maslinine komine na koju pospemo prikupljeni pepeo. Moramo naglasiti da sredina kompostišta ne bi trebala prelaziti visinu od 1,5 metar. Proces stvaranja humusa može-

mo pospješiti ako hrpu jednom mjesečno prelijemo s otopinom razmućenog kokošjeg gnojiva (10 kg kokošjeg gnojiva na 100 litara vode). Ukoliko kontroliramo temperaturu u kompostištu moramo znati da je optimalna temperatura u sredini hrpe oko 60°C, i ni na koji način je ne smijemo snizivati, jer nam ova temperatura, osim što pospješuje razgradnju, ujedno korisno djeluje na uništavanje klijavosti sjemena i uništava bolesti i štetnike.

Posebnu ćemo pozornost posvetiti vlažnosti mase za kompostiranje, jer pomanjkanje vlage u kompostištu usporava razgradnju, dok prevelika vlažnost pospješuje truljenje i stvaranje plijesni. Isto tako moramo obratiti pozornost i na prozračnost mase, koju pored savjeta, koje smo iznijeli u prethodnom tekstu, moramo povremeno protresati, posebno u momentu kada vidimo da se masa vidno slegla. Kod preokretanja mase vodit ćemo računa da se masa sa strane sada stavi u sredinu, a donji sloj da se sada stavi na po-

vršinu hrpe.

Kako ovu masu za kompost spravljamo u travnju mjesecu, nismo zaboraviti da ćemo tijekom ljeta održavati potrebnu vlagu u kompostištu, kako bi mikro elementi u kompostu mogli uspješno preraditi smjesu. Moramo istaknuti da je vrijednost zrelog komposta u odnosu na svježi stajski gnoj (nekompostiranim) četiri puta veća, odnosno organske tvari iz komposta koje su prošle kroz proces truljenja i razgradnje, mogu puno bolje djelovati na izgradnju tla i zdravi razvoj maslina, te obogaćuju tla s neophodnim brojem mikroorganizama.

Kompost će biti prerađen tijekom ljeta i moći ćemo ga staviti ispod maslina neposredno poslije berbe maslina u sloju od desetak centimetara na površini koju pokriva krošnja masline.

UBRZANI NAČIN

Maslinova komina kao izvanredna sekundarna sirovina za proizvodnju organskog gnojiva, posebno što sadrži visoku koncentraciju amonijaka i vodoto-

pivih soli, koji nisu pogodne za direktnu gnojdbu masline potrebno je pripremiti za dobrobit biljke.

Maslinovu kominu stavimo početkom prosinca na hrpe, stogove u obliku trapeza u visini od oko 1 metra, a po masi jedan kubični metar. Otopinu s kojom zalijevamo hrpu komine pripremimo tako da u 20 litara vode otopimo s nekim od poboljšivača i prskamo masu.

Kako su poboljšivači ekološki proizvodi, koji sadrže mnoge mikroelemente, aminokiseline, vitamine i alginatne kiseline, koje koriste za ubranu razgradnju komine u kompost. Tako da već za par mjeseci imamo kvalitetan kompost od maslinove komine koja neće biti štetna za maslinu, već dapače vrlo kvalitetno organsko gnojivo. Ovako pripremljen kompost, možemo već početkom lipnja mjeseca razasuti u količini od oko 25 kilograma ispod svake masline, koje će ne samo hraniti maslinu, već će joj čuvati vlagu u tlu za vrijeme vrućih ljetnih mjeseci.

Autor: Sinaj Bulimbašić

UZGOJ PAPRIKE NA OTVORENOM

Berba rane paprike

Berba rane paprike odvija se sukcesivno od 20. lipnja do sredine rujna. Prvi plodovi paprike beru se svakih 5-6 dana, a u doba punog dozrijevanja svakih 2-3 dana. Berba počinje onog dana čim plodovi narastu do pune veličine i sjaja karakterističnog za svaku sortu posebno, a da još nisu počeli mijenjati boju. Dozreli plodovi lako se beru, jer peteljka ploda postane krhka pa se lakše skida s grana stabljike. Pri berbi plodovi se ne trgaju, jer bi se polomile plodne grane. Kod berbe valja jednom rukom dužati stabljiku ili njenu granu, a drugom se rukom pozorno odvajati plod od grane. Pri berbi valja brati sve zrele, deformirane i bolesne plodove, koji se odmah izdvajaju u posebnu gajbu. Berbom dospjelih plodova omogućuje se brži i jači rast ostalim zametnutim plodovima.

Obrani kvalitetni plodovi se stavljaju u plastične gajbe ili kengure torbe (vreće). Na tržište se paprika otprema u mrežastim plastičnim vrećama ili dubokim letvaricama i to odmah čim je

obrana, sortirana i pripremljena za prijevoz do tržišta.

Obzirom da je paprika sklona kvarenju i ne podnosi duže skladištenje u običnim uvjetima, to se paprika treba čuvati

u hladnjačama na temperaturi oko +0,50°C s relativnom vlagom zraka od 85 do 95 posto, gdje se može bez rizika zadržati 30-40 dana, ako se drži u podesnoj ambalaži, kojom je

omogućeno prozračivanje plodovima paprike. Prirodi rane paprike mogu se ostvariti u visini 20-40 tona/ha ili 2-4 kg/m², gdje se računaju plodovi tržišne vrijednosti.

BERBA PAPRIKE ZA SUŠENJE I MLJEVENJE

Berba plodova paprike ove namjene počinje čim prvi plodovi potpuno pocrvene. To je pravi trenutak berbe, zbog kakvoće plodova, kao i zbog bržeg razvitka mladih plodova, koji ostaju na granama paprike.

Uobičajeno je da se paprika ove namjene bere 3 puta, i to početkom, sredinom i koncem rujna. Može se dogoditi i četvrta

berba koncem listopada, pred pojavu prvih mrazova. Smrznuti plodovi paprike se ne beru, nego se zaoravaju skupa sa stabljikom u jesenskoj brazdi.

Samo dobro dozreli plodovi paprike mogu se upotrijebiti za proizvodnju prvorazrednog brašna (praha) paprike.

Zeleni plodovi paprike beru se u košare ili vreće, pa stavljaju na hrpe i tako ostave 3-4 dana kako bi na zraku malo uvenuli, a tek onda se nižu na čvrsti konac kako bi izdržao težinu od 10 do 20 kg nanizanih plodova. Nizanje se provodi dugom iglom oko 20 cm. Igla te duljine se provlači kroz peteljku ploda, na kojoj je i konac duljine 2-4 m. Nanizani

vrijenci paprike odmah se vješaju na vjetrovita-prozračna mješta, a ista su zaklonjena od kiše i prašine. Kad nastupe hladniji i kišoviti dani, nizovi paprike se smještaju pod krov.

Paprika sušena na suncu izgubi dosta vitamina, a naročito ako se suši čitava nego narezana. Međutim, valja istaći da je mnogo efikasnije sušenje paprike u specijalnim sušnicama, na temperaturi 40-60°C. Tada je paprika pod utjecajem toplog zraka i za potpuno sušenje potrebno je 4-6 dana. Ovim postupkom paprika ne gubi puno vitamina.

Veliki privredni značaj ima paprika prerađena sušenjem i mlje-

venjem u brašno (alava paprika), koncentrat, kečup, ajvar, razne umake, konzervirane kiselenjem i dubokim smržavanjem.

Brašno (prah) paprike može biti napravljeno od slatke i ljute paprike, od koje se slatka najviše cijeni na vanjskom tržištu.

Do brašna slatke paprike dolazi se na dva načina, uzgojem slatkih sorata i uzgojem ljutih sorata paprike od kojih se "maceriranjem" izlužuje CPSICIN i tako dobiva slatko brašno paprike.

Dobrom agrotehnikom u povoljnim klimatskim uvjetima može se proizvesti 15-20 tona na hektar sirove industrijske paprike, što daje 1.200 od 1.500 kg sušene mljevene paprike-brašna

UVJETI PROIZVODNJE PAPRIKE ISPOD STAKLA I PLASTIKE

Odlično se osjeća u toplim prostorima

Velike je prednost i veliko prirodno bogatstvo za svaku zemlju, za svako proizvodno područje, pa i pojedino mjesto ako ima mogućnost proizvodnje ranog povrća, pa i paprike, a da ne troši mnogo skupe energije za grijanje zaštićenog prostora. Da bi se to i ostvarilo potrebno je imati dovoljno sunca i topline, a naša zemlja tog jeftinog bogatstva ima i previše i to od kasne jeseni preko zime do ranog proljeća. U tome je naša prednost, koju nam pružaju naši prirodni čimbenici, čime su pruženi maksimalni uvjeti za razvijenu i masoviju proizvodnju svih povrćarskih vrsta kojima odgovara uzgoj u zaštićenom prostoru. Paprika voli tople prostore jer se u njima najbolje osjeća.

Valja odmah istaći da nam rana proizvodnja paprike ne ovisi samo o prirodnim uvjetima nego i o raznim građevinskim objektima i opremi, dakle o broju i površini staklenika, plastenika, pa i o tehničnim mogućnostima i razvijenijoj infrastrukturi, te o tehnologiji, a i stručnom znanju i praktičnoj primjeni tog znanja na uzgajivača povrća.

Proizvodnja paprike u zaštićenom prostoru-sve je veća. Ljudska potreba za svježom paprikom u zimsko-proljetnom

Jesensko-zimska proizvodnja	Rana proljetna proizvodnja
Sjetva: 15-25.7	Sjetva: 1-10.12.
Sadnja: 15-25.9.	Sadnja: 10.-20.2.
BERBA: 25.11.-25.6.	BERBA: 20.4.-31.7.
Prirod: za krupnoplodne paprike	Prirod: za krupnoplodne paprike
=3-5 kg/m ² , a za sitnoplodne=	=2-4 kg/m ² , a za sitnoplodne=
=1,5-2,5 kg/m ² .	=1-2 kg/m ² .

razdoblju sve je veća. Rastuća potrošnja, visoki prirod, koji se postiže u proizvodnji zaštićenog prostora uz povoljne cijene paprike omogućuju rentabilno poslovanje ovog proizvoda. Time više što se u uvjetima staklenika i plastenika mogu proizvoditi svi tipovi paprika od sitnih do krupnih plodova.

ROKOVI PROIZVODNJE

PAPRIKE U ZAŠTIĆENOM PROSTORU

Proizvodnja paprike u staklenicima i plastenicima prilagođava se prema klimatskim uvjetima područja i potrošnje na tržištu kao značajnog čimbenika. Naime, do sada je navika naših potrošača bila da se svježa paprika trošila tek od veljače pa nadalje, jer je nestalo pričuva konzervirane, odnosno ukiseljene paprike.

Paprika proizvedena u staklenicima i plastenicima isključivo se troši: u svježem obliku, za razliku od paprike proizvedene na otvorenom polju, koja se troši svježa i ukiseljena za potrošnju tijekom cijelog zimskog razdoblja.

U ovisnosti o klimatskim uvjetima za svako područje valja utvrditi najpovoljnije roke proizvodnje paprike u staklenicima i plastenicima koji bi u našim uvjetima zaštićenog prostora imali samo dva roka, a prostirali bi se u tri godišnja doba, a to bi izgledalo kao u tablici.

Većom proizvodnjom paprike u staklenicima i plastenicima cilj je pokriti manjak svježe paprike u interesantnom razdoblju godine kad u našem organizmu ponestaje vitamina C, a i ostalih svima potrebnim osobito djeci, starijim osobama, a i bolesnicima. Prema tome prostora za proizvodnju ima, kao i za prodaju, jer još u velike se naše tržište opskrbljuje uvozom ovog cijenjenog povrća. Opskrba paprikom našeg tržišta od srpnja do studenoga provodila bi se iz proizvodnje na otvorenom polju, a za takvu proizvodnju imamo dovoljno dobrih uvjeta širom naše Slavonije, a i drugdje.

Poljodjelski vjesnik

Grmić koji uspjeva na svakom kiselom tlu

Borovnica je listopadni grmić visok prosječno 20-30 cm, iznimno do 50 cm. Raširena je u srednjoj, sjevernoj i istočnoj Europi, visokim predjelima Španjolske i sjevernoj i srednjoj Italiji, te Balkanskom poluotoku. U nas je raširena u borovim, smrekovim i bukovim šumama. Borovnica je biljka planinskih i brdskih područja. Njena biološka uloga je velika jer obogaćuje tlo humusom.

Tlo: Kao acidofilna biljka dobro uspjeva na svakom kiselom tlu (pH 3,4-5,8). Na vapnenom tlu uspjeva samo ako postoji dovoljno dubok sloj kiselog humusa.

Razmnožava se podzemnim izbojcima iz korijena. Mlade grančice su zelene, izrazito uglate. Lišće ovalno-eliptično, do 3 cm dugo, svijetlozeleno. Cvjetovi se razvijaju na kratkim peteljka u pazuhu lišća.

Borovnica cvjeta u svibnju i lipnju, sazrijeva od lipnja do kolovoza.

Plod je okrugla bobica, promjera 5-10 mm, tamnoplavičasta, pokrivena sivkastom pepeljkom; ima tanku pokožicu, sočno kiselkasto-slatko i aromatično meso.

Danas se u proizvodnji uzgajaju sorte tri vrste borovnica:

- *Vaccinium angustifolium* –

Niskogrmolika borovnica

- *Vaccinium ashei*

- *Vaccinium corymbosum* – visokogrmolika borovnica

Sorte ovih borovnica sazrijevaju od početka srpnja do sredine rujna. Plod sazrijeva dva do pet tjedana.

Iako je borovnica samooplodna voćka, u nasadu treba uzgajati više sorata budući da je iskustvo pokazalo da se dobije veći prinos.

Borovnica se sadi tijekom zime. Zahtijeva osunčane položaje.

Razmak između biljaka:

120 cm

Razmak između redova:

300 cm

Ne koristiti gnojiva bilo koje vrste koja sadrže kalcij ili vapno – borovnica zahtijeva kiselo tlo. Prve godine ne primjenjivati dušična gnojiva zbog velike osjetljivosti korijena.

Ekstrakt zreloga ploda sadrži obilje antocijanskih boja koje povoljno utječu na jačanje vida. Zreli je plod koristan protiv oboljenja jetara i žuči i protiv većine želučanih bolesti.

Sirup od borovnice s medom odličan je protiv oboljenja pluća, naročito bronhitisa.

Dragocjen je protiv kroničnog nedostatka apetita i tjelesne slabosti.

BIJELI LUK

Sadi se dva puta godišnje

Češnjak ili bijeli luk (lat. *Allium sativum*) začinska je biljka iz porodice Alliaceae. Srodna je luku, poriluku i vlasцу. Smatra se da potječe iz srednje Azije, a upotrebljava se u kulinarstvu i medicini. Glavice češnjaka složene su od nekoliko češnjeva. Svaki češanj ima čvrstu vanjsku ljusku, a svi češnjevi, obavijeni zajedničkim ovojnim listom, čine glavicu češnjaka. Širom svijeta uzgajaju se različite vrste češnjaka koje se razlikuju po boji, veličini i okusu. Najčešći je

češnjak s bijelom, ružičastom ili ljubičastom ljuskom. Češnjak

je tisućama godina poznat kao ljekovita biljka širokog spek-

tra djelovanja. Klima i stanište: suha, topla i prozirna mjesta. Tlo: pjeskovita, duboko obrađena ilovača, teškim tlima dodati pijeska.

Sjetva i presađivanje: ne sije se. Saditi češnjake ili zametke sa cvata. U južnim krajevima se sadi dva puta: u travnju, za berbu u srpnju/kolovozu, i u listopadu za berbu u proljeće. Jesenji uzgoj je uvijek sigurniji. Češnje pokriti s 2 cm debelim slojem pijeska.

Njega i gnojidba: često okopavati.

HREN

Redovito okopavati ljeti

Hren (lat. *Armoracia rusticana*, *Cohlearia amoracia*) je iz porodice Brassicaceae. To je jaka biljka debelog, mesnatog, razgranatog korijena i podzemnih izdanaka. Biljci je potrebno puno mjesta, pa joj položaj treba posebno pažljivo odabrati. Cvjetovi su bijeli, a kasnije nastale mahune su

uglavnom prazne. Na cvjetnoj stapci se pojavljuju mali perasti listovi kratkih peteljki. Rezan ili riban, hren ima ljut miris i okus. Bogat je vitaminom C, u svježem korijenu ima ga više od 100 mg, a u mladim listovima čak 300-400 mg i oko 14 mg karotena (provitamina A).

Klima i stanište: nema velikih

zahtjeva u odnosu na tlo, također podnosi i lagano zasjenjene položaje.

Tlo: prikladnija su duboko pognojena, vlažna ilovasto-pjeskovita tla. Na težim tlima korijen će biti drvenast.

Sjetva: biljke se ne siju, nego se mladi pokrajnji korijeni, kad dosegnu debljinu od 1 do 2 cm i

duljinu 20 do 25 cm, odvoje od glavnog korijena. Sve pupove sa strane korijena, osim najgornjega, odrezati. Na gredici povući oko 10 cm duboke brazde, te u njih položiti mladice.

Njega i gnojidba: ljeti biljke redovito okopavati. Berba: krajem listopada do početka studenoga

Veliki ljubitelj topline

Kivi (lat. *Actinidia deliciosa*) je biljka iz porodice Actinidiaceae porijeklom iz Kine. To je dvodomna biljka. Nosi srčolike listove iz čijih peteljki rastu crvenkasti cvjetovi. Smeđasti kožasti, jagodičavi plod razvije se samo onda ako je cvijet ženske biljke oprašen peludom

druge, muške biljke. Plodovi su ovalni ili jajasti, dugi do 8 cm i široki do 5 cm. Tijelo ploda je sočno, staklasto, i zavisno od sorte svijetlo do tamno zeleno. S puno vitamina C, čija se količina kreće oko 3 g po kilogramu voćne mase, kivi nadmašuje sve citrus vrste.

Klima i stanište: veliki ljubitelj topline, za uzgoj na otvorenome treba pronaći potpuno sunčano, zaštićeno mjesto

Tlo: duboko obrađeno i humusno s nešto pijeska, vrlo propusno. Ne podnosi zadržavanje vode oko korijena.

Sadnja i presađivanje: vlastiti

uzgoj iz sjemena uglavnom ne uspijeva. Biljka se u pravilu razmnožava cijepljenjem kalema plemenite sorte kivi na čvrstu podlogu roda *Actinidia*. Presađivati je treba u kasno proljeće, za topla vremena.

Berba: kraj listopada do sredine studenoga

ŠTETNICI U MASLINICIMA

Paunovo oko

Uzročnik bolesti je gljivica *Cycloconium oleaginum*, koja je u maslinicima prisutna tijekom cijele godine. Ovisno o uvjetima za njezin razvoj, štete variraju iz godine u godinu

Budući da je paunovo oko najraširenija bolest maslina u Dalmaciji, ovom prilikom želimo vam dati pregled šteta i simptoma, te skrenuti pozornost na načine i sredstva zaštite maslinika. Upravo zbog zanemarivanja važnosti zaštite u posljednje vrijeme ova bolest zadaje sve više brige maslinarima.

Bolest najčešće napada list masline. Simptomi se javljaju na licu lista i to u obliku prepoznatljivih mrlja. One su ispočetka tamnozelenene i uljaste, a s vremenom se oko njih formira prsten. Mrlje mijenjaju boju i na kraju potaju žućkaste.

Uzročnik bolesti je gljivica *Cycloconium oleaginum*, koja je u maslinicima prisutna tijekom cijele godine. Ovisno o uvjetima

za njezin razvoj, štete variraju iz godine u godinu. Ove su godine uvjeti za razvoj bili naročito povoljni, obzirom na dostatnu vlagu lista i povoljne temperature. Do primarne zaraze dolazi tijekom jeseni (listopad i studeni), a

simptomi ove jesenske infekcije vidljivi su tek u proljeće. Razlog tome je što je u zimskom periodu smanjen intenzitet zaraze. Već u travnju dolazi do opadanja zaraženih listova. Ukoliko se zanemari zaštita, a došlo je do jake

zaraze, može doći do znatnog gubitka lisne mase, a to se izuzetno loše odražava na kondiciju masline i njezinu rodnost.

Zbog toga je vrlo važno na vrijeme započeti zaštitu maslina od uzročnika paunovog oka. U jesenskom razdoblju (nakon berbe) maslinike je potrebno tretirati bakrenim preparatom NORDOX 75 WG. On zbog svojih izuzetnih svojstava naročito dobro djeluje na uzročnika paunovog oka. U tretiranju maslina NORDOX rabimo u koncentraciji od 0,15%, što predstavlja količinu od 150g na 100 litara vode. Važno je napomenuti da je zaštitu potrebno nastaviti i tijekom veljače ili početkom ožujka i to sistemskim fungicidom BALDO C (0,4%), odnosno BALDO M (0,25%).

BOLESTI MASLINA – MASLINOV MEDIČ

Pratiti napad

Čađavica na listovima smanjuje asimilacijsku sposobnost masline i negativno djeluje na kondiciju stabla

MASLINOV MEDIČ U posljednje vrijeme stiglo je dosta upita vezanih uz problem čađavice na maslinama obzirom da su simptomi vidljivi svake go-

dine na grancicama i listovima u maslinicima cijele Dalmacije. Gljive čađavice naseljavaju se na masline koje je napao jedan od štetnika – maslinov medič. Ova

štitasta uš obilno izlučuje mednu rosu na koju se naseljava čađavica. Čađavica na listovima smanjuje asimilacijsku sposobnost masline i negativno djeluje

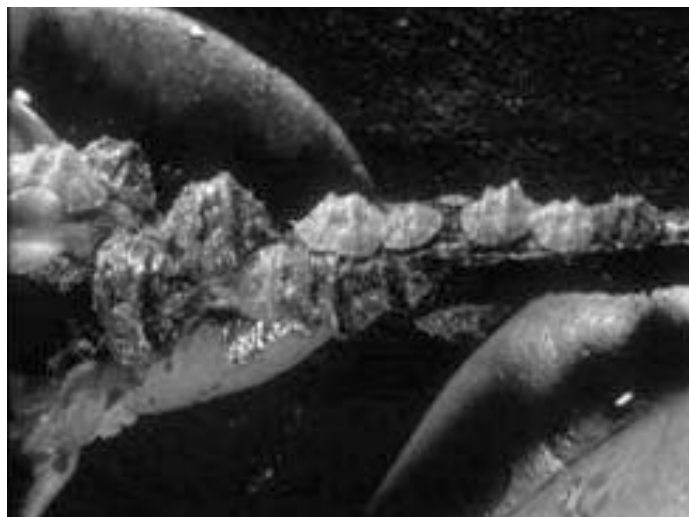
na kondiciju stabla.

Važno je pratiti napad i brojnost maslinova mediča kako bi se na vrijeme spriječila šteta na stablima. Tijelo ovih štetnika je

ovalno, dugo oko 3mm. Ličinke su žućkaste boje. Na leđnom štitu ima uzdužni i dva poprečna grebena poput dvostrukog križa. Ženke legu 500 do 1000 jaja iz kojih se izlegu mlade ličinke. One ostaju neko vrijeme ispod štita majke, nakon čega izlaze i traže mjesto na kojem će se pričvrstiti i početi hraniti. Najčešće se pričvršćuju na naličju lista, a kasnije se mogu premjestiti i na grančice masline.

Ličinke štetnika javljaju se u najvećem broju u svibnju, odnosno lipnju.

Medič može se posebno namnožiti u maslinicima u kojima se za zaštitu od štetnika koriste insekticidi širokog spektra, koji djeluju i na prirodne neprijatelje mediča. U takvim situacijama poremeti se prirodna ravnoteža

i štetnik se pretjerano namnoži. Zbog toga je potrebno pažljivo planirati zaštitu od ostalih štetnika na maslini, pa se primjerice protiv maslinovog moljca mogu

koristiti bioinsekticidi (Baturad i sl.) koji ne štete korisnim insektima. Medič osim maslina napada i agrume, oleandre i ukrasno bilje. U zaštiti od ovog štetnika

potrebno je procijeniti njegovu brojnost, odnosno jačinu napada (od 3 mediča po grančici dugoj dvadesetak cm za slab napad, do 12 za vrlo jak). Ukoliko nemamo jak napad štetnika dovoljno je koristiti CRVENO ili BIJELO ULJE (3-4%) u

zimskom razdoblju. Kod jačeg napada potrebno je dodatak insekticida Moris (0.1%) kao i vršiti proljetnu zaštitu uz nižu koncentraciju bjelog ulja 1% +Moris 0,1%. Proljetno tretiranje bilo bi najbolje provest u periodu izlazaka mladih ličinki ispod štita ženke. Bez obzira na jačinu napada rezidba je obavezna mjera u borbi protiv štetnika. Rezidbom osunčana i prozračna krošnja stvara ljeti suhu i vruću mikroklimu u krošnji masline koja spriječava razvoj maslinovog mediča.

U OVO DOBA GODINE POTENCIJALNA OPASNOST NA MEDITERANSKOM POJASU

Očekuje se napad maslinove muhe

Maslinove sočne plodove obožava i maslinova muha čiji najžešći napadi slijede krajem kolovoza i u rujnu. Napada samo maslinu.

Odrasla je muha smeđkaste boje, nešto manja od kućne muhe. Duga je 5 mm. Na leđnoj strani prsišta ima 3 tamnije uzdužne pruge, a na zatku 3 poprečne pruge. Prozirnih je krila koja završavaju tamnijom mrljom. Jaje je bjeličasto-mliječne boje, dužine ispod 1 mm. Tek ispiljena ličinka duga je samo 1 mm, a razvijena dosegne dužinu od 7-8 mm i bjelkaste je boje. Kukuljica je bačvasta, duga 4 mm, a široka 2 mm, žućkasto prljave boje u početku, dok kasnije posmeđi.

Prezimi kao kukuljica u tlu, a manji broj u obliku odrasle muhe. Za toplijih dana one lete, a kad temperature padnu, zavrtače se na skrovišta. U maslinicima muha leti tijekom gotovo cijele godine, osim u zimskim mjesecima. Krajem lipnja i u srpnju muhe počinju odlagati jaja u razvijenije plodove masline. Pojedina ženka odloži samo jedno jaje u plod. Za jakog

napada u taj isti plod po jedno jaje odložiti će i druge ženke pa se u plodu može naći 3, 4 i više ličinki ovog štetnika. Već samo jedno jaje u plodu čini ga neupotrebljivim za dalju preradu.

TREĆA GENERACIJA DONOSI NAJVIŠE ŠTETE

Jedna ženka može odložiti i do 300 jaja iz kojih već za dva dana izlaze ličinke. Kod nižih temperatura izlazak ličinki iz jaja slijedi kasnije, u roku od 2-10 dana. Ličinke se odmah zariju u meso ploda čijim se sadržajem hrane. U plodovima buše krivudave hodnike smanjujući količinu mesa ploda koje i onečište svojim izmetom. Plodovi smeđe ili postanu ljubičasto plavi i otpadaju, a unutrašnjost je ploda ispunjena izmetom ličinki. Za 14 dana ličinke se u plodu zakukulje, a nakon desetak dana izlijeću odrasle muhe. Druga generacija odraslih muha leti u kolovozu i odlaže jaja u plo-

dove kao i prethodna. Razvoj ličinki ove generacije identičan je razvoju prethodne generacije osim što ličinke napuštaju plod pred kukuljenje i kukulje se u površinskom sloju tla. Treća i najopasnija generacija javlja se u rujnu, a razvoj ličinki u plodovima traje dulje od razvoja prethod-

nih generacija. Na kraju razvoja, obično u studenom, ličinke napuštaju plodove, spuštaju se na tlo gdje se zakukulje i prezime. Odrasle se muhe u manjem broju javljaju već početkom godine, a tada se hrane izlučinama voćaka i mednom rosom koju luče štitaste i vunaste uši na ma-

slinama i okolnim voćkama. Treća je generacija najbrojnija pa su i štete najveće. Napadnuti se plodovi smežuraju, trunu i otpadaju. Nekih su godina štete prve i druge generacije zanemarive, za razliku od treće generacije koja često uništi urod maslina.

Brojnost populacije maslinove muhe kroz 3-4 generacije godišnje, koliko ih ovaj štetnik razvije u Dalmaciji, ozbiljan je problem u zaštiti masline. Maslinova muha prisutna je svugdje gdje se u priobalju uzgaja maslina. Prisutna je i u Istri gdje također razvije 3-4 generacije tijekom godine, a razvoj jesenske generacije traje oko 30 dana.

Štete koje izaziva maslinova muha su velike jer su napadnuti plodovi neupotrebljivi za prerađivanje. Ukoliko se koriste, maslinovo je ulje lošijeg okusa, gorko i manje kvalitetno. Što je udio oštećenih plodova veći, to će i ulje biti lošije.

JEDNOSTAVNO RJEŠENJE

Suzbijanje se sastoji od preventivnih i kurativnih mjera. Preventivnim mjerama pratimo intenzitet leta muha. Za to je vrlo praktično i jednostavno na stabla maslina objesiti bio plantella žute ljepljive ploče koje bojom privuku odrasle muhe. Zbog lijepka na površini ploča

muhe se na njih nalijepe. Ploče treba objesiti u drugoj polovici lipnja ili u srpnju, a vješaju se po obodu krošnje. Ploče se mogu objesiti i kasnije, ali obavezno tijekom kolovoza, prije izljetanja muha treće generacije koja je najbrojnija i najviše ugrožava prinos plodova. Vješanjem ovih ploča može se znatno smanjiti brojnost populacije muhe i ublažiti njen napad. Bio plantella žute ljepljive ploče, postavljene po krošnjama u većem broju pred let muha koje su prezimile, mogu znatno smanjiti zarazu maslinovom muhom pa često kasnije nije ni potrebno poduzimati kemijsku zaštitu.

ŠTETNICI KUPUSNJAČA I NJIHOVO SUZBIJANJE

Lisne sovice

U ovom trenutku proizvođači kupusa trebaju pratiti tjednim vizualnim pregledima nasade da bi se preventivne i kurativne mjere zaštite bilja mogle provesti u pravom trenutku.

S obzirom na kratki ciklus proizvodnje pri upotrebi sredstava treba strogo poštivati karencu (broj dana koji mora proći od posljednjeg tretiranja do berbe).

Osim lisnih sovica kupus napadaju i gusjenice velikog i malog kupusara te ličinke kupusnih pipa. Intervenirati možete sa VANTEX-om 70 ml na ha. Proi-

zvođači kupusa na području Zagreba ovu sezonu muku muče sa sovicom.

Sovice odlažu jaja na listu a iz jaja izlaze gusjenice koje jedu lišće i tako rade štetu. Tipični simptomi kružne su grizotine sa tragovima izmeta po lišću.

Postoje više vrsta sovica od kojih možda najopasnija je sovica GAMA koja se ubušuje u oblikovanu glavicu. Kada se ubuši tada više nema insekticida kojim možemo intervenirati, a glavica nemože na tržište jer trune i propada.

BOLEST VINOVE LOZE PRED BERBU

Siva plijesan vinove loze

Ako je vrijeme vlažno s mnogo oborina, na bobicama se pojavljuje pepeljasto siva navlaka, koja predstavlja konidiofore s konidijama koje šire zarazu s bobicama na bobicu tako, da nam u roku nekoliko dana mogu zahvatiti cijeli grozd, odnosno sve grozdove na čokotu. Naročito brzo propadaju zbijeni grozdovi jer je na njima olakšan prijelaz zaraza

Bolest se pojavljuje naročito pred berbu, izazivajući sivu trulež bobica odnosno čitavih grozdova. Može se pojaviti i ranije, no najopasniji je njezin napad u stadiju dozrijevanja

grožđa. Na zaraženim bobicama pojavljuju se najprije smeđe pjege koje se povećavaju i zahvaćaju cijelu površinu bobice. Ukoliko je vrijeme suho, tada se takve bobice smežuraju i suše.

Međutim, ako je vrijeme vlažno s mnogo oborina, na bobicama se pojavljuje pepeljasto siva navlaka, koja predstavlja konidiofore s konidijama koje šire zarazu s bobicama na bobicu tako,

da nam u roku nekoliko dana mogu zahvatiti cijeli grozd, odnosno sve grozdove na čokotu. Naročito brzo propadaju zbijeni grozdovi jer je na njima olakšan prijelaz zaraza. Zbog međusob-

nog potiskivanja bobica, tijekom rasta, dolazi ili do pucanja na mjestima gdje se peteljčice odvajaju od glavne peteljke ili do djelomičnog odvajanja bobica od peteljčica na kojima sjede, što olakšava zarazu. Do zaraze dolazi ako nakon duljeg sušnog perioda, padnu jače kiše jer čokot naglo povlači vodu, unutar bobica dolazi do jakog tlaka, uslijed čega dolazi do pucanja pokožice. Mjesta raspuknuća, bilo peteljčice od glavne peteljke ili bobica do peteljčice, raspucana pokožica kao i oštećenja (od moljca, osa ili tuče) na bobicama jesu ulazna vrata za napad parazita. Ukoliko je došlo do infekcije na mjestu odvajanja peteljčice od glavne peteljke, tada, ako je vrijeme bilo suho i napad raniji, dio grozda ispod mjesta infekcije smežura se i suši, a ako vremenske prilike pogoduju parazitu tada će u kratko vrijeme biti, zahvaćen cijeli grozd micelijem gljive.

Siva plijesan grožđa (*Botrytis cinerea*) poznata je kao saprofit na različitim mrtvim i odumirajućim biljnim dijelovima a kao parazit

dolazi na različite biljke i biljne organe (izbojke, listove, plodove itd.). Pošto se u prirodi nalazi posvuda u saprofitskoj, odnosno poluparazitskoj fazi, stvarajući obilje konidija, to uvijek postoji mogućnost da u povoljnim prilikama i pod određenim uvjetima kao parazit uzrokuje masovno oboljenje neke biljne vrste, nanoseći katkada i vrlo velike štete. Naročito opasnost predstavlja za vinovu lozu i to za grožđe. Javlja se u svim vinogradima gdje može pod povoljnim uvjetima za njezin razvoj ne samo smanjiti berbu u visokom postotku, već i utjecati na kvalitetu mošta odnosno vina. U pojedinim klimatskim predjelima (zap. Evropa), *Botrytis cinerea* dolazi pod imenom "plemenita plijesan" pošto svojim napadom poboljšava kvalitetu berbe izazivajući tzv. "plemenitu trulež" grožđa.

Međutim u našim klimatskim prilikama, naročito u području plantažnih vinograda istočne Slavonije i Srijema, predstavlja glavni problem uzgoja vinove loze, odnosno

primarni faktor koji smanjuje kvalitetu i kvantitetu berbe. Biologija: Tokom vegetacije razazu šire konidije koje raznosi vjetar. Tijekom jeseni ili proljeća na sasušenoj rozgvi ili na otpalom lišću formiraju se sklerociji (crna tjelešca nepravilnog oblika veličine 1-3 mm). Na sklerocijima se u povoljnim uvjetima tijekom proljeća formiraju ili konidiofori s konidijama ili apoteciji.

U prirodi je pojava apotecija rjeđa, te se razvojni ciklus odvija preko konidiskog stadija i sklerocija.

Mjere zaštite: Prva faza infekcije su simptomi "zelene plijesni", kada propadaju peteljke, peteljčice i zelene bobice. Zelena plijesan se razvije na sljedeći način: gljivica *Botrytis cinerea* kao saprofit naseli se na ostatke odbaćenih cvjetova (prašnici, kapice). Posebno se jako razvije u uvjetima slabog čišćenja grozdica (slab vjetar, kiša ili rosa), kad se "nahrani" ugljikohidratima iz ostatka cvjetova, ojača i uđe u zelenu bobicu, peteljku i peteljčicu. Ulazak u zelenu bobicu može izazvati njeno propadanje (kao

i petljki i peteljčica) i tu fazu zovemo "zelena plijesan". Često se ova faza ne zamjećuje, ili nije jako uočljiva. Gljivica se često pritaji 1-2 mjeseca i čeka početka zriobe bobica. Posljedica je pojava jake sive plijesni (truleži) u fazi šaranja i zriobe, kad gljivica dobije puno šećera u bobicama, uz povoljne uvjete za razvoj (vлага i toplina). Ovo je jedan od najznačajnijih načina razvoja sive plijesni. Siva plijesan prodire u bobice kroz otvorene rane različitog porijekla (napad groždanih moljaca, jak napad pepelnice-pucanje bobe, plitak korijen nakon jače kiše-pucanje bobe, jak vjetar, tuča, ose pred zriobu ...).

Osim što napada bobice i grozd te umanjuje kvalitetu grožđa i vina, gljiva za vlažna vremena može napasti i tek istjerale pupove, vrhove izboja i listove. Pup i dio izboja odumre, a list dobije smeđe pjege. Ipak ove štete nisu velike. Veće su štete od napada na grozdice u cvatnji, kada oni propadaju a uzrok je vinogradarima nepoznat.

VINOGRADARI MORAJU ZNATI

Siva plijesan vinove loze (*Botrytis cinerea*) - mjere suzbijanja

Ako je vrijeme vlažno s mnogo oborina, na bobicama se pojavljuje pepeljasto siva navlaka, koja predstavlja konidiofore s konidijama koje šire zarazu s bobice na bobicu tako, da nam u roku nekoliko dana mogu zahvatiti cijeli grozd, odnosno sve grozdove na čokotu. Naročito brzo propadaju zbijeni grozdovi jer je na njima olakšan prijelaz zaraza

Suzbijanje se provodi u četiri termina:

- odmah nakon cvatnje
- pred zatvaranje grozda
- u šaranju ili omekšavanju boba
- 3-4 tjedna pred berbu

Četiri prskanja sa kvalitetnim pripravcima osigurat će zdravo grožđe i u vrlo lošim godinama za vinogradare. Važno je voditi računa i o sljedećem:

- saditi manje osjetljive sorti (sorte zbijenog grozda su osjetljivije)

- saditi vinograd okrenut u smjeru puhanja najčešćih vjetrova
- redovito suzbijati groždane moljce
- za suzbijanje peronospori i crne pjegavosti primijenite fungicide prad cvatnju i nakon

- cvatnje koji dodatno djeluju i na sivu plijesan
- skidati lišće oko grozdova
- potrebno je uklanjati zaperke
- gnojdbu treba izbalansirati
- vinograd održavati čistim od korova

Pepelnica vinove loze, oidium

Za suzbijanje pepelnice koristi se elementarni sumpor i neki sumporni spojevi - kao klasična sredstva te fungicidi na osnovi meptildinokapa, sistemski fungicidi i kombinirani preparati koji suzbijaju i peronosporu i pepelnicu

Opis: Pepelnica (oidium) se javlja na svim zelenim dijelovima vinove loze, na kojima se stvara sivo pepeljasto prevlaka - zbog čega je i dobila ime pepelnica. Na lišću se ova prevlaka javlja i s lica i s naličja. Napadnuto mlado lišće se deformira, a često i suši. Najveću opasnost pepelnica predstavlja za grožđe koje biva zaraženo od zamatanja pa do šaranja. Mlade bobice se u cijelosti pokrivaju sivopepeljastom prevlakom, smežuraju se i suše. Kod kasnijih zaraza bobice često pucaju, što je jedan od glavnih simptoma za pepelnicu. Obično veći dio grozda ili cijeli grozd obolijeva od pepelnice zahvaljujući brzom širenju površinskog parazita. Štetnost: Pepelnica (oidium) je američkog porijekla. Zapažena prvi put u Engleskoj 1845. godine, brzo se raširila u Evropi, da bi već 1850. zahvatila sva vinogorja Sredozemlja, a potom i Afrike i Australije, onemogućavajući praktično, u prvo vrijeme, proizvodnju grožđa. Pepelnica je i danas u mnogim vinogradarskim rajonima, naročito toplih krajeva, vrlo ozbiljna bolest, često opasnija od peronospore. Biologija: Sivopepeljastu prevlaku čini površinski splet micelije, na kome se razvio konidijski stadij opisan kao Oidium Tuckeri. Konidije vrše sekundarne zaraze u toku čitave vegetacije vinove loze. U drugoj polovini ljeta i početkom jeseni u pepeljastoj se prevlaci

razvijaju loptasta tjelešca crne boje - peritecije, koje predstavljaju organe za prezimljavanje. Peritecije u toku proljeća, za vrijeme kiše, pucaju. Iz njih se oslobađaju askusi i askospore, koje stvaraju primarne zaraze. Micelija razvijena iz askospora daje prvu generaciju konidija i tako se dalje odvija razvojni ciklus parazitne gljive. U toku ljeta neki ogranci micelije prodiru u unutrašnjost pojedinih pupoljaka i tu prezime.

Za klijanje konidija nije potrebna voda, čak ni veća relativna vlažnost zraka. Otuda pojava da se pepelnica širi i za sušnih ljetnih perioda. Međutim, ukoliko je vlažnost zraka veća i temperatura povoljna, utoliko će se pepelnica intenzivnije razvijati. Inače razvoj parazita je moguć na temperaturama između 5 i

35°C, sa optimumom oko 26°C. Mjere suzbijanja: Za suzbijanje pepelnice koristi se elementarni sumpor i neki sumporni spojevi - kao klasična sredstva te fungicidi na osnovi meptildinokapa, sistemski fungicidi i kombinirani preparati koji suzbijaju i peronosporu i pepelnicu.

Sumpor u prahu služi za prašivanje, dok se koloidalni sumpor i neki drugi preparati sumpora koriste za prskanje, bilo da se dodaju bordoškoj juhi, u cilju istovremenog suzbijanja peronospore i pepelnice, bilo da se upotrebljavaju sami kao suspenzija u vodi. Aktivnost sumpora je utoliko veća ukoliko je vrijeme suše i toplije.

CJELOVITA ZAŠTITA OD PEPELNICE U VINOGRADU

Korištenje eradikanata - čistača

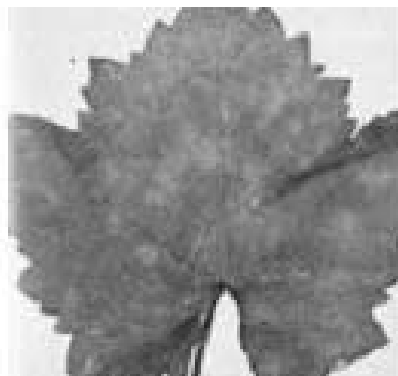
(KARATHANE GOLD 350 EC) koji uništavaju micelij u pupu i na rozgvi na početku i kraju sezone. Ovaj pripravak odlikuje preventivno, kurativno i eradikativno djelovanje, dakle onemogućuje infekciju, zaustavlja infekciju i u potpunosti liječi zaražene dijelove loze.

Korištenje kvalitetnih kurativnih preparata za kontrolu primarnih infekcija u prvom dijelu sezone (SYSTHANE 24 E, DO-MARK 40 ME)

Korištenje kombiniranih pripravaka (SABITHANE) u vrijeme najveće opasnosti od pepelnice da se spriječi otpornost bolesti na triazole i često korištene preparate

Korištenje visokokvalitetnog sumpornog preparata (COSA-VET DF) u kombinaciji sa sistemcima, kako bi im se pojačalo djelovanje i spriječila pojava rezistentnosti

Uvođenje novih djelatnih tvari - kinolina (CRYSTAL) specifičnog djelovanja na pepelnicu - CRYSTAL ima jedinstveno djelovanje na pepelnicu, dobro se miješa sa svim fungicidima u zaštiti vinograda i naročito je pogodan za korištenje na problematičnim, strmim i terasastim položajima, te na sortama naročito osjetljivim na pepelnicu. CRYSTAL ima izraženu plinovitu komponentu tako da se nakon prskanja dodatno širi isparavanjem. Na taj način štiti i slabije poprskane dijelove loze, naročito grozdove.

Osnovni zahtjevi kod gradnje pilićarnika

Prilikom gradnje peradnjaka potrebno je odabrati građevinske materijale – čvrste i otporne na mehanička oštećenja

Osnovni zahtjevi objekta namijenjenog za uzgoj peradi su što prirodniji uvjeti, racionalna primjena suvremene tehnologije (automatizacija), ali i ekonomičnost gradnje i specijalizirana namjena objekta. Potrebno je strogo pridržavanje higijensko-tehničkih načela. Prilikom izbora lokacije za peradnjak valja pozornost obratiti na reljef koji je bio optimalno da je povišen, ali i da je što ravniji teren. Bilo bi dobro i da je tlo neplodno i propusno. Klima treba da je ugodna. Podužna osovina objekta leži u dijagonali sjever-jug ili sjeveroistok – jugozapad. Time objekt dobiva znatan udio sunčanog zračenja ujutro i navečer, a tijekom dana je minimalno izložen suncu. Peradarska farma treba biti dobro izolirana. Pritom trebaju biti zadovoljeni ovi uvjeti:

- fizička ogradenost
- samo jedan ulaz
- minimalno 2-3 km od naselja
- minimalno 100-150 m od prometnica

Nužno je osigurati dovoljno kvalitetne vode za potrebe farme. Prilikom gradnje perad-

njaka potrebno je odabrati građevinske materijale – čvrste i otporne na mehanička oštećenja. Pri tome ne smijemo zaboraviti cijenu, te termoizolacijska i druga svojstva materijala. Temelj peradnjaka mora u tlu dopirati ispod zone zamrzavanja. To je u našim prilikama dubina 80-120 cm. Temelji se uzdižu sve do 20-50 cm iznad površine. Prikladni materijali za izgradnju temelja peradnjaka su armirani beton i kamen. Sve premazano bitumenom. Prikladan nogostup oko

temelja širok je 50-80 cm. Pod peradnjaka valja biti čvrst, gladak, hidroizoliran. Sastoji se od slojeva. Prvo je drenaža – šljunak tucanik, 20-30 cm, beton, 5-8 cm ili asfalt, zatim hidroizolacija, pa termoizolacija i na kraju beton. Pri izradi poda peradnjaka valja izraditi kanaliće sa strane za otjecanje otpadnih voda. Zidovi peradnjaka se najčešće grade od šuplje cigle obostrano ožbukane, ili siporeksom obostrano ožbukanim, kao i montažnim pločama. Koriste se i tzv.

sendvič ploče. Površina prozora u odnosu na pod iznosi od 1:35 do 1:45 za otvorene objekte. Dakako, zatvoreni objekti nemaju prozore. Strop peradnjaka mora biti adekvatno termoizoliran. Za to su ponajbolje staklena ili mineralna vuna (10-12 cm). Ispod toga se stavljaju alulitne ili salolitne ploče debljine 3-4mm. Između ta dva sloja je polivinilklorid (PVC) folija ili krovna ljepenka. Kako bi voda adekvatno otjecala s krova prikladan nagib krova iznosi 18-22%.

MIKROKLIMA PERADNJAKA

Idealno od 18 do 23 stupnja

Mikroklimu peradnjaka ponajprije određuju temperatura, vlaga, strujanje zraka i osvjetljenje. Na to se nadovezuju ambijentalni uvjeti držanja poput zračnog onečišćenja ili buke. Odgovarajuća temperatura zraka u peradnjaku je izrazito važna. Perad je do 3 tjedna života poikilotermna, dakle, u potpunosti ovisna o vanjskoj temperaturi. U kasnijem razvoju, kritično je izlučivanje topline. Perad se, naime, hladi dahta-

njem. Perad nema znojnih žlijezdi! Optimalna temperatura u peradnjaku iznosi 15-25°C (točnije 18-23°C).

Dakako, poikilotermni pilići zahtijevaju znatno više temperature; 35°C u prvom tjednu, pa onda postepeni pad do 24°C u petom tjednu. Vlažnost zraka u peradnjaku uvelike određuje izlučivanje vodene pare koju perad izlučuje.

To se kreće u pravilu od 3-4 g/(kg h), odnosno 70-100 g/(kg x

dan). Optimalna vlažnost zraka iznosi 55-70%. Ukoliko su vrijednosti ispod 40%, diže se prašina, perad dehidrira i čupa si perje. Ukoliko je vlaga iznad 70%, nesilice ležu manja jaja tanke ljuske, perje se lijepi, stelja je vlažna i blatna.

Svjetlost je u peradnjaku važna kao modulator metabolizma peradi. Konkretno, svjetlost podražuje vidni živac u oku i potom se podražaj širi po liniji vidni ži-

vac hipotalamus, hipofiza, tvorba tireotropnih i gonadotropnih hormona. Tijekom uzgoja perad se osvjetljava 5-8 h dnevno, a količina hrane se postepeno smanjuje (restrikcija). Kad perad spolno dozri hranjenje se intenzivira, a vrijeme osvjetljenja se produži.

Za rasvjetu se najčešće koriste mlječne žarulje 60-100W. One se postavljaju na visini od 210 do 220 cm, s time da su me-

đusobno udaljene 2.5-3 m. Uz bijelu svjetlost rabe se i alternative. To su crvena svjetlost koja prikriva boju krvi i time se donekle sprječava kanibalizam. Zatim plava svjetlost koja smiruje životinje. To se koristi kod različitih zahvata. U peradnjacima se u pravilu koristi forsirana ventilacija na podtlak, i to:

- Vertikalno provjetravanje; dovodni otvori su bočno, a ventilatori su na sljemeni

krova.

- Horizontalna provjetravanje; dovodni otvori i ventilatori su postavljeni na podužne zidove peradnjaka; na jednom zidu su ventilatori, a na drugom dovodni otvori.

Sustavi za grijanje koji se rabe u peradarstvu su umjetne kvočke (plinske ili infracrvene) griju samo ispod sebe, zagrijavanje zraka koji ulazi u peradnjak.

Autor: P.UKMAR

HRANIDBA KONJA

Oponašati prirodni način hranjenja

Sijeno dugih vlati je potrebno čak iako konja hranimo izmravljenim sijenom. Najbolji način hranjenja konja je s poda zbog toga jer tako najbolje oponašamo prirodni način hranjenja

Konj zahtjeva dnevni minimum od 0,75 do 1% svoje težine sijena kako bi zadovolji svoje potrebe za vlaknima i time osigurao normalnu aktivnost probavnog sustava. Znači konj od 500 kg treba minimum 4-5 kg sijena na dan. Ovo znači da konj treba ovaj minimum hrane kako bi se samo održao na životu i ne bi skončao. Kada konj ne primi odgovarajuću količinu sijena dugih vlati kroz duži period razvije psihičke poremećaje ponašanja kao što su grizenje drva, jedenje izmeta, gutanje zraka i jedenje stelje. Sto opet ljudi pripisuju nekim drugim stvarima umjesto da pogledaju kakva mu je prehrana. Sijeno dugih vlati je potrebno čak iako konja hranimo izmravljenim sijenom. Najbolji način hranjenja konja je s poda zbog toga jer tako najbolje oponašamo prirodni način hranjenja

Žitarice su sjemenke biljaka koje imaju visoki postotak škroba u sebi. Sve žitarice se međusobno razlikuju, a upotrebljavale su se u prehrani konja kao izvor visoko energetske hrane stoljećima.

ZOB je tradicionalna žitarica u prehrani konja i iz više razloga najbolji izbor. Zob je žitarica koja je najbolje izbalansirana, sadržava 53% škroba, 12% proteina, 5% masti i 12% vlakana. Škrob iz zobi se dobro razgrađuje preko 83%

u želucu. Škrob iz zobi ne doprinosi prekomjernom zadržavanju škroba u debelom crijevu kao što to čine kukuruz i jecam.

KUKURUZ ponekad ima lošu reputaciju kao konjska hrana i to zbog pravih razloga. Kruci je i teži od zobi, tako da direktnom zamjenom u mjericama možemo ga previše dati konju. U kukuruzu svi sastojci nisu dobro izbalansirani, sadrži 71% škroba, 8% proteina, 4% masti i 2% vlakana. I najgore od svega škrob iz njega se ne razgrađuje u želucu osim ako nije smrvljen kako ga je i najpreporučljivije davati.

JEČAM (sa 65% škroba) ima jako čvrstu olupinu koju konji teško

sazvacu tako da se najčešće daje oljušten. Čak i u tom stanju slabo se razgrađuje.

Nekoliko jednostavnih pravila za prehranu konja

- Hranite konje prema njihovoj težini
- Hranite adekvatnim sijenom duge stabljike (ovdje ne ubrajamo prerađeno sijeno)
- Hranite sve vrste hrane po težini a ne volumenu
- Hranite u točno određeno vrijeme svaki dan
- Izbjegavajte nagle promjene u hranjenju
- Omogućite pristup mineralnim blokovima svim konjima
- Nikad ne dajte konjima koncen-

trat koji sadržava Rumensin (komercijalni aditiv za poboljšani rast krava) koji je smrtonosan za konje

- Hranite samo s kvalitetnom, čistom hranom
- Dnevno provjeravajte ostatke hrane i uklonite ih
- Ne hranite odmah prije ili poslije treninga
- Redovito trenirajte konje koji žive u štalama
- Redovito pregledavajte zube i provodite terapiju antiparazitima

Kod domaćih životinja konji imaju jedinstven probavni trakt. Funkcionalno ga možemo podijeliti na dva dijela (prednji i stražnji dio).

Sastavni dijelovi prednjeg dijela su: usta, esophagus, stomak, dok stražnji dio uključuje: slijepo crijevo, tanko i debelo crijevo i rektum. Kod konja na prednji dio otpada 35-40% cijelog kapaciteta probavnog trakta što u usporedbi s ostalim domaćim životinjama npr. svinjom 60-65% ili kravom 80-90% govori o jedinstvenosti probavnog sustava ove domaće životinje. Konji u usporedbi s drugim domaćim životinjama imaju relativno mali stomak na njihovu veličinu i zbog toga hrana kroz stomak prolazi brzo. Konji fizički ne mogu povraćati te je zbog toga neobično važno da se naglo ne prejedaju.

Autor: M.MAYER

Muehldorfer hrana za konje i dodaci hrani

Dobro zdravlje je osnova za snagu i uspjeh! Više od 10 godina se koncentriramo na razvoj optimalno balansiranih hranidbenih koncepata za individualnu ishranu konja. Snagu prirode, dugogodišnje iskustvo i najnovija saznanja pokušavamo pažljivo združiti pri koncipiranju naših proizvoda. Na temelju tih premisa svi proizvodi iz naša 4 proizvodna područja udovoljavaju najviše standarde kvalitete. Naša filozofija” Kroz milijune godina organizam konja se privikavao na svoje prirodno okruženje i stoga razvio svoj specifičan probavni sustav. Zato mi iz Muehldorfer-a vjerujemo da se u samoj prirodi već nalaze sve potrebne hranjive tvari i komponente. To je osnovna pretpostavka za zdravu i adekvatnu prehranu, stoga se samo strogo birane i najkvalitetnije sirovine upotrebljavaju u proizvodima tvrtke Muehldorfer Pferdefutter. Isto tako kao i proizvodi od cjelovitog zrnja,

proizvodi od sijena/lucerne te dodaci hrani (vitamini, minerali, elementi u tragovima, ulja, ljekovito bilje, itd.) podliježu najstrožim kontrolama sastava i kvalitete. ”Podešeno i uravnoteženo”. Respekt prema prirodi uz najnovija znanstvena saznanja i višegodišnje vlastito iskustvo omogućuju nam da kroz primjenu najnježnijih tehnika prerade i uz dodatak visokovrijednih komponenti upravo razvijamo najprikladniju hranu - uvažavajući najspecifičnije potrebe već i pojedinih rasa i tipova konja. Odlučujući u proizvodnji Muehldorfer Pferdefutter jest podobnost i pogodnost naših proizvoda konjima. Najbolje iz prirode” cjelovito zrno. ”Sve na jednom mjestu”. Usredotočujemo se na rješavanje svih pitanja vezanih za specifične potrebe, tjelesni fitness, izdržljivost i snagu, no prije svega na zdravlje i blagostanje Vašeg konja. Zbog specijalizacije u području ishrane konja Muehldorfer Pferdefutter je

postao jak i kompetentan partner u konjičkom sportu. U naše najvjernije kupce ubrajamo cijeli niz vlasnika konja, veterinaru i kliniku za konje, uzgajivača i jahača. ”Kvaliteta proizvoda”

Vjerujemo u snagu prirode: najprirodnije komponente i najpažljivija prerada predstavljaju temelj naših visokovrijednih proizvoda -muesli od cjelovitog zrnja. Isključivo se prerađuju najkvalitetnije sirovine -pod stalnim kontrolama. Pažljiva obrada osigurava najvišu kvalitetu, periodičku opskrbu energijom, najbolju prihvatljivost i resorpciju (probavljivost i iskoristivost) *proizvodi kao i dodaci u hrani Muehldorfer podliježu najjačim kontrolama kvalitete.

Muehldorfer Pferdefutter proizvodi ne sadrže kemijska veziva, ekstrakcijska ili konzervirajuća sredstva kao ni doping supstance ili bojila. Konceptije naših muesli i suplemenata prate najnovija znanstvena otkrića. Snagu prirode, dugogodišnje

iskustvo i statistički najsigurnija znanstvena otkrića primjenjujemo kod koncipiranja naših proizvoda radi iskorištenja sinergije međusobnog djelovanja. Odlučujući kriterij u proizvodnji proizvoda Muehldorfer Pferdefutter jest podobnost i pogodnost konjima. Pažnja prema hranjivima kod prerade za dugotrajnost sastava organski vezanih vitalnih tvari. Potpora za mišiće, kosti, hrskavice, kopita i zglobove, kožu i dlaku. Balansiran glikemični indeks zbog energijski-diferenciranog otvaranja.

Najviša prihvatljivost - Diferencirano ”otvaranje” kod Muehldorfer muesli i proizvoda od cjelovitog zrnja Diferencirano stupnjevit postupak obrade (otvaranja) zrnja žitarica u muesli proizvodima Muehldorfer Pferdefutter (uko-kičavanje, tostiranje, valjanje) osigurava ne samo najpažljiviji tretman hranjivih sastojaka već i periodičku ”raspoloživost” energije (brza, srednja, dugotrajna).

ZAŠTITA BILJA: PRECIZNA APLIKACIJA ZAŠTITNOG SREDSTVA

Kalibracija prskalice

Često se prvo određuje doza prskanja (l/ha) i brzina prskanja (km/h). Pri tome je izbor dizne ograničen radnim pritiskom koji se kreće u rasponu od 1,5 - 4 bar. Navest ćemo primjer kalibracije prskalice za dozu od 150 l/ha pri radnoj brzini od 7 km/h.

Sigurna i precizna aplikacija zaštitnog sredstva moguća je jedino ako se provede ispravno kalibracija prskalice. Kalibracija se mora provesti čistom vodom i prije korištenja bilo kakvog sredstva za zaštitu.

Osnovne informacije o tome koliko kemikalija je potrebno dozirati na Vašu kulturu nalaze se na samom pakovanju sredstva za zaštitu. Kako bi navedena doza bila ispravna potrebno

je provjeriti osnovne parametre prskanja: dozu, brzinu prskanja, radni pritisak i izbor dizne. Tako istovremeno dobivate precizniju dozu zaštitnog sredstva, a sigurno se postižu i određene uštede u zaštitnim sredstvima.

Često se prvo određuje doza prskanja (l/ha) i brzina prskanja (km/h). Pri tome je izbor dizne ograničen radnim pritiskom koji se kreće u rasponu od 1,5 - 4 bar. Navest ćemo primjer kalibracije

prskalice za dozu od 150 l/ha pri radnoj brzini od 7 km/h.

PROVJERA BRZINE KRETANJA

Izmjerite udaljenost od 100 metara i prođite s traktorom tu udaljenost mjereći vrijeme potrebno za taj put. Pokušajte izabrati uvjete što sličnije uvjetima na polju, izbor radne brzine treba biti jednak radnoj brzini prskanja, a rezervoar neka bude

napunjen do pola.

IZBOR DIZNE

Diznu možete izabrati na stranici Izbor dizni ili korištenjem diska za kalibraciju. Okrenite unutarnji disk gdje možete očitati hektolitarsku dozu od 150 l/ha na brzinu kretanja od 7 km/h. Ispod doze od 150 l/ha možete očitati da je potreban protok po dizni 0,875 l/min. Na donjem dijelu diska izabire se dizna pa za ove radne uvjete moguće je koristiti diznu ISO 025 pri 2,3 bar ili diznu ISO 02 pri 3,6 bar. Napominjemo da će kapi biti manje koristite li diznu ISO 02 jer pored toga što

Iz izmjerenog vremena u sekundama možete očitati brzinu kretanja iz tablice:

Sekundi na 100 m	40	42	46	50	54	58	60	62	66	70	74	76	78	80
km/h	9,0	8.6	7.8	7.2	6.7	6.2	6.0	5.8	5.5	5.1	4.9	4.7	4.6	4.5

standardno danje manje kapi od dizne ISO 025 i njen radni pritisak veći.

Nakon izbora dizne uz pomoć diska za kalibraciju postavite izabranu diznu na prskalicu. Provjeriti kako sistem brtvi na način na pritisak povećate na 7 bar i provjerite da slučajno negdje ne dolazi do kapanja iz sistema. Istovremeno morate imati dovoljno intenzivno miješanje sredstva u rezervoaru.

U slučaju da je sve u redu podesite pritisak na radni, tj.

na onaj koji ste dobili prilikom rada s diskom. Izmjerite uz pomoć menzure količinu vode u razdoblju od 1 minute. Ponovite

proces na najmanje 2 dizne na svakoj sekciji grana. Preporuka je zamijeniti dizne u slučaju ako imate odstupanje između dizni

veće od 10%. Ako je odstupanje veće od 15% bez odgode zamijeniti dizne novima. Uvijek imajte na umu da kroz malu diznu prolazi zaštitno sredstvo koje je vrlo skupo.

Jednostavnu opremu za kalibraciju prskalica i atomizera možete naručiti u tvrtki Findri d.o.o. ili dobiti informacije na www.findri.hr. Oprema se sastoji od diska za kalibraciju, menzure i mekane četkice za otklanjanje nečistoća iz dizni.

www.findri.hr

KINOLOGIJA: ZAŠTITA PASA OD BOLESTI

Štenećak je najopasniji i za njega nema lijeka

Štenećak je jedna od najopasnijih bolesti, za nju nema lijeka, ali je djelotvorna prevencija, odnosno cjepivo. Cijepljenje se provodi u dva navrata, prvi put s dva mjeseca starosti i drugi put mjesec dana kasnije

Kako bi se neugodnosti i teže posljedice spriječile, psi se prvi put cijepi s dva mjeseca, a kasnije uglavnom jednom godišnje. Da biste sve to obavili na vrijeme, sačuvajte veterinarsku knjižicu svog psa u kojoj će biti datum kad je cijepljen. Povremeno je provjerite kako s novim cijepljenjem ne biste kasnili.

Jedino obvezno cijepljenje je ono protiv bjesnoće. Štenci se prvi put cijepi u dobi od dva mjeseca starosti, a nakon toga svake godine. Bjesnoća je pogibljiva bolest koja se sa zaražene životinje ugrizom ili ogrebotinom prenosi i na ljude. Na sreću, danas je vrlo rijetka i oboljelih je sve manje.

Štenećak je jedna od najopasnijih bolesti, za nju nema lijeka, ali je djelotvorna prevencija, odnosno cjepivo. Cijepljenje se provodi u dva navrata, prvi put s dva mjeseca starosti i drugi put mjesec dana kasnije.

Sljedeće cjepivo daje se nakon godinu dana, a zatim svake

dvije godine. Štenećak je virusna, smrtonosna i zarazna bolest, a manifestira se groznicom, nervnim poremećajem i upornim kašljem.

Prvo cjepivo protiv zaraznog hepatitisa daje se s dva, drugo s tri mjeseca. Virus prenesen mokraćom izaziva povraćanje i proljev, a lijeka za tu bolest nema. Istodobno s cjepivom za hepatitis pas dobiva i cjepivo protiv parvoviroze.

Drugo cjepivo protiv te bolesti pas dobiva nakon godinu dana, a onda svake dvije godine. Simptomi bolesti su vrlo ozbiljni gastroenterološki problemi. Zbog toga se savjetuje da psić prije cijepjenja, znači do trećeg mjeseca starosti, izbjegava javna mjesta i površine na kojima se okupljaju psi.

Leptospiroza je jedna od raznih bolesti koja se s psa prenosi na ljude. Za nju postoji sistematsko cijepljenje, prvo cjepivo s dva mjeseca, onda slijede dva u razmaku od po mjesec dana, a

potom svake godine.

Ta zarazna bolest širi se pijenjem vode zaražene urinom oboljelih štakora, pasa i ljudi. Bolest kod psa često izaziva brzu smrt. Još jedna od opasnih i često smrtonosnih bolesti je piroplozmoza koju prenose krpel-

lji. Stoga je cijepljenje pasa koji često borave u prirodi nužno.

Zaražena životinja dobije groznicu i vrlo je slaba. Cjepivo je učinkovito u 70 posto slučajeva, a prvo se daje štenu s tri mjeseca starosti. Nova cjepiva treba dati svakih šest mjeseci, a kad se pojavi, bolest se liječi an-

tiparazitnim lijekovima.

Vlasnik bi nakon svake šetnje trebao provjeriti ima li pas krpelja. Ako ga uoči i ako se 'ukorijenio' u kožu psa ne smije ga se nasilno skidati jer će njegove 'ralice' ostati u tijelu psa. Umjesto toga potrebno ga je pritisnuti komadićem pamuka namočenim u alkohol ili ulje.

Vatu je na krpelju potrebno držati minutu ili dvije, a nakon što ugiñe treba ga povlaćenjem prema gore skinuti s kože psa. Ranicu od uboda potrebno je dezinficirati. No, ako se oko rane primijeti crvenkasti 'prsten' odmah potražite pomoć veterinaru.

Psa se od krpelja može uspješno zaštititi različitim sredstvima koja se stavljaju na kožu psa. Ima ih u obliku ampula ili spreja, a psa će osim od krpelja zaštititi i od buha. Unatoč takvoj zaštiti psa treba redovito kontrolirati kako bi mu se na vrijeme moglo pomoći.

V.VEKIĆ.

IMPRESSUM

AGROglas
Poljoprivredni savjetnik

Izdavač

Agroekološko društvo u Osijeku
Vijenac A. Cesarca 14, Osijek, Tel/fax: 031 376 407

Uređuje:

Damir Rukovanjski, dipl. ing. agr.
euagrohrvatska@gmail.com

RODNOST

Urodi Bc sorata pšenica u makropokusima na lokacijama Županja, Lovas i Agromedišurje u 2010. godini kg/ha (14 % vlage)

Redni broj	SORTA	Županja	Lovas	Agromedišurje	Prosjeak	Rang
1.	MARIJA	7167	8085	6814	7355	7
2.	SANA	6842	8799	7580	7740	3
3.	ZDENKA	6265	7917	6845	7009	13
4.	PRIMA	7250	8429	8707	8129	1
5.	Bc ANTEA	6873	7881	7037	7264	9
6.	TINA	7225	8542	7714	7827	2
7.	ADRIANA	7217	7557	7571	7448	4
8.	Bc RENATA	6466	8101	7450	7339	8
9.	Bc MIRA	6414	7952	7950	7439	5
10.	DORA	6925	7687	7459	7357	6
11.	MARINA	6629	7984	7111	7241	10
12.	Bc LIDIJA	7005	7536	7094	7212	11
13.	MIHELCA	6921	7166	7143	7077	12
14.	Bc LIRA	6140	6537 voda	7062	6580	14
Prosjeak lokacije pokusa		6810	7870	7396		
Broj sorata u pokusu		14	14	14		

Rezultati uroda Bc pšenica u pokusima postavljenima na OPG-ima u 2010. godini t/ha (14 % vlage)

SORTA	Miser D. Dubrava	Čosić Vrbanja	Barić Andrijaševci	Prakaturović Privlaka	Rončević Vinkovci
PRIMA	6,85	6,49	6,68	6,93	7,12
TINA	6,50	-	6,68	6,44	7,56
MIHELCA	-	-	6,19	6,60	7,42
Bc ANTEA	6,08	-	6,40	6,35	6,49
Bc LIDIJA	6,25	-	-	-	-
Bc MIRA	-	6,28	-	-	-
Bc RENATA	-	7,24	-	-	-

Ozimi ječam:
Favorit i Rekorder

Ozimi tritikale:
Bc Goran

Novost u prodaji:
Ozima bijela zob
Bc Marta

KVALITETA

Pregled preporučenih parametara kvalitete i vrijednosti
Bc sorata ozime pšenice

SORTA	Sedimentacija ml	Proteini %	Vlažni ljepak %	Padajući broj sec	Farinogram				Ekstenzogram			
					Upijanje vode %	Stupanj omekš. FJ	Kvalitetni broj	Kvalitetna grupa	Energija cm ²	Otpor EJ	Rastezljivost mm	Omjer O/R EJ/mm
Preporučene vrijednosti	50-40	13,5-12,8	36,0-28,0	300-200	68-60	0-100	100,0-55,1	A1, A2, B1	>80,0	300	150	>1,80
Visokokvalitetne sorte												
ZDENKA	48-42	13,5-12,6	31,6-24,6	379-315	67,1-63,9	30-82	88,0-57,3	A1, A2, B1	126,2-93,1	425-304	149-173	2,85-1,76
MIHELCA	43-30	13,6-12,7	28,1-24,4	345-268	58,1-56,4	30-98	82,7-55,4	A2, B1	102,0-89,8	445-296	135-162	3,30-1,83
Bc MIRA	56-40	14,4-12,4	36,0-28,2	353-208	67,8-62,9	0-92	100,0-57,5	A1, A2, B1	91,0-58,2	255-192	161-190	1,58-1,01
Bc RENATA	49-37	13,7-12,2	31,1-25,4	228-203	62,2-59,4	15-95	71,9-55,3	A2, B1	105,7-97,0	410-294	143-177	2,87-1,66
Bc LIRA	54-46	14,5-12,9	33,9-28,8	283-210	65,4-61,0	50-84	72,5-55,5	A2, B1	136,6-99,4	395-296	163-192	2,42-1,54
Visokorodne sorte												
PRIMA	38-32	13,0-12,0	30,0-23,0	250-210	61,9-56,5	90-140	62,0-51,0	B1	62,6-50,4	260-180	160-175	1,63-1,03
DORA	44-37	13,3-12,2	29,3-25,5	300-254	65,5-62,6	50-92	67,5-50,6	B1	58,8-50,4	265-192	130-147	2,04-1,31
MARINA	43-30	12,7-12,0	32,9-27,0	335-239	69,4-59,7	85-110	60,6-49,1	B1	77,8-62,7	345-226	125-164	2,76-1,38
Bc LIDIJA	40-31	12,5-11,8	26,1-23,6	232-203	58,8-57,3	95-150	59,2-46,8	B1	92,3-89,4	290-227	170-200	1,71-1,14

Komercijala: tel.: +385 1 2781 500; fax: +385 1 4854 080

Maloprodaja: tel.: +385 1 2781 522

bc-uprava@bc-institut.hr

www.bc-institut.hr

MNOGI ZANEMARUJU ZAŠTITU MLADIH VOĆAKA OD GLODOVACA

Zečeve u šteti sprječava Tubex

To je rastvorena cijev, što olakšava instalaciju, a krajevi se preklapaju jedan preko drugoga čime se osigurava maksimalna zaštita mlade voćke, a pri tom omogućava širenje cijevi kako se stabalce širi

Tubex FruitWrap idealna je zaštita za mlade voćke. Imate problema sa zečevima, voluharicama ili drugim štetočinama?

Strah vas je da će vaš novoposađeni voćnjak pretrpjeti velike štete? Želite kompletno rješenje koje će vaš mladi voćnjak zaštititi od štetočina, od atmosferskih nepogoda, kod herbicidnog tretiranja, i pri tome ubrzati rast vaših voćki? Na sva ta pitanja, odgovore ima Davor Lerinc i partneri njegove tvrtke koji proizvode spomenuti Tubex fruit Wrap. To je rješenje koje se niz godina pokazalo uspješno u rasadničarstvu i sadnji mladih šuma. I što je veoma važno ovo je rješenje sigurno, ali sigurno je i to da je jeftinije od i praktičnije rješenje od ograde.

Tubex FruitWrap individualno štiti svaku voćku, brzo se i lagano instalira, i raspada se prirodnim putem u određenom vremenu, te nije neophodno kasnije zbrinjavanje otpada. Kreiran je kao otvorena cijev s dvostrukom stjenkom, od ekološki neškodljivog propilena i nudi zaštitu od zečeva i herbicida. To je rastvorena cijev, što olakšava instalaciju, a krajevi se preklapaju jedan preko drugoga čime se osigurava maksimalna zaštita mlade voćke, a pri tom omogućava širenje cijevi kako se stabalce širi, ističe Lerinc koji nam je ovaj proizvod do sada više puta prezentirao. Sretali smo ga u voćnjacima, mladim nasadima, na prezentacijama.

UV stabilizirani polipropilen, neškodljiv za okoliš je osnovni materijal. Standardne dimenzije su visine 0.4m, 0.6m, 0.75m ili 0.9m, dok su mogući promjeri 50mm -do 65mm kada se proširi rastom stabla. Ima i verzija od 65mm a koja se širi

do 80mm. Boja je tubex zelena, transparentna, što znači da propušta dio sunčevog spektra koji je bitan za fotosintezu a što opet doprinosi bržem razvoju sadnice unutar cijevi. Lerinc ističe i jednostavnu instalaciju omatanjem oko sadnice, dok dvostruka stjenka nudi poboljšanu mikroklimu. Konstrukcija s dvostrukom stijenkom daje bolji omjer čvrstoće i težine, a sam se razgrađuje postupno utjecajem sunčevih zraka, uz rok trajnosti od 3 godine. Ovaj proizvod namijenjen je mladim nasadima jabuka, kruška, breskva i drugih voćkica. Nudi jeftinu zaštitu od štetočina i kod tretiranja herbicidima.

Ista firma ima i proizvod Tubex EcoVine koje je idealno rješenje za mladi vinograd

Tvrtka TUBEX iz Velike Britanije, najpoznatiji svjetski proizvođač zaštitnih cijevi – štitnika koje sada nudi i hrvatskom tržištu. Lozni štitnik EcoVine, koji se

PRETPLATA • PRETPLATA • PRETPLATA

JEDINI U HRVATSKOJ

EU Agro info i Agro tehnika

godišnja pretplata za oba časopisa

185 kuna

Naručite sms-porukom
ili nazovite na brojeve

**031/205-043
091/5106-956**

ili

eu.agro.hrvatska@os.t-com.hr
pošaljite mail adresu na koju šaljemo račun

posjetite naše web stranice
www.agrohrvatska.com

u proteklih dvadesetak godina već dokazao na najzahtjevnijim vinogradarskim tržištima svijeta – u Francuskoj, Italiji, Španjolskoj, Australiji, Kaliforniji i drugima. EcoVine je postao jedan od najpopularnijih štitnika za mladu lozu. S nešto manjim promjerima, EcoVine je ekonomično rješenje za zaštitu i ubrzan rast loze. Pored zaštite od herbicida i mehanizacije, kao i od divljači, Tubex lozni štitnici kreirani su da proizvode efekt "mini staklenika", koji dokazano ubrzava rast loze i povećava stope preživljavanja. EcoVine nudi optimalnu transmisiju svjetla zahvaljujući posebnoj polupropusnoj dvostrukoj stijenki, čvrstoću i izdržljivost, te brzinu i jednostavnost instalacije. Poboljšana mikroklima unutar štitnika omogućava brži rast loze, s jačom stabilizacijom, veće stope preživljavanja i manji broj pupova-izdanaka (obrezivanje se obavlja jednostavnim podizanjem štitnika, koji se potom vrati na mjesto i utisne u tlo. Specifični dizajn također pomaže zadržavanju vlage unutar štitnika, koja je vrlo važna za mladu lozu, posebno u toplijim krajevima. EcoVine je postao veoma popularno i eko-

nomično rješenje kod sadnje ili podsadivanja vinograda, gdje je mlada loza u direktnom kontaktu sa starijom lozom koja je mnogo otpornija i drugačije se tretira.

- Rezultati su pokazali da upotrebom loznih štitnika vlasnici vinograda profitiraju od ranijeg prinosa i uvećanog prinosa, ističe Lerinc, direktor tvrtke Izis d.o.o. koja zastupa ovog proizvođača i prodaje tubex proizvode. Također je kao i voćna zaštita otporna konstrukcija dvostruke stijenke, namijenjena za jednokratnu uporabu i traje 2-3 godine. Standardne veličine su visine 0,4m i 0,55m (tolerancija: + 0 - 25mm), a promjeri su od 71 do 86 milimetara. Imaju posebnu nijansu zelene boje koja propušta onaj dio sunčevog spektra koji je bitan za fotosintezu. Ima zaobljen vrh cijevi za redukciju abrazije biljke i također je konstruiran s dvostrukom stjenkom. Namijenjen je svim vrstama loze i klimatskih uvjeta, te nudi ubrzan rast što daje ranije i uvećane prinose, poboljšane stope preživljavanja, zaštita od herbicida, mehanizacije i divljači.

Autor: D.R.

RECK
Agrartechnik

Za svako gospodarstvo odgovarajuće rješenje

Mješači gnojovke

43 modela mješača
37 vrsta propelera
preko 1000 varijanti

Rešetkasti mješači

Za svinjogojstvo/govedrstvo
3 duljine mješača
18 varijanti

Slalom sistem

Traktorski mješači
Električni mješači

Razmetači sjenaže

4 osnovna modela
3 promjera valjka
18 radnih širina

Kikiriki d.o.o. • Siget 18c • 10000 Zagreb • Mob. 098/9004044 • info@kikiriki.hr • www.kikiriki.hr

MARIO RADONIĆ, POLJOPRIVREDNIK IZ STAROGA GRADA NA OTOKU HVARU

Iskustva s breskvama

Na otoku Hvaru ne mogu svi živjeti od turizma. Riječ je jednom od za turiste najljepših otoka na svijetu. No, malo je onih koji znaju da je to vjerojatno od najpoljoprivrednijih otoka na svijetu.

Tu se uzgaja povrće, voće, vinova loza, uzgaja stoka, stanovnici se bave pčelarstvom, uzgojem lavande, smokava, a mora se istaći i velika vrijednost od ulova ribe. Tu je i nekoliko tvornica za preradu ribe, uljara i mlinova. Jedno jutro smo proveli i s Mariom Radonićem iz Staroga Grada, inače rođenim Doljaninom.

Dol je selo nadomak Starom Gradu na samom rubu poznatog agara. Starogradskog polja. S njim možemo pričati doista o svakoj poljoprivrednoj proizvodnji. No, ovoga puta naša

Breskve se „polivaju“ samo modrom galicom

Breskve do kolovoza postižu odličnu cijenu na tržištu

Mario Radonić među svojim breskvama

Najčešće sorte su Red Heaven, Kardinalka i Stipanica

tema toga kolovškoga jutra su bile breskve.

Zimi polijemo pet puta s modrom galicom i to 5 kg po hektolar. Stavimo modre galice i kreč. Kada baci list više ne prskamo ničim tako da su breskve ekološki čiste, priča Mario na svom polju podno Dola.

Tu je u nasadu bresaka najzastupljenija sorta je Red Heaven, a odmah potom slijede Kardinalka i Stipanica. Mario ističe da najbolje na tržištu ide sorta Red Heaven jer sazrijeva prije

stolnog grožđa. Čim na tržište i police na tržnice stigne domaće grožđe cijena breskvama jako padne ističe Mario vodeći nas kroz svoj voćnjak. One počnu cvasti u travnju a već nakon Sv. Ante, u drugoj polovici lipnja počnu donositi prve plodove. Tada je i najbolja cijena. Stipanice i Kardinalke su ukusnije, ali eto kao što smo rekli, sazrijeva kada i grožđe sorte Kardinal pa se ukrste na tržištu. Mario ima 70 stabala koje ručno obrađuje.

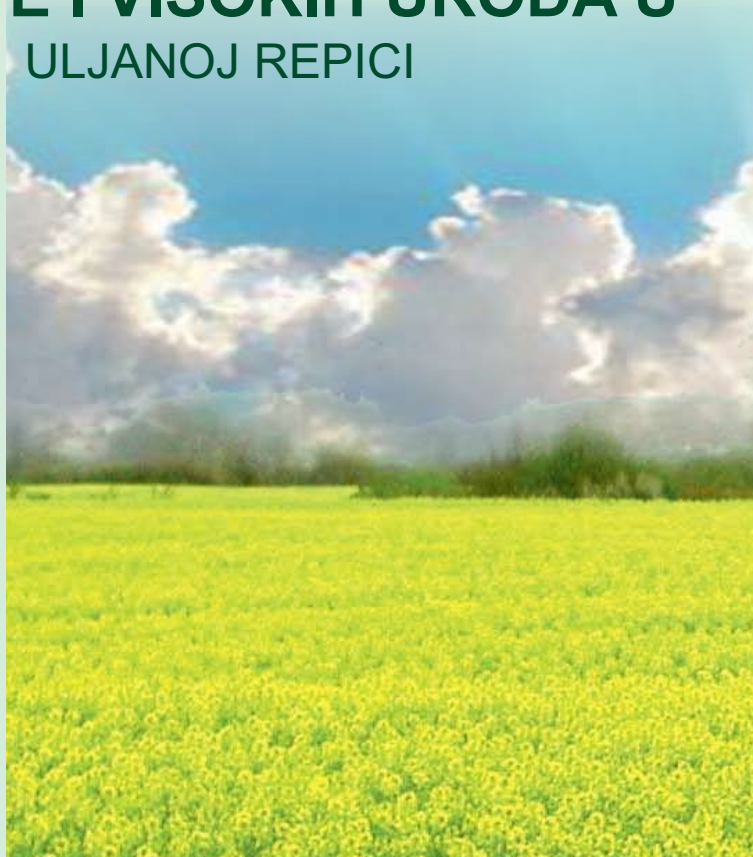
Gnojdba je posebno poglavlje u uzgoju bresaka na otoku Hvaru. Mario Radonić koristi stajski gnoj, te ono što on također rado ističe gnojivo od Chromos agro, priznato ekološko gnojivo Humuscamp. „Neću ga nikada mijenjati. Koristim ga za sve povrtarske kulture. Ne tretiramo s dušikom nikada. Dakle, bordoška juha, plavi kamen i to je sve“, skreće nam pažnju na tehnologiju uzgoja Mario.

Autor: D.R.

ciljano - jednostavno - pun pogodak

GARANCIJA KVALITETE I VISOKIH URODA U PŠENICI, JEČMU I ULJANOJ REPICI

«CHROMOS AGRO d.d.

Chromos Agro d.d.
10000 Zagreb, Ulica grada Vukovara 271
tel. 01/6040 356, 6040 357
fax. 01/6040 399
www.chromos-agro.hr

BASF Croatia d.o.o.
I. Lučića 2a, 10000 Zagreb
tel. 01/6000 000
fax. 01/6000 090
www.agrar.basf.de

 BASF

The Chemical Company

BASF Croatia d.o.o. je član CROCPA udruge
proizvođača i zastupnika sredstava za zaštitu bilja

OPG JUG IZ NIZE KOD NAŠICA, PRIMJER JE KVALITETNE PROIZVODNJE I PRERADE VOĆA S EKO CERTIFIKATOM KOJI U BUDUĆNOSTI MORA POSTATI JAMAC USPJEHA I U EUROPSKOJ UNIJI

Eko jabuke i sokovi moraju imati stalno mjesto na policama trgovačkih lanaca

Prilikom sadnje jabuka birali smo otpornije sorta jabuka kao što su florina, enterprice, gold rush, slavonska srčika i sl., šljive su uglavnom čačanke i wagenheimer. Iako su sorte otpornije prinos ovisi o vremenskim prilikama te u kišovitim godinama imamo više industrijske jabuke, kazuje Marica Jug koja je inače i glasoviti zagovornik udruživanja proizvođača kako bi lakše svladali barijere koji preče ulazak u trgovačke lance

Niza, malo selo u općini Koška. Vjerojatno velika većina nije čula ni za selo ni za općinu. Kada kažemo da je u blizini Našica, već smo određeni. No, ako za selo Niza kažete u nevelikom krugu hrvatskih ekoloških proizvođača svi će odmah reći Marica Jug. Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo smješteno na cesti Osijek – Našice svim proizvođačima jabuka, posebice onim ekološkima odavno je sinonim za kvalitetu. Mnogi Osječani već su standardni kup-

ci sokova od eko jabuka s tog imanja. Marica je otišla i korak dalje od drugih. Odnosno dva koraka. Prvi je svakako bio mali pogon za preradu. Odnosno za proizvodnju hladno prešanih sokova, za kuhanje pekmeza te proizvodnju jabučnog sirčeta. Osim za svoje potrebe iz usluge OPG Jug iz Nize će preraditi jabuke i drugim proizvođačima. Onaj drugi korak je svakako bio rad na pakiranju i dizajnu.

Već prilikom sadnje prvih nasada razmišljala sam o tome da nasadi trebaju biti ekološki i već pri izboru sadnica odlučila se za otpornije sorte. Kod nas je u to vrijeme ekološka proizvodnja bila u začetku (2000g. o.ur.) i takve sadnice bilo je jako teško naći, priča o svojim počecima Marica Jug. Poučena onim što se događalo u EU, a to je godišnji rast potražnje za ekološkim proizvodima i preko 30% znala je da će i potražnja kod nas porasti. Svijest ljudi se mijenja te oni postaju svjesni da ono što unose svakodnevno u organizam utječe na njihovo zdravlje, kao što i proizvodnja hrane utječe na okoliš u kojemu živimo ističe gospođa Jug.

Ekološka proizvodnja je proizvodnja koja čuva okoliš i ne narušava ljudsko zdravlje. Načela "fairtradea" (poštene prodaje) smatrala sam jako važnima i u ekološkoj proizvodnji vidjela sam mjesto i opstanak malih i srednjih gospodarstava kojih je u Hrvatskoj još uvijek jako puno. Još uvijek sam istog mišljenja

kao i u počecima da treba razvijati takvu proizvodnju. Potražnja je porasla ne onoliko koliko je to u zapadnim zemljama ali svake godine se osjeti rast potražnje.

Danas imaju oko šest hektara jabuka i 1,6 ha šljiva. Počeli su s 2,5ha jabuka i 1,6ha šljiva. Više smo ulagali u preradu nego u voćnjake, znaju reći u tom gospodarstvu. Ekološka proizvodnja je prilično zahtjevnja i uvijek ima sirovine za preradu, a i prerađene proizvode lakše je očuvati od svježih jer su sredstva zaštite u ekološkoj proizvodnji ograničena. Najbolja zaštita protiv glodavaca je redovita obrada tla ispod krošnje s kojom rješavamo i korov a isto tako usitnjavamo i lišće i otpale plodove koji truljenjem izazivaju bolesti. U svim voćnjacima imamo bunare i sustave navodnjavanja. Na naše pitanje o radovima ističe i kako rezidbu rade djelom u jesen, a dijelom u rano proljeće. Najveći dio nasada nam je na podlozi 106, priča o svojim iskustvima u eko proizvodnja.

Kao što sam već spomenula, prilikom sadnje jabuka birali smo otpornije sorta jabuka kao što su florina, enterprice, gold rush, slavonska srčika i sl., šljive su uglavnom čačanke i wagenheimer. Iako su sorte otpornije prinos ovisi o vremenskim prilikama te u kišovitim godinama imamo više industrijske jabuke. Kod čačanske rane imamo problema s mrazom u vrijeme cvatnje, čime ostale sorte nisu toliko pogođene. Sada je već puno lakše naći i gotova ekološka sredstva zaštite koja su dopuštena. U početku je to bilo jako teško,

gotovo nemoguće i morali smo sami raditi biljne pripravke.

Ovoliki nasadi, normalno je, ovisi i mehanizaciji, kao i što mnogo gotovih proizvoda ovisi o preradi. Njihova tehnologija proizvodnje u samom voćnjaku je svakako napredna i ne dozvoljavaju nikvaku grešku u samom ciklusu proizvodnje. Što se tiče mehanizacije za obradu voćnjaka imaju sve potrebne strojeve,

a to su malčer, bočna traktorska kosa, zatim jedna bočna pomična roto drljača. Posjeduju i frezu, te atomizer.

Suradujemo sa OPG Kumrić koji se isto tako bave proizvodnjom eko jabuka i nadopunjujemo se u strojnom prstenu, ističe naša domaćica s kojom pričamo u prostoriji za personal unutar pogona u kojem se tog trenutka kuhao pekmez.

Proizvode prirodne sokove od voća i povrća bez dodavanja šećera, konzervansa i vode. Tehnološki proces se sastoji od prešanja, pasterizacije i punjenja. U pekmeze također ne dodajemo šećer ni konzervans.

Proizvesti dobar, kvalitetan proizvod je trenutno puno lakše nego prodati ga, zaključuje Marica koja proizvodi za Biovegu, za robnu marku Ekozona. Potražnja se svake godine povećava ali još uvijek možemo proizvesti više nego prodati.

Za male proizvođače veliki problem predstavlja tržište. Na njega se jako teško probiti, a teško se i zadržati. Kod nas je do-

sta to tržište jako čudno. Puno je toga što proizvod mora zadovoljiti da uopće dođe do robnih lanaca. A da ne govorimo koliko toga treba biti ispoštovano da bi nosilo oznaku ekološko. No, to je samo prva stepenica. Da bi kupac neki proizvod kupac zapazio i kupio potreban je jako dobar marketing.

A to je potez koji koji je jako skup i teško dostižan malim proizvođačima. „Da ostanemo konkurentni trebali bi se više udruživati, jer će grupe proizvođača lakše savladati potrebno da bi njihovi proizvodi ostali na policama i bili prepoznatljivi“, ima rješenje OPG Jug iz Nize. To će se osjetiti još više kada uđemo u EU. Iako tako dobivamo mogućnost većeg tržišta, ako u njega uđemo nespremni „mali“ sigurno neće opstati. Treba tražiti rješenja u kvalitetnom udruživanju i tako će se udruženo lakše uvesti EU standardi, postići ćemo ujednačenu kvalitetu i zajedno biti konkurentni.

Naše se gospodarstvo sastoji od pet članova i svi sudjeluju u poslovima na gospodarstvu. Imamo troje stalno zaposlenih i u sezoni velikih radova uzimamo pomoćne radnike, kažu Jugovi koji na gospodarstvu imaju mali moderno opremljeni pogon (1200kg/sat) za proizvodnju sokova od voća i povrća i to je ono što ih izbacuje iznad ostalih. No, kako je kapacitet proizvodnje veći od potreba našeg gospodarstva nude i uslužnu preradu drugim proizvođačima jabuka i ostalog voća ističu na kraju naši domaćini

Autor: Damir Rukovanjski

PROIZVOĐAČI VOĆA DOBILI JEDINSTVENU INTERNET BURZU VOĆA I
POVRĆA - [HTTP://BVP.HR](http://bvp.hr)

Proizvođači, otkupljivači i prerađivači za istim - online stolom

Burza voća i povrća služi kao virtualna tržnica koja olakšava prodaju tako što iznosite svoje proizvode pred ciljanu skupinu i sve to uz minimalan trošak i vrijeme

Na hrvatskom tržištu trenutno ne postoji optimalno tržište voća i povrća koje bi, kao u razvijenim zemljama Europe, reguliralo ponudu i potražnju voća i povrća. Zbog nedostatka mogućnosti plasmana voća i povrća po prihvatljivoj cijeni, došlo je do potrebe osnivanja online platforme pod nazivom Burza voća i povrća. Otkupni centri nisu u mogućnosti zadovoljiti tržišne zahtjeve hrvatskih proizvođača, a sami proizvođači su više usmjereni na proizvodnju, ali ne i na uspješan plasman svoje proizvodnje. Kako u Hrvatskoj ne postoji slična platforma, inicijativa za osnivanjem iste pokrenuta je od samog proizvođača.

Burzom bi se obuhvatili svi proizvođači, otkupljivači, prerađivači, te pružatelji cijelog spektra uslužnih poslova vezanih uz voćarstvo i povrtlarstvo u Republici Hrvatskoj. Burza će djelovati kao informacijska i kupoprodajna baza te pokazatelj trenutnog stanja voća i povrća koji omogućava članovima pravovremeni pristup svim potrebnim informacijama. Članovi Burze bi, jednostavnim pristupom,

Voćari neće trebati razmišljati o prodaji, već se baviti proizvodnjom

Pronaći kupce za 2. i 3. klasu najveća je enigma danas

ulaskom na online tržište voća i povrća, dobili mogućnost donošenja ponude i potražnje te uvid u ukupnu ponudu i potražnju voća i povrća, uključujući i cijene po kojima bi se ta razmjena odvijala. Burza će prikupljati podatke s tržišta u određenom trenutku, te će na taj način predstavljati izvor svih relevantnih i pravovremenih informacija. Ona će nuditi prostor otkupljivačima i ponuđačima voća i povrća za pronalazak korisnih informacija, pomoću kojih mogu unaprijediti vlastito poslovanje. Ukratko, korištenje Burze, kao alata za istraživanje trenutnog stanja u razmjeni dobara, pomoći će u procesu donošenja kvalitetnijih odluka i ostvarivanju poslovnih planova za sezonu.

Članovi Burze su proizvođači, otkupljivači, prerađivači voća i povrća i obrti/tvrtke koje se bave uslugama vezanim uz voćarstvo i povrtlarstvo. Svi članovi sudjelovat će na burzi putem Internet stranice burze <http://bvp.hr>. Osim kupoprodajne naravi, imat će i edukativno-informacijsku svrhu, jer će se na stranici razmjenjivati korisne informacije o tržištu voća i povrća.

MISIJA I VIZIJA BURZE

Postati vodeća online poljoprivredna, informacijska i kupoprodajna platforma koja bi dugoročno obuhvaćala sve proizvođače, otkupljivače i prerađivače voća i povrća te pružatelj cijelog spektra uslužnih poslova vezanih uz voćarstvo i povrtlarstvo s područja jugoistočne i srednjoeuropske regije. Misija Burze jest kontinuirano unaprjeđenje poslovanja, plasmana, otkupa voća i povrća te razvoj i usavršavanje pouzdanog i prepoznatljivog partnerskog pristupa među proizvođačima, otkupljivačima, prerađivačima i ostalim sudionicima Burze. Cilj je olakšati prodaju proizvođačima, a kupcima olakšati potragu za proizvođačima i njihovim proizvodima. Ona ima za svrhu omogućiti proizvođačima uspješniji plasman proizvoda, a otkupljivačima veći i kvalitetniji izbor robe. Burza će otkloniti velik broj zapreka na koje nailaze proizvođači, otkupljivači, prerađivači i ostali kako bi ostvarili uspješno poslovanje. Burza bi kvalitetno i dugotrajno povezivala otkupljivače i proizvođače,

Skupina voćara iz okolice Osijeka na jednom skupu na kojem je raspravljala o potrebi jedne takve Internet burze

te bi svakodnevno pratila cijene u odnosu na tržišnu situaciju.

PREDNOSTI BURZE NA INTERNETU

Ukoliko imate osiguran plasman robe, možete zaključiti da vam Burza nije neophodna. No, do kada Vam je osiguran plasman i očekivana prodajna cijena? Zadovoljenje potreba, svih sudionika poslovno-trgovačkog odnosa, iziskuje mnogo vremena i novca, a Burza bi kao profesionalan, pouzdan i kvalitetan

alat unaprijedila i pojednostavila dosadašnji način trgovanja.

Korisnici usluga Burze dobivaju mnoge pogodnosti. To su podnošenje ponude i potražnje i trenutna razmjena informacija. Imaju uvid u ukupnu ponudu dobara na tržištu kao i uvid u ukupnu potražnju dobara na tržištu. Imaju mogućnosti ostvariti kvalitetan nastup na tržištu, ostvarivanje konkurentnosti i širenje poslovanja, brže i efikasnije poslovanje i smanjivanje troškova poslovanja, ali i marketinške i oglašivačke mogućnosti. Proi-

zvođačima je povećana uspješnost prodaje, a otkupljivačima optimiziranje nabave. Proizvođači imaju mogućnosti prezentiranja proizvoda jasno određenoj ciljnoj interesnoj skupini. Burza voća i povrća služi kao virtualna tržnica koja Vam olakšava prodaju tako što iznosite svoje proizvode pred ciljanu skupinu i sve to uz minimalan trošak i vrijeme. Vi se bezbrižno možete i dalje baviti svojim obvezama, jer mi obavljamo veći dio posla za Vas. I nakon ulaska u EU bit će moguće pronaći potencijalne kupce.

Brzom komunikacijom, bogatstvom informacija, izravnim pristupom i lakoćom izvršavanja, Burza voća i povrća može olakšati zadatke koji su ponekad i teški. Burza voća i povrća će Vam olakšati pronalazak potencijalnih otkupljivača, Vas izrekla-mirati tako da svi znaju što imate i kada ćete imati određene proizvode. Burza Vam olakšava plasman i štedi vrijeme i novac! I kao što kažu pokretači stranice sve što treba za sudjelovanje u u Burzi voća i povrća su dobra volja i mobitel.

burza voća i povrća

Internaut d.o.o.

Vrt Jagode Truhelke 3/2

31000 Osijek

+385 31 202 777

+385 98 769 338

info@bvp.hr
www.bvp.hr

burza voća i povrća

Korisnici usluga Burze dobivaju slijedeće pogodnosti:

- podnošenje ponude i potražnje
- trenutna razmjena informacija
- uvid u ukupnu ponudu dobara na tržištu
- uvid u ukupnu potražnju dobara na tržištu
- kvalitetan nastup na tržištu
- ostvarivanje konkurentnosti i širenje poslovanja brže i efikasnije poslovanje
- smanjivanje troškova poslovanja
- marketinške i oglašivačke mogućnosti
- proizvođačima povećana uspješnost prodaje
- otkupljivačima optimiziranje nabave
- prezentiranje proizvoda jasno određenoj ciljnoj interesnoj skupini

Postanite naš član još danas i pridružite se već postojećim članovima...

 Kaufland

 AgroFructus

 GETRO

 Mercator

 BILJEMERKANT

 BOSO

IZVRSNA TOLERANCIJA PROTIV CERKOSPORE I BOLESTI TRULEŽI KORIJENA KOD
ŠEĆERNE REPE SYNGENTA

Specifičnosti sezone učinile su da isplivaju najveće prednosti Syngenta sortimenta

Predkampanjske digestije pokazuju najviše vrijednosti kod šećernatih tipova Gazete, Askete i Protecte

Hilleshog sorte šećerne repe ponovno su nas oduševile i ove godine svojom otpornošću na bolesti i na prinos korijena. Zajedno sa stručnjacima Syngente koje predvodi Elvira Mijić obišli smo sortne pokuse na površinama pod šećernom repom poljoprivredna obrta Albert u Karancu, selu u Baranji. Topao i sunčan dan, kvalitetni usjevi i zadovoljstvo na licima svih prisutnih dodatno su samo obasjali sjaj Hilleshog sorti. U sortnom pokusu Elvira nas je upoznala s mogućnostima svih sorti koje se siju kod nas, i za koje možemo očekivati da će se sijati. To su Gazeta, z tip trostruko tolerantna sorta na RZ (Rhizomaniju), CR (Cerkosporu) i RC (Rhizoctoniju). To je slatka sorta posebno pogodna za rane rokove vađenja, a i isto vrijedi i za sortu PROTECTE koja je slađa.

Ona je u biti poboljšana Gazeta. Obje u višegodišnjim ispitivanjima dokazano daju stabilne rezultate i što ih još krase je da bolje podnose nepravilnu gnojdbu, najčešće dušikom. Šećernati tipovi su u pravilu s visokim digestijama što očekujemo i ove godine. Konusni oblik korijena s glatkom pokožicom kod obje

sorte omogućuje lakše vađenje. Veća otpornost na Cerkosporu u tolikoj mjeri je izražena da se uz pomno praćenje pojave bolesti može odgoditi prvo prskanje fungicidima i tako u povoljnijim uvjetima uštedjeti jedno prskanje. Zato ih i siju tamo gdje repa dolazi u uzak plodored kao i na zaražene po-

vršine. HI-0732 HORTA je N/Z tip i dvojno tolerantna RZ/CR, a tu je bila i HI-0853 SY MARIANA Z tip trostruko tolerantna RZ/CR/RC. ASKETA ENERGHILL, Z tip i trostruko tolerantna je pokazao ono što smo prošle godine najavljivali kada smo više govorili o Energhillu i kada je to bila novost.

Danas je Energhill način tretiranja sjemena, u ovom slučaju Askete, to što treba svakom proizvođaču. Inače je kod nama svima dobro poznate Askete oplemenjivanjem postignuta još veća tolerantnost na cercosporu, rizomaniju i rizoktoniju. Daje više prinose korijena i bolje digestije. No sjeme doradeno Energ HILL tehnologijom omogućuje brže klijanje i nicanje čak i u teškim uvjetima za nicanje i u pokoricama. Tu se radi o brzom i ujednačenom nicanju i brzom zatvaranju redova. Inače, kako ističe gđa. Mijić sve syngentine sorte na tržištu Hrvatske tretirane su najsigurnijom kombinacijom fungicida i insekticida Cruiser + Force koja je djelotvorna i u sušnim uvjetima. Radi se dakako o tretiranom sjemenu.

Nakon sjetve Force prelazi u plinovitu fazu što znači da uništava štetnike čim se primaknu korijenu a time je omogućen i vigor efekt. Kod sorte SY ROBUSTOS RZ/CR/NT imamo i tolerantnost na nematode, a uvjerali smo se i kvalitete SY ANGY N/Z tipu koja je dvojno tolerantna sorta. Svidjela nam se svakako i PROTECTA koja posebno u sušnim godinama dokazuje svoju postojanost. Ove godine ne možemo govoriti o sušnosti i ona je

dakako dala standardne rezultate, ali svakako taj Z tip, također trostruko otporan, vjerujte i u suši će dati sve što od kvalitetne sorte šećerne repe očekujemo. Izrazito visoku digestiju. U sortnim pokusima vidjeli smo i jednu jako dobru LIPTU N/Z TIP, kao i SY TORDU klasičnu, ali i SY TORDU ENERG HILL. Lipta je dvojno tolerantan N/Z tip, a SY TORDA pak Z tip s trostrukom tolerantnošću.

S obzirom da je Syngenta tvrtka poznata i po inovacijama u zaštiti bilja, područni voditelj za istočnu hrvatsku, Mr. Pero Barišić-Jaman na skupu je predstavio program zaštite šećerne repe protiv korova, bolesti i štetnika.

Kao najprodavaniji herbicid spomenuo je graminicid Fusilade Forte, iznimno selektivan za šećernu repu u svim razvojnim stadijima. Zbog produženog nicanja travnih korova u razdoblju nakon sjetve a prije nicanja šećerne repe nezaobilazan je herbicid Dual Gold, izraženog rezidualnog djelovanja.

Najznačajniji čimbenici u proi-

zvodnji šećerne repe su uzročnici bolesti protiv kojih je Syngenta osigurala pouzdane fungicide provjerene djelotvornosti.

Kao „moderan“ fungicid produženog djelovanja, u praksi se dokazao Amistar Extra specifičnog pozitivnog utjecaja na urod i digestiju.

Amistar Extra namijenjen je naprednim proizvođačima koji žele osigurati „Extra prinos“!

Uz fungicid dobrog djelovanja na hrđe, Arteu Plus spomenut je sistemski fungicid Rias, preventivnog i odličnog kurativnog djelovanja na sve opasne bolesti.

Pero Barišić – Jaman istaknuo je i brojne pogodnosti koje uživaju članovi Syngentinog kluba progresivnih privatnih proizvođača, OptiTech kluba i pozvao sve zainteresirane proizvođače da se učlane. Kao jednu od pogodnosti istaknuo je mogućnost ostvarenja popusta, odnosno vrijednosnih bonova kupnjom Syngentinih proizvoda i sl. OptiTech klub danas broji više od 800 članova.

Snimio: I. PRAŠNJAK

Iskustvom do dokaza

U proteklih desetak godina Rapid je mjerilo za napredne poljoprivrednike. Preko 16 000 Rapid sijačica radi na poljima diljem Europe. Godinu za godinom Rapid sijačice svoj smisao dobijaju u obavljanju sjetve. Usjevi koji su uz smanjenje troškova uspostavljeni s *Rapidom* upravo rastu na nekoliko stotina tisuća hektara. Neovisno o tome da li je usjev žitarica, uljane repice, soje ili djeteline, *Rapid* može sijati u svim uvjetima.

Dokazi su jasni - za napredne poljoprivrednike *Rapid* predstavlja visoku profitabilnost, nizak trošak održavanja i što je posebno važno visoku pouzdanost kod uspostavljanja različitih usjeva. S *Rapidom* pri ruci poljoprivrednici znaju što mogu očekivati - sijačicu s istovremenom pripremom tla i ulaganjem gnojiva koja posao obavlja na pouzdan, precizan i učinkovit način uz ostvarenje ušteda čime se postavljaju temelji za visoke prinose i shodno tome i visoke profite. **Kontaktirajte nas i zatražite svoju brošuru o mogućnostima *Rapida*!**

16 000 poljoprivrednika vizionara je to već otkrilo.

PMT
POLJOOPSKRBA
MEĐUNARODNA TRGOVINA d.o.o.

* VAŠ PARTNER OD SJETVE DO ŽETVE
www.pmt.hr

**PSC ZAGREB
PSC BIZOVAC
PSC OTOK**

Donje Svetice 40, Zagreb T: 01 2335 166 | F: 01 2318 878
Ul. kralja Tomislava 1g, Bizovac T | F: 031 673 242
U izgradnji (planirani završetak 2010.) M: 099 2119 580

www.hilleshog.com • www.syngenta.com

**Trostruko tolerantne sorte šećerne repe, tolerantne
na Rhizoctoniju - Z tip Rz-Cr-RC**

**GAZETA - slatka sorta, posebno pogodna
za rane rokove vađenja**

PROTECTA - slađa, poboljšana Gazeta

**ASKETA - najslađa sorta NOVO!!!
- sorta s ubrzanim
početnim porastom**

Rosana Šimunić
Logistika i prodaja
Tel : 01 / 3887 670

Elvira Mijić
Područni voditelj prodaje i razvoja
Istočna i središnja Hrvatska
Gsm : 099 / 311 6941

Snježana Horvat
Područni voditelj prodaje i razvoja
Zapadna i središnja Hrvatska
Gsm : 099 / 217 2996

syngenta

Robna oznaka sjemena Syngenta

KOPRIVNIČKI KRAJ, PODRAVINA I VRIJEDNI LJUDI OBILJEŽILI SU DANE POVRČA 2010.

Podravski povrtlari i nakon poplava uzdignute glave idu u budućnost

Više nego ikada imamo zadovoljstvo izreći da nam povrtnjaci idu u sve boljem smjeru, da su povrtlari sve mlađi, da su uzgajivači sve bliže vrhunskoj tehnologiji. To zaključujemo nakon posjete naše reporterske ekipe Danima povrća u Koprivnici. Na pravom mjestu, u pravo vrijeme stručnjaci i proizvođači zajedno su razmijenili iskustva.

U Pučkom otvorenom učilištu održan je stručni skup na temu „Suvremene tehnologije gnojide povrća i zaštite od štetočinja“ nakon kojeg su podijeljena uvjerenja o osposobljenosti polaznicima obrazovnog programa za poslove uzgajivača povrća.

Ovu proizvodnu godinu proizvođači će pamtili po nepovoljnim vremenskim prilikama i vrlo velikoj količini kiše koja je uz poplavljena polja pogodovala razvoju bolesti na najznačajnijim povrtlarskim kulturama ovog kraja. Na rajčici, koja je dominantna na području županije, u uzgoju na otvorenom bilježimo pojavu plamenjače (*Phytophthora infestans*) i koncentrične pjegavosti (*Alternaria solani*), dok je u uzgoju u zaštićenim prostorima zabilježena i pojava ranog botritisa (*Botrytis* sp.) te baršunaste plijesni (*Fulvia fulva*). Početkom lipnja i na krastavcima u zaštićenom prostoru u fazi prvog procvjetavanja bilježimo pojavu botritisa (*Botrytis* sp.) čiji je uzrok također bila visoka relativna vlaga zraka. Na ranom kupusu na otvorenom također bilježimo pojavu plamenjače (*Peronospora parasitica*), ali i pojavu simptoma koncentrične pjegavosti (*Alternaria brassicae*, *A. brassicicola*).

Od štetnika na povrtnim kulturama javljaju se lisne uši kroz cijeli period vegetacije. Na krastavcima u zaštićenom prostoru i ove godine bilježimo pojavu kalifornijskog tripsa (*Frankliniella occidentalis*) kojeg većina proizvođača redovito suzbija na paprici, ali ga ne prate na ostalim

Obitelj Baričević Anite iz Ladislava Sokolovačkog uzgaja grah na pola kj, a papriku na 4500 m², rajčice na 200 i krastava na 2500 m². Proizvode ponekad i bobi i krumpir

Povrće Gašparov Ljubice iz Prugovca. Po tonu paprike i rajčice proizvode, a i kukuruza šećerca su sijali na 600 četvornih metara

kulturama. Pojava tripsa uvelike ovisi i o prisutnosti korova u zaštićenim prostorima i oko njih, te je vrlo važno suzbijati korove obzirom da se tripsi na njima zadržavaju. Zabilježena je i pojava koprivine grinje (*Tetranychus urticae*) na krastavcima u uzgoju na otvorenom, a suzbijanje ovog štetnika proizvođačima otežava vrlo mali izbor pripravaka registriranih za tu namjenu, što je posebno značajno jer koprivina grinja razvija velik broj generacija godišnje.

Kukuruzni moljac (*Ostrinia nubilalis*), čija se gusjenica ubušuje u plodove posljednjih godina pričinja značajne štete plodovitim povrću: paprici i rajčici. Njegova pojava vrlo je izvjesna, naročito zbog nepažnje ratara koji ne zaoravaju kukuruzinac prije 1. svibnja. Važnost praćenja i pravovremenog suzbijanja ovog štetnika na stručnom skupu je istaknula mr. sc. Lada Bičak te je upozorila i na problem malog broja pripravaka registriranih za ovu svrhu.

Ipak, s optimizmom se nadamo da će povrćari uskoro imati na raspolaganju mnogo širi spektar registriranih sredstava za zaštitu bilja za kulture koje uzgajaju. Naime, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja pojednostavilo je proces izdavanja dozvole za proširenje primjene sredstava za zaštitu bilja na male kulture i (ili) male namjene.

Morali bi tu mnoge spomenuti kao organizatore, suorganizatore a to bi bilo puno. No, svakako da velike zasluge za ovu priredbu imaju Županijska služba

Tvrtka Tudić Vesne iz Kozarevca u zatvorenom prostoru uzgajaju papriku baburu, rajčicu, papriku i salatu. Na tržnicama, i preko Podravke i zadruga prodaju još i zelja, graška, paprike roge i mahuna s otvorenih povrtnjaka

PZ Imbriovec plasira preko Podravke i trgovina 100 tona roga paprike, 170 t cikle, 45 t patliđana, a u plastenicima proizvede 20 tona paprike i 0,8 t salate. Proizvode još i rajčicu, ciklu, mrkvu, krastavce...

Tvrtka Kebet iz Petraneca uzgaja bumbare, prave pomoćnike u povrtnjacima

Povrtlari na predavanjima

HZPSS Koprivničko podravške županije, Hrvatsko agronomsko društvo iz Koprivnice, normalno i Podravka d.d. i Zdravko Matotan, ali i Udruga proizvođača povrća možda prije svih. No, da se nas pita svima zajedno veliki plus u nastojanjima za što bolju i uspješniju proizvodnju povrća u Hrvatskoj. Edukativno promotivna manifestacija Dan povrća održana je s ciljem promicanja vrijednosti razvoja domaće proizvodnje i prerade povrća i obuhvatila je promotivno-prodajnu izložbu povrća proizvedenog u našoj županiji, stručna predavanja i obilazak poljoprivrednih površina zasađenih povrćem. Naglasak je i ove godine bio na edukaciji proizvođača povrća kako bi njihova proizvodnja bila

Tko na svom jelovniku ne bi poželio ove ekološke proizvode Kožar Ane iz Đuđevca. Na takav biološki način uzgajaju krumpir na 400 kvadrata, grah na 200, mrkvu na 100, peršin 50, poriluk 100, tikve na 300, a salatu na 200 kvadrata. Sve prodaju na tržnici

Kranjec Ivan i Anđelka iz Kloštara Podravskog uzgajaju luk, kukuruz šećerac, češnjak i grah, ali i ovo što vidite na slici. S pravom – najviše smo se muvali oko njezina štanda. Bilo je tu i sira, i slanine, i rakije i vina, a i bobičastog voća

ekološki što prihvatljivija i ekonomski što isplativija.

Prekrasan obol, i svoj pravi doprinos ipak su dali sami proizvođači. A to su AGROPOVRČE, vlasnika Tomislav Fabuša iz Drnja; OPG BARIČEVIĆ ANITA iz Ladislava Sokolovačkog; OPG GAŠPAROV LJUBICA iz Prugovca; OPG GLOŽINIĆ JADRANKA iz Kunovec Brega;; OPG BARBERIC KREŠIMIR iz Virja; OPG HORVAT DRAŽEN, Koprivnica; OPG KRAMAR NINOSLAV, OPG MILOŠEVIĆ KATA, OPG NEKIĆ MARIJA, svi iz Koprivnice, zatim Obrt „CIKLAMA”, Santor Maria iz Koprivničkog Ivaneca; OPG ZRINSKI TOMISLAV iz Reke, zatim VRTLARIJA DOMBAJ iz sela Drnje. Dok je «KEBET» obrt za uzgoj bumbara, vlasnika Kebet Stjepan izložio bumbare za oprašivanje koje nudi povrtlarima. Nastupili su još i OPG KOŽAR ANA iz Đurđevca; OPG KRANJEC IVAN I ANĐELKA iz Kloštra Podravskog; OPG KRAPEC BOŽICA, Kozarevac iz kojeg je i OPG MIHALJEVIĆ IVICE, te NATURA AGRO d.o.o., Đurđevac, kao i OPG PENZAR PAVAO I ANETA iz Ždala, POLJODOM, Ana-Marie Fabuš iz Drnja, pa PZ Imbriovec, OPG POPOVIĆ MIJO, Koprivnica; OPG RADIKOVIĆ ĐURĐICA, iz Rasinja; OPG STRUNJAK STANISLAV, Prugovac, OPG ŠIJAK, Krešimirova 79, STARIGRAD, zatim Tudić Vesna iz Kozarevca. Na središnjem koprivničkom trgu svoje je proizvode predstavilo ukupno 29 povrčara, dio na vlastitim štan-

Krapec Božica proizvede u Kozarevcu u plastenicima 40 tona paprike i rajčice

Nama se ovaj štand najviše dopao. Mihaljević Ivica iz Kozarevca u plastenicima proizvede 30 tona paprike i rajčice, ali i na otvorenom 1,5 ha je pod paprikom

Radiković Đurđica iz Gorice u plastenicima ima 300 kvadrata rajčice, 200 m² paprike, mahuna također na 200 kao i salate, te krastavaca na 100. Osim u plastenicima proizvede na otvorenom još 15 tona paprike i tri patlidana.

OPG Strunjak Stanislav, inače, uzgajivač iz Prugovca s 2500 kvadrata paprike pod plastikom, te 1,5 ha paprike na otvorenom. Uzgaja na još 3 ha cvjetače, 3 ha kupusa, po jedan brokule i kineskog kupusa, te po pola hektara mrkve i salate

dovima, a dio na zajedničkim koji su okupili izlagače Koprivničkog plca.

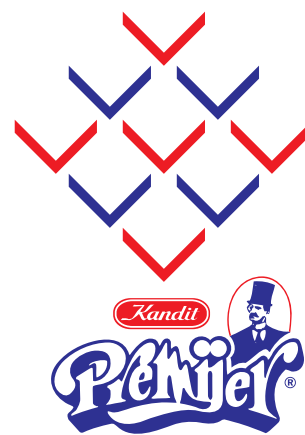
U okviru tematike zaštite povrća od bolesti govorilo se i o jednoj za naše proizvode uvjete novoj bolesti paprike Antraknozi koja je prošle godine nanijela značajne štete podravskim povrčarima, te o zaštiti plodovitog povrća od kukuruznog moljca. Dan povrća završio je obilaskom povrčarske proizvodnje obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva Enia Šantića u Podravskim Sesvetama a o čijem ćemo uzgoju paprike i kupusa podrobnije pisati u idućem broju EU AGRO INFO.

Pripremio: Damir RUKOVANJSKI

Snimili: I.PRAŠNJAK/D.

RUKOVANJSKI/B.PALINKAŠ

**Slavonska tla
su sve kiselija**

TVORNICA ŠEĆERA

Kandit Premijer d.o.o.
Frankopanska 99
31000 Osijek, Hrvatska

oplemenjivač tla **KARBOKALK**

za ratare, voćare, vinogradare i povrćare

KARBOKALK je saturacijski mulj koji se u vidu finih kristalića izdvaja u procesu prerade šećerne repe. Novost je u tome što je sada adekvatnom obradom taj mulj preveden u suhi praškasti proizvod i može poslužiti kao odlično sredstvo za kalcifikaciju neutralnih i kiselih tala te poboljšanje fizikalnih osobina tla (lakša obrada, nestajanje pokorice). Zbog velike površine kristala djelovanje je brzo.

PREPORUKA ZA SJETVU: VRIJEME JE ZA ULJANU REPICU

Zaorati prvu polovicu fosfornih i kalijevih gnojiva

Uobičajena sjetva vrši se žitnim sijačicama na razmak između redova oko 25 cm što se dobije zatvaranjem svakog drugog ulagača sjemena. I tu prisustvujemo grčevitoj borbi sjemenarskih kuća za svaki slobodan hektar

Najpogodnija su tla dubokog oraničkog sloja, strukturalnih agregata karakterističnih ilovastim i blago glinastim tipovima tla te dobre prozračnosti. U pogledu kemijskog sastava tla uljana repica ima povećane zahtjeve za opskrbljenošću kalijem, a jako dobro reagira na visok sadržaj humusa. Tolerantna je na kiselost tla (do pH 4.5), a najbolje uspeva na neutralnim ili blago alkalnim tlima (pH od 7.6 do 6.6). Sjeme uljane repice klija već na 3 °C, a usjev dobro razvijenih biljaka podnosi temperature i niže od -20 °C.

Pravilan plodored nakon jedne godine uzgoja isključuje uljanu repicu u razdoblju od narednih 4-5 godina, a kao predusjev preporuča se izbjegavati ostale uljarice. Najpovoljniji predusjev strne su žitarice nakon čije žetve je potrebno prašenje strništa do dubine od 15-tak cm, a nakon čega za otprilike 15-20 dana treba obaviti predstjetveno oranje. Ovisno o kvaliteti osnovne pripreme, završnu treba učiniti s ponekad i više prohoda sjetvospremačem, ali ne preduboko kako bi sjetvena posteljica bila na optimalnoj dubini za brzo i ujednačeno nicanje sjemena. Oranjem zaorati prvu 1/2 fosfornih i kalijevih gnojiva: (NPK - 7:20:30, 8:26:26, 6:18:36...) te 1/3 dušičnih gnojiva (UREA), a prije same sjetve unijeti u tlo drugu 1/2 fosfornih i kalijevih gnojiva. U proljeće prihraniti s preostalim 3/4 N gnojiva i to prva prihrana (pred izbijanje cvjetnih pupova) te druga prihrana (15-20 dana nakon prve prihrane). Osim za osnovnim hranjivima usjev uljane repice tijekom vegetacije ima zahtjev i za sumporom (50 do

80 kg/ha). Pri dodavanju sulfata gnojivom svakako treba imati na umu sklonost sumpora ka lakom premještanju u niže slojeve profila tla pa ga je pri unošenju u tlo najbolje smjestiti što bliže. Optimalni rok za sjetvu uljane repice je od 25. kolovoza do 05. rujna. Prerana i prekasna sjetva ne pogoduju razvoju uljane repice i prolasku kroz zimsko razdoblje vegetacije. Dubina sjetve trebala bi biti 1-2 cm, samo u

uvjetima suše i na laganim tlima ići do dubine od 2,5 cm te je u takvim uvjetima dobro obaviti valjanje. Uobičajena sjetva vrši se žitnim sijačicama na razmak između redova oko 25 cm što se dobije zatvaranjem svakog drugog ulagača sjemena. Visoki prinosi uljane repice mogu se postići samo uzgojem ove kulture u plodoredu. Uljanu repicu ne treba uzgajati na istom tlu najmanje četiri godine. Pri če-

stom ili još gore, ponovljenom uzgoju uljane repice na istoj površini postoji opasnost od prekomjernog nagomilavanja sve većeg broja štetnika i bolesti. Na površinama na kojima su uzgajani suncokret, soja, grašak i djeteline, repica se ne bi smjela uzgajati također četiri godine zbog osjetljivosti repice na bolesti i štetnike koji prezimljuju u reziduima tih kultura. Najčešći i najbolji predusjevi uljanj repici su strne žitarice (osobito ozimi ječam), rani krumpir i ozime krmne smjese graška ili grahorice s žitaricama. Uljana repica je izvanredan predusjev za sve vrste žitarica, budući da rano napušta tlo i ostavlja dovoljno vremena za obradu tla. Osim toga, repica vraća u tlo više od 10 t/ha suhe tvari preko žetvenih ostataka i korjenove mase. Primjerice, u gornjoj Posavini na vertičnom hidromelioriranom amficleju kao dobar plodored pokazao se: soja - ozima pšenica - uljana repica - kukuruz.

M.TRKULJA

Pijani šaran

SASTOJCI: 1,5-2 kg težak šaran, 4-5 režnja češnjaka, 3 dl vina, maslinovo ulje, papar u zrnu, grančica ružmarina, papar, sol, vegeta, kriške limuna, peršin

PRIPREMA: Očišćenog šarana posolimo, popaprimo i pospemo vegetom izvana i iznutra. Pustimo da odstoji na hladnom bar dvadesetak minuta. U međuvremenu očistimo 4-5 režnja češnjaka, sitno ga nasjeckamo i stavimo u 3 dl vina. U vino stavimo grančicu ružmarina i nekoliko zrna papra. Ribu (u čiju utrobu

vratimo ikru pomiješanu s malo nasjeckanog češnjaka) stavimo u vatrostalnu ovalnu posudu ili pleh prethodno namazan maslinovim uljem. Ribu se prelije uljem, stavi u pećnicu, te peče oko jedan sat. Kada se riba malo zapeče, zalijemo je prije pripremljenim vinom i pečemo dalje uz često zalijevanje sokom od pečenja.

Lešada od morske ribe

SASTOJCI: lubin, pagar, oslić, cipal, salpa i slična riba, maslinovo ulje, sol, limun, nasjeckani peršinov list

PRIPREMA: Ribu staviti u lonac i prekriti vodom. Dodati

sol i maslinovo ulje. Nakon 10-20 minuta kada je riba kuhana staviti je na pladanj politi maslinovim uljem i nasjeckanim peršinom. Poslužiti uz male kriške limuna i s kuhanom blitvom s krumpirom.

Marinada od pržene ribe

SASTOJCI: 0,75 kg ribe, ulje za prženje, 2 luka, 6 režnjeva češnjaka, peršin, čaša vode, pola čaše vinskog octa, nekoliko zrna papra

PRIPREMA: Dobro ispržiti ribu u ulju.

Na istom ulju izpržiti luk izrezan na kolutove, nasjeckani češnjak i sitno nasjeckani peršin. Sve to odmah zaliti vodom i octom i dodati nekoliko zrna papra. Kuhati 15 minuta. Ohlađenu ribu posložiti na tanjur i prelići ohlađenim sokom.

Buzara od rakova i školjki

SASTOJCI: za četiri osobe: 40 dag škampi, 50 dag da-gnji, 50 dag kunjki ili prnjavica, 1 dl maslinova ulja, 2 dl bijelog vina ili proška, 5 dag krušnih mrvica, peršin, 6 režnjeva češnjaka malo ružmarina, lovorov list, sol i papar

PRIPREMA: Školjke i škampe dobro oprati. Na ulju popr-

žiti sjeckani peršin, češnjak i mrvice te dodati škampe i kuhati petnaestak minuta. Sve prelići vinom, dodati sol, papar, ružmarin i lovor. Potom dodati školjke i zajedno pirjati dok se školjke ne otvore. Na plitki oval poslagati kriške kruha, prelići umakom, a odozgo posložiti škampe i školjke. Poslužiti toplo.

ružmarin lavanda lavandin lovor smriko čempres komorač

HIDROLATI, ETERIČNA ULJA, MASAŽNA ULJA, OSVJEŽIVAČI PROSTORA
TEKUĆI SAPUNI, ŠAMPONI, SOLI ZA KUPANJE, MIRISNE VREĆICE, POKLON PAKETI

AROMATHERAPY PRODUCT
BIO
100%
PRIRODNI

Mirisi Istre

linija prirodnih aromaterapijskih proizvoda

FITOAROMA
MIRISI ISTRE

www.fitoaroma.hr

Ekološki kontrolirali uzgoj i primarna prerada

FITOAROMA d.o.o., Antonio Smareglia 65, HR-52215 Vodnjan, E-mail: info@fitoaroma.hr, Distributer: ORBICO d.o.o., Škorpikova 3a, HR-10000 Zagreb, E-mail: info@torbico.hr

MAZDA PICK UP - KAMIONETI KOJE VOLE NAŠI SELJACI

Terenac koji voli raditi

Ne treba posebno isticati da je Mazda BT-50 ozbiljan pick-up za rad što dokazuju brojne nagrade diljem svijeta kao i tisuće zadovoljnih kupaca. Međutim, život se na sastoji samo od rada, a Mazda BT-50 sada je dodatno unaprijeđena kako bi odgovarala Vašim aktivnostima i izvan posla. To je ono što treba našem poljoprivredniku. Da ima jedno vozilo za sve. Za rad, za odlazak u kladionicu i na pivo u obližnju trgovinu. Auto za ženu, za šoping, za pokazati se u svatovima, a već sutra voziti vreće sa zaštitnim sredstvima i gnojivom. A i lijepo ga je vidjeti ispred kuće. Brojne generacije Mazda pick up vozila su prisutne na našim selima.

Raznolikost izvedbi karoserije i dostupne razine opreme čine Mazdu idealnom za sve vrste poslova, ali i za zabavu i to u gradu, ruralnim sredinama ili na terenu. Iznimna upravljivost, snaga i niska potrošnja goriva omogućavaju ekonomičnu i udobnu vožnju, bez obzira na to prevozite li alate ili stvari neophodne za odmor. Zahvaljujući sportskom, a istodobno i robusnom izgledu kojeg karakterizira luksuzna unutrašnjost slična limuzini, Mazda, posebice ova zadnja - BT-50, je rado viđena u svakom društvu.

Mazda kamionet izaziva divljenje zbog svog sportskog i atletskog karaktera. Zbog brojnih dizajnerskih unaprijeđenja, sada su njezina mišićavost i osobitost još privlačnije. To je izgled koji nadahnjuje pouzdanost kad ste na poslu i zadivljuje za vrijeme slobodnih aktivnosti. Gledano s boka, unaprijeđena Mazda BT-50 zadržava svoje karakteristične izduljene linije, zbog kojih je prethodan model bio tako privlačan. Tek sada, novi detalji daju sportski, osvježeni izgled u kombinaciji s unaprijeđenom funkcionalnošću.

Uz to, prednji branik i rešet-

ka hladnjaka su dizajnirani kako bi ostavili pojačani dojam robusnosti te stilski svjež izgled, uz očit dojam visoke kvalitete.

Nova Mazda BT-50 prevozi vas i vaš teret kamo god poželite ići, udobno i sa stilom bez obzira na uvjete ističu u marketinškim porukama u Mazdi

Da bi takvo što bilo moguće, potrebni su snaga i okretni moment koji dolaze iz turbodi-

zelskog motora s common-rail izravnim ubrizgavanjem goriva obujma 2,5 litara. Mazda kamionet može povući prikolicu mase do 3000 kg. Čak i s takvom vučnom silom, nova Mazda BT-50 ubrzava s mjesta do 100 km/h za hitrih 10,4 sekunde kod izvedbe Regular Cab 4x2. Iznimno niska potrošnja goriva - u prosjeku 8,3 l/100 km - nova je značajka, koja je postignuta optimizacijom pri-

jenosnih omjera, no veliku potrošnju nisu imali ni dosadašnji modeli i tipovi. Uživajući u vožnji doprinosi i precizni ručni mjenjač sa 5 stupnjeva.

To je vozilo koje brzo i precizno odgovara na sve naše komande, zahvaljujući prednjem ovjesu s dvostrukim poprečnim ramenima i servo upravljaču. Tu je i mogućnost izbora između stražnjeg pogona ili svestranog

4x4 pogona, koji je konstruiran da bi omogućio napredovanje i kada cesta postane gruba, blatnjava ili snježna. Uz mogućnost izbora visokog ili niskog prijenosnog omjera (reduktor), pogon na sva četiri kotača postaje prikladan za baš sve terene. Sustav daljinskog oslobađanja glavčina kotača (The Remote Free Wheel - RFW) trenutno ukapča 4x4 pogon kako bi maksimalna trakcija bila na raspolaganju kad je trebate i to u vožnji (do brzine 100 km/h).

Mazda kamionet spremna je za sve životne ili radne zadatke. Posebice se vodilo računa o praktičnosti, što dokazuje i širok raspon dodatne opreme koja omogućava maksimalnu individualizaciju po Vašoj želji. Na izbor su karoserijske izvedbe «Regular Cab», «Rap Cab» ili «Double Cab» različitih dužina teretnog sanduka sa 4x2 ili 4x4 pogonom. Tu je i širok raspon horizontalnih polica i ostalih dodatka za modernu zaštitu tereta koji se prilagođavaju poslovnim potrebama ili slobodnim aktivnostima. Model «Regular Cab» može primiti predmete duljine do 2,28 m, model «Rap Cab» du-

ljine do 1,75 m, a model «Double Cab» do 1,53 m. Govorimo o modelima novog tipa BT 50, ali slično je i sa starijim modelima.

Teretni sanduk je svestran i jednostavan za uporabu - žlje-

bovi pomažu u boljoj organizaciji tereta, a lako se osigurava uz pomoć unutarnjih ili vanjskih ušica za užad (ovisno o razini opreme). Jednostavna kvaka stražnjeg poklopca omogućava brz pristup teretnom sanduku.

Kada vremenski uvjeti postanu zahtjevniji, novi, veliki, električno namjestivi, grijani vanjski retrovizori pomažu u održavanju vidljivosti po kiši, magli i snijegu. Kruta karoserija kod svih Mazda

modela kamioneta napravljena od čelika otpornog na savijanje ima precizno definirana područja deformacije sprijeda i straga, dok je putnički prostor dodatno osiguran ojačanjima u vratima

koja štite od bočnih udaraca. Stoga Mazda, a posebice ova nova BT-50, ne samo što izgleda čvrsto, već to uistinu jest.

Mazda BT-50 pruža još razloga za mir, bez obzira vozite li se na cesti ili na terenu. Do četiri zračna jastuka, pirotehnički zatezači sigurnosnih pojaseva i graničnici sile zatezanja na prednjim pojasevima, sustav protiv blokiranja kočnica na sva četiri kotača (4W-ABS) s elektronič-

kom raspodjelom sile kočenja (EBD) pokazuju da Mazda sigurnost shvaća ozbiljno.

Iznutra, Mazda BT-50 više nalikuje osobnom automobilu nego pick-upu. Stoga Mazda BT-50 sada nudi još svjetliji i dinamičniji ambijent zahvaljujući unaprijeđenju uređenja unutrašnjosti i osvjetljenja putničke kabine.

Osim što pruža obilje prostora u koji se može udobno smjestiti i do petero ljudi (ovisno o izvedbi karoserije), unutrašnjost ima sportski izgled zahvaljujući novom dezenu tkanina i materijala, uključujući opcijska kožna sjedala i obloge vrata. Crna koža (moguća u kombinaciji s najvišom razinom opreme GT) osim sjedala i obloga vrata, prekriva također i poklopac središnje konzole, upravljač i ručicu mjenjača za vrhunsku, luksuznu sofisticiranost. Ugođaj u unutrašnjosti je dodatno unaprijeđen zatamnjenim staklima, koja su sada dostupna na stražnjim vratima i na stražnjem staklu kod izvedbe «Double Cab» uz najvišu razinu opreme. Osim što bolje štite putnike od sunca, zatamnjena stakla daju sportskiji i autoritativniji izgled.

Impressum:

EU AGRO INFO

Časopis za prilagodbu hrvatske i bosanskohercegovačke poljoprivrede EU i Glasilo Agroekološkog društva i EU Agro Hrvatska

OSNIVAČI:

Intersigma d.o.o., Agro ekološko društvo
www.agrohrvatska.hr

IZDAVAČI:

EU Agro Hrvatska, Agroekološko društvo i Intersigma d.o.o.

DIREKTOR:

Ivan Prašnjak, oec

GLAVNI UREDNIK:

Damir Rukovanjski, dipl.ing.agr.
euagrohrvatska@gmail.com
tel/faks: 031 376-407

IZDAVAČKI SAVJET:

Prof.dr.sc. Dragi Tanevski, Franz Sauer, Josephine Pfaff, Dražen Rukovanjski, dr.vet. med., Prof.dr.sc. Dragutin Bodakoš, dr.vet. med., Prof.dr.sc. Gordana Bukvić, Doc.dr.sc. Mirjana Brmež, Prof.dr.sc. Vlatka Rozman, Zoran Galić, dipl.oec., Marin Barić, dipl.ing.agr. Eugen Sauer, dipl.ing.agr., Igor Kovač, dipl.ing.agr. Zrinka Dželihodžić, dipl.ing.agr., Dragana Buljubašić, dipl.ing.agr.

MARKETING I PRODAJA

Ivan Prašnjak, oec,
+385 (0)91/5106-956
intersigma1@gmail.com,
eu.agro.hrvatska@os.t-com.hr
Boris Palinkaš (savjetnik za prodaju)
Ilija Milić (referent za ulaganja)
Bojan Kleiber (savjetnik za osiguranje i prodaju)
Ivica Kelava (referent za ekologiju)
Pretplata (tiskano izdanje) za Hrvatsku 12 brojeva 110 kuna, Jedinična cijena 12,00 kuna
Članovi Agroekološkog društva, Agro kluba i Hrvatske udruge za promicanje ruralnog turizma ne plaćaju posebno pretplatu nego ga dobivaju u sklopu članarine

Rukopise i fotografije na upit vraćamo. Pretisak preporučeni i dopušteni uz naznaku "Iz EU Agro info". Pravo korištenja tekstova i fotografija:

EU farmer ltd, i AGRO BIZNIS GmbH, te fotografija Iowa farmer today i Illinois farm news. Tekstovi su djela potpisanih novinara i autora i uredništvo ne odgovara za eventualne nastale greške i prouzročene štete. Tekstove osiguravaju članovi AGRO EKOLOŠKOG DRUŠTVA

GRAFIČKO OBLIKOVANJE:

EU Agro Hrvatska

TISAK:

Arca d.o.o. Nova Gradiška

SVE ZA BALIRANJE! AKCIJA!

- MREŽE
- VEZIVA
- FOLIJE

rasipač ZA-M 1200

AMAZONE

SIJAČICA D9-30

AKCIJA!

29.900 kn +PDV + 10 l ULJA
GRATIS

KÄRCHER

CREMA..

DLT
CERJAK

QUIVOGNE

LELY

WELGER
Agromehanika

SIP

sipma

FAUCHEUX

INO

TEHNOSTROI

prikolica 9 tona

63.900 kn +PDV
+ AKUMULATOR
GRATIS

Fliegl

topla

VOGEL NOOT

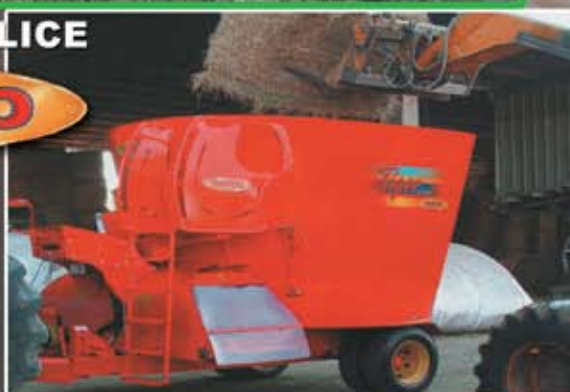
PLUGOVI
AKCIJA!

PROMOTIVNA AKCIJA!

MIKSER PRIKOLICE

seko

Vinkovci
ZALUŽJE 42

Lateran
gro

032/352-066

www.lateran.hr

LIKRA

Tierernährung

HRVATSKA

www.likra.hr

Za dodatne informacije javite se Vašem referentu...

043/878-098 • 091/211 02 94 • 091/211 02 95 • 091/172 81 11

LIKRA Professional

...linija proizvoda za sve one koji traže vrhunske rezultate uz bez kompromisnu kvalitetu LIKRA proizvoda...

Još jače i još bolje... Izbor profesionalaca...

Garantirano najjači i najpotpuniji program ishrane odojaka, tovljenika i krmača u Republici Hrvatskoj apsolutno svi dodaci potrebni Vašem odojku, krmači ili tovljeniku su već umiješani u Professional liniju - jedinstveno na tržištu!

Princip je jednostavan

LIKRA premiks + Vaše žitarice = Gotov proizvod

Apsolutno ništa više nije potrebno! ...

Ako nije umiješano u premiks to vam NE TREBA!

LIKRA Superstart Early Professional - predstarter

LIKRA F-10 Omega Professional - starter

LIKRA F-4 Professional - grower

LIKRA Z3/T - Z-4 Professional - krmače

LIKRA KPM2 Professional - tov svinja

Svim našim klijentima i dalje jedini u RH dajemo garanciju povrata novca u slučaju pada težine kod odbića i mekane stolice kod odojaka...

Premiksi i dodaci stočnoj hrani za sve kategorije životinja.